

ISSINA KAS SEREDA
 Brooklyn New York.
 Prenumerata metams:
 Šaronyose Valstijose \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
 Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
 J. J. Paukštis ir K. Brazys
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

PUBLISHED
 EVERY WEDNESDAY.
 Brooklyn New York.
 Yearly subscription rate:
 In the United States ... \$2.00
 To Foreign Countries ... \$3.00
 To Canada \$2.50
 Advertising rates on application.
 Address all communications to the publishers:
 J. J. Paukštis & K. Brazys
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

Ar reikia mūsų moksleiviams skirstytis?

Vos tik pernai mūsų pažangesnėji jaunomenė, ypač moksleiviai, paketino organizuotis, tuojaus pasigirdo ir nelemtojo skirstymosi melodija. Da neturime organizuotos moksleivijos, bet jau turime skaldymosi dygius. Nelaiminga mūsų kultūros dirva! Tarsi joje tik usnies, arklidančiai, dagiai ir varnelėžių kibučiai teauga; tie dagučiai ir visas šalis pasičiauzė, baido kitus savimi ir baidos kitų, kad tik išsiskirstyti.

Tas aiškiai šiomet pasirodė, kada Valparaiso ir kiti moksleiviai pradėjo darbuotis apie inkūrimą savo bepartiviškos draugijos. Jiems tuojaus užbėgo keliai kiti moksleiviai, kurie, kaip girdėjome iš laikraščių, jau esą inkūrė savo draugiją. Šita draugija būsianti „katalikiška“. Dabar reikia draugijos ir „protestoniškos“, nes juk ir katalikų draugija nesutyls protestonų lietuvių moksleiviai, kurių juk taip gi yra. Dabar reikia draugijos ir socialistų, nes šitie lygiai baidosi katalikų, o narsiai žėgnuojasi nuo pirmievių, kaip „bepartiviškų“.

Ir taip, mūsų moksleivijos medis dar neišaugęs ima šakotis, gumbuotis, šerbergždėti, išgyvęs jamė trandis, kirmelės, vabalai, — nu-graus žievę, sutramdys jaunuos gyvasties gliėžmę, pasieks pačią šerdį, ims gadinėti šaknis — ir medis turės nueiti puvėzdromis, padaręs sau ir mūsų tautystei tik vylį ir gėdą. Tokie tai bus vaisiai „partiviškumo“, kurį pradėjo mūsų jauni vientaučiai, suorganizuodami savo katalikišką moksleivijos atskala.

Mēs nenorėtume, kad mus klaidingai suprastų. Lai nebus suprasta, kad mēs katalikybę ar kokią-nors kitą religiją žeminame. Mēs tik nurodome, kad religija yra labai be pagarbos valkiojama po politiką ir kitas kultūros rinkas. Katalikų tikėjimas ir be to jau yra ideališka draugija. Kam šitoje draugijoje dar reikia tvirti kita draugija — draugija moksleivių? Tai jau gešetas ir pažeminimas paties katalikų tikėjimo; tai išnaudojimas mokslo srities ir mūsų jaunų priaugančių laisvų piliečių.

Mēs žinome, kokiais tiks-

lais tai daroma. Dvasiškią kovoją su socializmu ir socialistais, kurie taip jau su pigum fanatizmu kovoją su religija. Del kovos su socialistais, kaipo atėizmo skelbėjais dvasiškią rengiasi priauklėti sau jauną armiją, — todėl ir pritraukia būrelius naiviškos ir nepatyrusios jaunomenės prie savęs.

Bet kuo čia kaltas mokslas? Kuo čia kalta mūsų tauta, kuri del šitokio moksleivių išskirstymo į partijas turės neišpasakytą skriaudą nukentėti? Kuo čia kalta mūsų jaunoji, tik pražydusi gentkartė, kad ją padūkę partizanai ima į pušes plėšyti ir čiułpti iš jų tryškantį svą? Ar negalėtų klerikalai ir socialistai mētyti ant vieni kitų perkūnus — vieni iš ambonų, kiti nuo gatvių kampų, o pasigūlētų mūsų jauno moksleivijos žiedelio ir paliktų jį nušaliali nuo savo intrigu, vaidų ir tautos ateities nuodijimo?

Jūs, jauni moksleiviai, kurie pasiskaitę abejotino teisingumo straipsnelius „Ateityje“, kur du kroatų katalikai moksleiviai rašo, būk katalikų moksleivių rateliai Kroatijoje esą išbujoje, — sutvėrėte ir pas mus atskala, atminkite kokią nuodėmę padarėte prieš save, mūsų tautą ir mokslą! Jūs atminkite, kad mokslas ir jaunomenė turi būti grynai bepartiviški. Neužnuodykit savo širdžių ir gyvenimo. Augkite į vyrus, o tada pasirinksite sau kelius į partijas, kada subręsite. Nesidėkite sau į galvą kokių abejotinų pranešimų, būk ten ir ten yra katalikų moksleivių rateliai, — tai juk reikia ir mums į. Pasiziūrėkite į didžiausias kultūrinės šalies ir jės rasite didžiausias, rimčiausias ir visų gerbjamas draugijas tik tarpe bepartivinių moksleivių.

Praėjusių ir dabartinių amžių praeitis mums parodo, kad mokslas niekad nepasiduoda jokioms sektoms, atskaloms ir partinoms; tuom labiau mokslas niekuomet neintelpa į rėmus kokios-nors religijos, — nors ir tokios ideališkos religijos, kaip religija krikščionių. Jeigu mokslas pasiliko liuosu pasaulio veikėju, tai ir moksleiviai turi taip-

pat liوسي pasilikti. Jokiai partijai, jokiai religijai, jokiai atskalai negalima atiduoti ir paaukuoti priaugančios jaunomenės. Tegul ji auga ir bręsta visai liuosutė, tegul savo protą auklėja mokslu, pavyzdžiais, prityrimais ir patim gyvenimu. Taip gražus, sveikas ir tiesus išauga jovarėlis, kada jo niekas nevaržo. Bėda jovarėliui, kada jis auga šalia klėties; kada į jį zulinasi karvės, paknisa šaknis kiauulės, o gaspadorius ir bernai kabina jam ant šakos pavalkus ir mėšlinius kablius. Jis skursta ir kreivas, sukumpęs išauga. Nekabinėkime ir ant mūsų moksleivijos pavalkų, jeigu norime gerą gentkartę susilaukti, nedarykime jos luosą!

Mūsų jaunomenėi žvilganti yra ateitis tiktai griežtai bepartiviškose organizacijose. Jeigu kai-kurie mūsų šviesesni jaunikaičiai ir mergaitės koltėjasi dabar pasiplētusio pseudo-materializmo, koltėjasi nešvarios linkmės tuloje dalyje mūsų laikraštijos ir gedime mūsų jaunomenės, tai nėra reikalo del šito užsidaryti religiškose draugijose, kaip darydavo seniau vienuoliai, kurie bėgdavo į kalnus ir vienuolynus „nuo svieto pagundos“. Kaip tik atvirkščiai turi būti. Turi mūsų jaunomenė stoti į eiles liuosos pirmyneigos, turi studiuoti filosofiją, turi pastatyti savo jėgą prieš jaunomenės gedimą, toje pačioje jaunomenėje gyvendami. Nesišalinkite nuo žmonių už religijos aptvaro. Religija gera savu keliu. O jės klerikalizme religijos nei ramumo nerassite. Nes religija ir klerikalizmas yra du skirti dalykai.

Pirmiausi ir paskutinė turi būti mūsų moksleivijos mintis: *būti laisvais ir nesisiskirstyti į sektas, atskalas ir partijas...*

Peržvalga.

// Lietuvaite dailininkė. „Lietuvos žinių“ N87 randame paminėta apie jauną lietuvaite dailininkę. Ta žinia paimta iš rusų laikraščio „Siev. Z. Slovo“ N2903 Štai kaip apie lietuvaite dailininkę rašo:

„Liepos 14 d. Maskvos dailininko Pavlinovo ir d-ro A. Frenkelio rūpesniu Badenveilerio kurorte buvo suruošta Vandos Didžiulės

tės paveikslų paroda. Tai 7 metų mergaitė lietuvaite, čia-pat gimusi ir nepaprastai anksti parodžiusi savo nemenką dailininkės gabumą. Štai ką rašo apie ją vokiečių laikraštis „Kurzeitung fur Badenweiler“: Vanda D. — 7 metų mergaitė jau keli metai, kaip serga. Tik prieš 4 savaites ji pirmu kartu gavo aliejinį dažų ir teptuką, ir su nepaprasta jėga pasirodė jos talentas. Ji tepa ne tik tai, ką mato prieš save, bet ir tvėria iš savo fantazijos bei atminties mažus paveikslėlius, taip aiškiai išreiškiančius to kūdikio dailės jausmą, kad užmiršti, jog prieš save matai vaiko darbus“. Paroda buvo gana turtinga — išstatyta daugiau šimto paveikslų. Iš jų 41 tepti aliejiniais dažais, o kiti — pastelis, grafika ir akvarelis. Nekalbant apie svarbumą parodos dailės žvilgsniu, ji, kaip rašo tas-pats vokiečių laikraštis, turinti ir medžiaginiai sušelpiti sergančią dailininkę, jės sveikatos sustiprinimui ir tolesniam dailėje lavinimuisi. Viešėje Badenveilererų dailininkai rudenį mano tokią pat parodą surengti Peterburge ir Maskvoje“.

Linkėtina, kad ir lietuviai dailininkai pasirūpintų kuo galėdami, apie Vandos Didžiulės, kaipo dailininkės likimą.

// „Daili etika, rimtas argumentavimas, ir gera logika.“ „Kovos“ N33 „Apžvalgoje“ randame taip labai puikų dalykėlį, kad jokiu būdu nesulaukome to dalykelio neitavę. Ir pridūrsime, jog tasai dalykėlis labai gražiai apibudina „Kovos“ apžvalgų autoriaus etiką ir jo rimtą argumentaciją. Štai tasai dalykėlis: „Draugo“ redaktoriui. „Draugo“ redaktoriui kun. Kaupas apsirūpina visais progresiviškais laikraščių redaktoriais ir tam tyč juos iškolioja, kam be dievo redaguoja. Jis gi pats tai geras redaktorius, kad užpildo „Draugą“ savo nedakeptomis polemikos ir žioplomis (mūsų pabraukta) pastabomis.

Tiktai tas patikės „Kovos“ apžvalgininko žodžiams, kuris neskaity „Draugo“ ir niekuomet neskaity to laikraščio „Redakcijos Pastabų“. Pasakymas, kad „Draugo“ polemikos nedakeptos ir kad jo pastabos žioploms, juk tiek tereiškia, kiek užsimanusio pakreipti iš pietų ateinančią vėjo srovę ir iš viso vieko prieš ją pučiančią.

Toliau, tame pačiame „Kovos“ num., straipsnelyj „Didelis skirtumas“, p. Chicagos Patrijotas, persergėjęs visus darbininkus, kad neįieskotų išganymo nei pas republikonus, nei pas demokratų, pasako, kad ir lietuvių laikraščiai, kurie biznio tikslu leidžiami, neparodą, nepaaiškina — kas darbininką žmogų skaudžia ir išnaudoja. O tie, biznio tikslu

leidžiami laikraščiai, tai šie: „Vienybė Lietuvninkų“, „Lietuva“, „Tėvynė“, „Katalikas“ ir „Draugas“. Taigi, gera p. Chicagos Patrijoto logika. Jisai turbūt užsimerkęs: ir eina užsimerkęs ir laikraščius skaito užsimerkęs. Kitaip ir negali būti. Nesa, rodos, kiekvienas žino, jog „Tėvynė“ leidžiama lietuvių organizacijos, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, ir leidžiama tos organizacijos reikalams, o ne biznio tikslu. Taipgi ir „Draugas“ nėra leidžiamas biznio tikslu. Nudien jis yra Susivienijimo Liet. Rym. Kat. Am. organu, ir be to šelpiamas keleto ar keliolikos lietuvių kuningų. Jeigu „Draugą“ leistų biznio tikslu, ar-gi šelpūtų jį kiti kuningai? Matoma, kad p. Chicagos Patrijotas net to dar ligi šiol nedažinojo...

// Ir-gi poeta! P-nas Pranas, kerštu užsidegęs, kam Dr. Jonas Šliupas išdriso skelbti ir nudien dar skelbja žmonėms apie krikščionių, žinoma, ir katalikų Bažnyčios dogmų klaidingumą, gieda jam „pagarbos hymną“, kuris tilpo „Draugo“ N33. Štai tos eilepalaikės:

Netikras pranašas.
 Šliupas veiklus, dirb' nesnaudžia;
 Žioplų susitelkęs gaują,
 Į juos bedievybę spraudžia.
 Ir dar ką jiems pranašauja:
 „Dešimčiai metų praėjus,
 Nebebus bažnyčių pas jus“.
 Bet gi Šliupas apsigavo,
 Net savuosius suvadžiojo.
 Apgaulingai pranašavo,
 Nes, kaip sakė, nesistojio.
 Po tam laikui vietoj vienos
 Bažnyčios nuolat dauginas.
 Pranas.

Kad priparodyti, jog bažnyčių skaičius didinasi, tyčia padaryta ir rimo paklaida. Patartume p. Pranui būtinai tą paklaidą pataisyti. Pataisius pagal „vienos“ ir „dauginos“, bus ir rimas taisykliškesnis ir šokia-tokia logika.

Be to, reikia pažymėti, jog šitoje p. Prano „poezijoje“ apsi-reiškia dideliais jo vienpusiškumas. Mat, kuningams, tai daleistina, anot jo, „žioplų gaują susitelkus“, skelbti tai gaujai savo pranašavimus, o d-rui Šliupui — tai ne. Ir tai, mēs nenorėtume tikėti p. Pranui, kad d-ras Šliupas norėtų turėti reikalą su „žioplų gauja“. Geriausia kai žioplus, pasak vokiečių poeta Goethe, palieka „jų pačių žioplumui“.

// Iš Petrausko veikimų. Gerb. mūsų kompozitorius M. Petrauskas mums rašo: „Kupiškėje koncertas neįvyko, nes vietinė valdžia neleido; bet visgi Kupiškėje koncertas bus fikrai ir sugrįšime ten 15 rugsėjo. Linkavoje koncertas labai pasisekė, nors oras buvo baisiai bjaurus: perkūnau, žaibavo ir lietus lijo per visą koncertą — tačiau žmonių buvo pilna. Trečdalis buvo žydų, gera dalis latvių, apie 20 kuningų; o

lenko, tai beveik nei vieno nebuvo; visi kiti lietuviai. Vietinis mokytojas, nors ir rusas, neišpasakytai geras žmogus, pavedė mokyklą, kadangi dvarninkas, kur paprastai vakarai būna daromi, savo būto mums nedavė. Iš dailės pusės koncertas irgi labai nusisekė. Dainuota buvo lietuviškai visas programos, tik „bis“ buvo vienas rusiškai ir vienas itališkai. Šiandien (21 liepos) vakare bus koncertas Panevėžyje; ryt varduvėna, kadangi artisčių Neimaniūčių motinos varduvės — turime pagerbti už leidimą dukterų tokion sunkion „turnee“ (kelionėn). — Yčas Martinas mūsų impresario; labai gerai visur moka apsisukt ir kas reikia padaryt. Turiu dar paminėti, kad M. Yčo šį metų yra statoma kandidatūra į Valstybės Dūmą. Gabus vyras ir galima daug ko gero nuo jo tikėtis. — Mikas“.

Politikos savaitė

MEXIKA. Šiuom sykiu revoliucionieriai pasijuto gana sunkiai pralaimėję. Šią savaitę jie būriais apleido savo sostapilę miestą Zuazer, o ant jų ingyventos vietos intraukė 7000 valdžios kareivių. Su paskutiniu traukiniu skubinau pabėgo sukilėlių vadas, generolas Oroceo, pirmiaus paliepęs sudeginti visą karšką amuniciją. Kokiom pusėn dabar Meksikos revoliucija pakryps, nei akylus politikos žinovai negali nuspėti.

TURKIJA. Nesenai paėjo paskalas, jogei Europos viešpatystės ketina padaryti „senam ligonini“, tai yra Turkijai naują operaciją. Sulyg šitos operacijos taip išeitų: Turkijos centralinė valdžia tampa susiaurinta, o visoms mažesnėms šalėlėms sugrąžinta antonomija. Tokiu būdu neramioji Albanija, Macedonija ir kitos buvusios po Turkija tautelės ingytų savo seimus, o pati tikroji Turkija pasiliktų tiktai aplinkui Konstanapolį. Visas šitas šalis, iki jos sustiprės, prižiūrėtų Europa. — Ar tas išsipildys, dar nežinia. Bet apie Turkijos padalinimą ir apgynimą krikščionių nuo mahometonų Balkanuose, kalbos jau vaikščioja. Dabar Austrijos svetimų reikalų ministras, gr. Berchtold, bandas sužinoti: ar visos šalys ant šito projekto sutiks.

Pakol kas, turkai da ruošiasi į karę su juodkalniečiais. Ant Juodkalnio rubėžians sutraukė daug kariuomenės ir jau įvyko keletas susirėmimų. Regimai „senas liginis“ da nesutinka ant jami siūlomos operacijos.

VOKIETIJA. Ant galo vokiečių monarchijos paliovė baidytis kitų šalių šešėliais. Nieko kito mat ir nebelieka, kaip atsidėti tik ant savo pajėgų — ar truks ar plis. Tokią vokiečių politiką — „Nesibijokime!“ — apskelbė šią nedėl Viennos dienraštis „Reichpost“, kuris yra austrijokų karalietio Franco-Ferdinando organu.

Priežastis tokio pasidrasinančio klyksnio buvo šiuo laiku atsilankymas francūzų ministrų prezidento Poincaré į Peterburgą. Rusų valdžia francūzų didžiūna nešiojo beveik ant rankų. Slapti liežuvėliai nešioja padidindami iki pilkai visokias paskalas, kad Rusija ir Francija padarė „baisiai stiprų sąryšį“, kad bandys spausti vokiečius, kad ir tt. Del šitos priežasties austriokų princas laikraštis sušuko garsiai į visus vokiečius: „Nesibijokime!“ Nurodo, kad atėjo laikas Austrijai ir Vokietijai sunerti alkūnes ir atremti jomis į abi kaimynas (Franciją ir Rusiją), kaip geriems vokiečiams ir priguli.

BULGARIJA. Ir baisi karė ir negalima be jos apsieiti — taip nutarė didžiūna bulgarų piliečių, kurie rugpjūčio 12. buvo surėngę savo sostapilėje Sofijoj milžinišką susirinkimą ir prieš viso svieto akis išnešė triukšmingą protestą prieš Turkiją. Tai buvo delei atsitikimo Kočanoje, kur mušė visus turkų kareivius išgrūdę per rubežų ir narsiai išskerdė 140 nekaltų bulgarų, vien delto, kad jie krikščionis, o ne turkai. Bulgarai padarė negirdėtą patriotišką demonstraciją: tą dieną jie uždarė namus ir krautuves; minios žmonių vaikščiojo po gatves, skambinant cerkvoje varpais. Ant plečians priešais katedrą kalbėtojai perkūnijas svaidė ant turkų valdžios už engimą bulgarų, gyvenančių Turkijos ir Macedonijos parubežiais. Minia iš 20,000 žmonių priėmė rezoliuciją, kad Bulgarijos valdžia tuojaus pareikalautų iš Turkijos užganėdinimo už skriaudas, nors prisieitų su palaidūnais turkais ir karę iškelti.

VENGRIJA. Kroatų tautinis ir revoliucijinis judėjimas da karščiau tapo pakurstytas per vengrų valdžią, kuri leido Kroatijoje besąžiniškai viešpatuoti savo vietininkui Cuvaja. Dabar per Cuvajo priežastį tapo mirėiai pasmerktas kroatų patriotas, studentas Uka Jukiea, ir kiti septyni ilgam kalėjimui. Juos pasmerkė už pasikėsimą nužudyti vengrų karaliaus vietininko Cuvajo, mieste Zagrzebia. Cuvajo žmonai yra kroatų taip neapkenčiamas, kaip Finlandijoje rusų generalgubernatoriai, nes Cuvajo kroatų slėgia ne tik politiškai, bet ir begėdiškai išnaudoja savo valdžią: jisai savo giminėms visur skiria pelningas vietas, o patsai sau krauna turtus, ką tik galėdamas iš kroatų žemės išplėsti. Pasmerkimas mirėiai Jukieo išsukė po visą Kroatiją piktus bruzdėjimus. Tik sutraukus į miestus karinomenę nedaleista buvo prie kraujo praliejimų. Bet ar ilgai dar vengrams seksis kroatų engti ir jų nuoskandų negirdėti, laikas parodys.

Iš Lietuvos.

SKEMONIS, Trakų pav. Pas mumis kaime yra daugybė girtuoklių. Visai neseniai parėjo na-

mo girtas iš miestelio A-kuč. ir susibarė su žmona, kad nėra ko valgyti. Matai, žmona nebuvo ryto nieko išvirusi. Tai vyras pradėjo dūkti, pėstis, išsivijo laukan ir dalgiakočiu pradėjo mušti. Dalgiakotis lūžo, žmona pargriuvo, bet to negana — da pargrivusią primušė. Dabar ji nebegali nieko dirbti. Tai girtukybės vaisiai.

VALDEIKIŲ SOD., Pan. pav. Liepos 6 d. nakties metu ganė naktiguoniai arklis ir gulėjo sugulė apie ugnį. Vienas bernų turėjo revolverį, pradėjo jį krapštinėti, vartyti. Revolveris netyčia iššovė į priešais gulintį 18 metų vaikina Tim-ką. Tas nesulaukęs rytmečio mirė, o kaip pjaustė atrado, kad šuvis pataikė kulšen ir apsisotojo ties pažastimi. Šovusis pabėgo Amerikon, velionis buvo samdininkas — darbininko sūnus.

ZEMAIČIŲ KALVARIJA, Telšių pav. Šiemet į didžiausius Zėmaičių Kalvarijos atlaides buvo atėjusios dvi parakvijos: nuo Sedos ir Vieksnių — viso labo pusantro tūkstančio žmonių (jų tarpe 50 iš Liepojanų). Visi keliauninkai dėjosi po 25 kap., o procesijoje dalyvavusieji mokėjo po 1 rub. Sėdiškių pinigai eis baldakimui pirkti. Vieksniškių baldakimui prisivargino: atėjo 6—7 mylias Kalvarijoje gavo ant plikos žemės (šventoriuje) nakvoti, tiktai brangiau mokėjusios moteris buvo įleistas klioistoriaus kario diurn. Moterėlės nors dang padėjo sveikatos, bet nesigaili. Vyrų visai mažai ėjo Kalvarijon.

VILNIUS. Giedraičių byla. Liepos 24 d. apskričio teismas svarstė Giedraičių parapijos (Vilniaus pavieto) valstiečių bylą. Du tos parapijos valstiečių lenku buvo kaltinami už tai, kad jie vaikštineję po žmones ir prikalbineję užsirašyti lenkais. Berašinedamų jiedu bauginę žmones, melagindami pasakodami, kad jeigu pasilikis bažnyčioje lietuvių kalba, tai bažnyčia būsianti uždaryta, katalikai turėsia priimti pravoslaviją, pamaldas laikysia stačiatikiškai rusų kalba ir būsianti, baugino jie, vėl įvesta baudžiava. Parašus jie rinko, kad parodyti, jog Giedraičių parapijoje gyvenanti tiktai lenkai. Kuningų vyriausybė tai pastebėjusi, būtų uždraudusi toje bažnyčioje lietuvių kalbą.

Vieną iš tų dviejų kurstytojų teismas nuteisė 7 paroms kalėjimo. Kitas išteisintas.

S. PASVALYS, Pan. pav. Štai kaip elgiamasi mūsų kuningų. Sausio 29 d. š. m. „Blaivybės“ skyriaus visuotinas susirinkimas nutarė intaisyti bažnyčioje vėliavą ir tam tikslui išrinko komitetą. Tas komitetas rūpinosi pinigų surinkti ir vėliavą nupirkti. Komitetui padėjo keletas skyriaus narių, ir tokiu būdu surinkta apie 100 rub. Vėliavai suderėjo 150rb. Tam trūkumui papildyti komitetas sumanė štai ką: kiekviena mergina, kuri nori nešti vėliavą, turi užmokėti 5 rub. Tuojaus atsirado 10 merginų, kurios davė po 5 rb. ir įsitaisė tam tikrus rūbus. Turiu pažymėti, kad klebonas žinojo, kurios merginos ruošiasi nešti tą vėliavą. Bet štai prieš patį Šv. Joną klebonas pasakė, jog dviem merginoms esą negali nešti, todėl kad jos buvo nuėję gaisrininkų dr-jos gegužinėn ir tūnai dainavę dainas, žaidę tautinius žaislus. Nieko nemanau sakyti apie klebono „paliepimą“, bet tiktai noriu pasakyti, jog vėliavai pirkti ir prižiūrėti buvo išrinktas komitetas, kuris turėjo teisę priimti pinigus ir taip pat turi teisę prašalinti, jei mato, kad prasikalto. Žmonės kalbą,

kad klebonas žada visus prašalinti nuo bažnytinių apeigų, kurie tiktai dalyvaus kokiam nors viešame ar slaptame (jei suseks) pasilinksminime. Visuomenė piktinasi.

J. Zop.

PINEVO VAL., Pan. pav. Liepos 6 d. buvo sušaukta valsčiaus sueiga. Buvo išrinkta du vyrų kandidatu pavieto komisijon. Mūsų apylinkėje siaučia Sibiro maras, labjausia tąja liga serga arkliai. Yra tokių ūkininkų, kurių visi arkliai išgaišo. Taigi sueigoje kalbėjome, kad būtų kas padeda rūpintis gyvulių gydytojui. Tam tikslui išrinko du vyrų: P. Mar. iš Utos kaimo ir J. Jan. iš Karšinaukos, be to jiems da išrinkta du padėjėju. Išrinktieji vaikščios po Pinevo val. kaimus ir dabos, ar nėra susirgusių gyvulių. Jei kur susirgs koks gyvulys ir visi pripažins, kad maru serga, tai tuos gyvulius pakas žemėsna. Bet, pirma negu pakasti gyvulių žemėsna, bus šaukiami liudininkai vyrai, kurie apkainuos, kiek jis vertas. Nuostolius, girdėti, valdžia žadanti atlyginti. Žada atvažiuoti iš Peterburgo gyvulių gydytojas, kuris pamokys tuos gyvulių prižiūrėtojus, kaip išrodo liga. Paskum buvo kalbėta apie tilto pataisymą ant Smilgių kelio. Matai, tą tiltą taiso du valsčiu. Šiais metais taisė Pinevo val. ir pataisymui sudėjo 75 rub.; pataisyti buvo apsiėmęs P. M. Bet kada tiltas buvo jau pataisytas, tai P. M. pasirodė, kad jisai mažai paėmęs už pataisyma. Sueiga prašė pridėti ligi šimto rb. Žinoma, be margaričių neapsiejo — ar gi buvo kada su jomis vėlu. Magaryčių pastatė degtinės, silkių ir kepalų duonos. Susirinkime vyrai ir nubalsavo pridėti. Pastebėtina, kad magaryčias gėrė ir tie, kurie buvo priešingi pridėti. **Jurių Smiltis.**

(„Liet. Ūkin.“)

Senovės liekanos. Vilniaus archeologijos komisija noliai seka ir surašinėja visas, darant kanalizaciją, iškastas senovės liekanas. Kiek toliau žadama išleisti tam tikrą tų senovės liekanų albumą, kas beabejonės būtų labai svarbu.

Da apie gelžkelį Lietuvoj. Gauta žinia, kad vyriausybė jau leidusi gr. Paleni, kun. Liveniui ir Bekmanui ištirti, kuriomis vietomis geriausia būtų pratiešus gelžkelį iš Panevėžio į Bauską (Kuršė). Kad tik ir šį kartą taip nepasibaigtų vien tyrinėjimais.

Vilniuje pirmon kurijon intraukta 2500 žm. (namų ir prekybos-pramonijos įstaigų savininkai); antron gi kurijon — apie 10,000 žm., rusų kurijon — apie 4.500 žm. Čia neskaityti būtų nuomininkai, kurie nemoka jokio mokesčio. Šių pastarųjų jau padavusių savo pranešimus intraukta vos 1200. Išviso gi tokių būtų nuomininkų esama Vilniuj 18.000.

Rinkėjų apsilėidimas. Iš visos Rusijos eina žinios kad visuomenė visai nesirūpina rinkimais. Veikia ir smarkiai darbuojasi vien šventikai (popai), kurie nori daugiausia dvasinių (popų) pravesti 4-tojon Dūmon.

Kada bus rinkimai? Girdėtis, būk rinkimų rakas jau paskirtas. Valstiečiai rinks ingaliotinius nuo rugsėjo 15 d. iki spalį 1 d. Gubernijos rinkimai prasidėsia spalį 10 d. Rinkėjų surašai Europos Rusijoj turi būti apskelbti vėliausia rugpjūčio 6 d. Lenkijoj gi ir Siberijoj iki rugpjūčio 1 d.

MARIAMPOLĖ. Liepos 22 rugpjūčio 4 d.) Mariampolėje buvo pirmasai Gabijos vaidinimas ir pirmasai jos šeimininkas vakaras. Vaidino — „Rūtų vainiką“ — K. Puidos kruviną pasaką —

dieną 4 val., gi šeimininkas vakaras (deklamacijos, choras, instrumentų muzika, žaislai ir šokiai) nuo 8 vakaro val. **Valdyba.**

ROKISKIS. Laisvės metų obalnis. Neseniai teismas nuteisė vietinį, girtuoklį Snarskį 6 mėn. kalinių rotosna, Matai, jis 1905 m. norėjo įsiveržti monopolin. Tuomet del jo galvos keletas visai nekaltų žmonių: jam besiveržanti kareiviai (tuomet buvo Rokiškyje) šovė: 4 valstiečius (1 moterį) mirtinai nušovė, o viena sužeidė, kuris paskum numirė. Patsai gi Snarskis tuomet buvo išsigelbėjęs.

Augst.

NAUMIESTYJ, Suv. gub. berželio 24 (liepos 7) d. buvo pašventinti pravoslavų cerkvei pamatai. Tam reikalui surinkta apie 25,000 rub. Pakviečiamų laišku pinigų aukanti buvė išsiuntinėta apie 78,000. Cerkvė žada būti pastatyta apie liepos 1 d. 1913 m. Tada nuo ateinančių metų nebus jau nei vieno pavieto miesto Suvalkų gub. be cerkvės.

Vilniaus lietuvių vartotojų drauga „Vienybė“. Šiomis dienomis antrą jau kartą bus induotas gubernatoriui prašymas leisti Vilniaus lietuviams vartotojų draugiją inkurti. Kiek skaitytojai žino, keli mėnesiai atgal toks lietuvių prašymas buvo atmetas, nepaaiškinus jokių tam priežasčių. Prie prašymo pridėta du normalių įstatų ekzemploriai. Pasirašė: J. Vileišis, kun. P. Kemešis, M. Sleževičius, A. Smetona, D. Malinauskis. Vartotojų draugija vilniečiams senai jau reikalinga.

SIAULISKIAI, Mar. pav. Čionai valdžia atidaro naują mokyklą. Mokytoju, kaip girdėti, esąs paskirtas dabartinis Šilavoto mokytojas — Džugauskas. Namas mokykla da nepastatyta. Ligi kas bus, vaikus mokina vieno ūkininko seklyčioje.

Rtn.

Žemaičių Kalvarija, Telšių p. Kun. Gugis ir šiemet buvo atvažiavęs žem. Kalvarijon su savo mediniais kryželiais, nuo griaustinio pagelbinčiais. Liepos 8 d. po sumos prie didžiojo altoriaus atsistojęs šventino moterims tuos perkunsant.

Delko išmintingesnieji kuningai, buvusieji atlaiduose, nepartariate savo tamšesnio brolio? Ilgainiui jis, rasi, pradės šventinti karvėms juosteles (nuo ligų), kaip tai darė šios vietos dominikonai.

N. N.

PAPILĖ, Šiaulių pav. Spėjo tiktai kuningų laikraščiai pagarsinti, kad „tikri“ katalikai labjau privalo jaunuomenę daboti, tuojaus ir kuningija atsiliepė papokslais. Liepos 1 d. štai kokį išgirdau pamokslą mūsų kamendoriaus. Visos, girdi, pasaulio kningos dalijasi į tris dalis:

Pirmos dalies kningos: romanai, bedievių kningutės ir laikraščiai, kurie platina bedievybę. Antros — pasakų kningos, jos gaisina laiką. Trečios dalies kningos: dvasinio turinio, jos visų geriausias, atveda tikran kelian. Girdi, parvažiavę iš Amerikos arba šiaip mokiniai, prisiskaitę bedieviškų kningučių ir laikraščių, pučiasi, mano „augštus“ esą, žemina žmones ir kuningus. Tai gi tėvai, pamatę savo vaikus parsišėnusius bedieviškų kningučių ir laikraščių, turi bausti juos rykštėmis ir atėmę kningutes su laikraščiais sudėginti juos. Be to būvo draudžiama dėtis į „svietiską“ draugijas: prisidėjusieji patįs žūstą ir savo draugus vedą pražūtūn. Kuningėlio, matyti smarkaus besama: kuningų laikraščiai paklydusias „aveles“ pataria išpažinties varyti, o jisai ir rykščių nesigaili. **Jo dr-gas J. V.**

VILNIUS. Valsčiaus „ponus“ žadama teisti uždarytomis durimis. Kaip rašo „Utro Rossii“, vildaus reikalų ministerijai pareikalavus, teismų ministeris pasiuntęs pavietų teismų (sjezdų) viršininkams paliepimą teisti valsčiaus „ponus“ uždarytomis durimis. Mat, tuo būdu norima valdžios garbę apsaugoti.

Pravoslavų pamaldos lietuvių kalba. Lietuvių laikraščių cenzorius A. Jaroševskis, kaip jau esame pernai rašę, intėikė Vilniaus pravoslavų vyskupui Agafangelui memorijalą apie pamaldas lietuvių kalba Lietuvos pravoslavų bažnyčiose. Tą memorijalą vysk. Agafangelas buvo intėikęs Sino-
dui, kurs tam sumanymui pritarė ir pavedė vysk. Agafangelui knoveikiausia jį įvykinti. Kol kas nutarta išversti lietuvių kalbon Šv. Jono Auksaburnio „liturgiją“. Tam tikslui g. A. Jaroševskiu pavelsta sudaryti tam tikra žinovų komisija. G. A. Jaroševskis pažadėjo visa tai padaryti.

Synodas rinkimų reikalais. Deklaracijos, kurią Synodas buvo žadėjęs išleisti delei rinkimų klausimo, nebūsią. Užtai Synodas pranešė visiems pravoslavų vyskupams ir šventikams šit ką: **vyskupai gali būti renkami Dūmon tik Synodu leidus, šventikai — tik vyskupijos vyriausybei tikus ir palaimus.** Kitąp sakant, šventikus ir vyskupus rinks ne žmonės, bet vyskupijų vyriausybė arba pats Synodas skirs. O tai ne ką kitą reiškia, kaip rinkimo teisių susiaurinama arba panaikinima.

Kauno gub. kuningija rinkimų reikalais. Teko girdėti, kad Kauno vyskupas Cirtautas žada išleisti tam tikrą cirkuliarą, liepian tį kuningams stropjai dalyvauti rinkimuose ir visuose valsčiuose sūpintis pravesti kuningams nuolankius rinkėjus.

KAUNAS. Atvyko naujai paskirtas gubernatorius A. Kulomzin ir lanko visas žymesnias miesto įstaigas.

ZAGARĖ, Šiaulių pav. Pas mumis šiais metais vagių giltinė pasidaravo — du arklia vagių papjovė. Pirmą — Dijką rado prieš Velykas užmuštą Gruzaičių sod. galolaukėje — krumuose. Antrą — Balčiūną iš Tarbučių sod. liepos 3 d. rado Puikių sod. lauke krūmeliuose. Šį pastarąjį rado žemėmis apkastą. Arkliavagių pas mumis esama nemažai.

Žižė.

(„Liet. Žin.“)

SEIRIJAI, Suv. gub. Praneša, kad sudegęs visas Seirijų miestelis. Nukentėję labjausiai žyda, kurių Seirijų miestelyje buvusi dauguma. Seirijų mūro bažnyčia pastatyta dar 1598 m. kuningaiškio Jurgio Radvilos. Ar ji sudegė, ar išliko — tikrai nežinia.

KARALIAUČIUS, Prūsų Liet. Karaliaučiaus universiteto profesorius, žinomoji lietuviams, p. Bezenbergero rūpesniais steigiamas ėia „tauty gyvenimo muzėjus“, vokiškai „Freilicht Muzeum“. Steigiamas jis pagal Skaureno muzėjaus (ties Stokholmu, Švedijoje) pavyzdį. Tasai muzėjus rodysias kaip kurios tautos gyvena namieje, paprastose aplinkybėse. Tasai muzėjus būsiąs tai didžiausias parkas, kuriam būsią pristatytų visų tautų pirklių ir tt. Lietuviai turėsia keletą savo pirkių šiaudiniai stogais. Šiaudais Prūsų Lietuvoje nebedengia jau nuo XVIII amžiaus pabaigos, todėl vokiečiai ypač stebijasi tomis lietuvių pirkiomis, kurios jau statomos. Lietuvių pačiame Karaliaučiu-

je yra jau apie 200 žm., daugiausiai kareivių.

Rinkimai VI-ojon Dūmon. Kaunas. Pirmojo miesto kurijoj yra 993 rinkėjai: 72 lietuviai 82 lenkai, 836 žyda ir 2 totorių Rusų kurijoj 1004 rinkėjai: 764 stačiatikiai, 194 liuteriniai ir 46 senatikiiai. Antroji kurija dar nesurašyta. Spėja, kad antrosios kurijos rinkėjų būsią išviso daugiau, kaip 6.000.

— **Panevėžys.** Pirmosios kurijos rinkėjų susirašė 250 krikščionių, 697 žyda; antrosios kurijos: 627 krikščionis ir 788 žyda.

Panevėžio apskrities miestelių sąrašus, kaip rašo „K. L.“, vedę žyda, todėl sąrašuose esą neirašyta daug krikščionių.

— **Šiauliuose,** 1-mon kurijon įsirašė išviso 1037 žm.: 735 žyda, 275 lietuviai ir 8 lenkai; 2-on kurijon įsirašė 1302 žmonės: 1285 žyda, 624 lietuviai, 74 lenkai ir 27 latviai.

— **Telšiuose** 1-mon kurijon įsirašė išviso 298 žmonės: 272 žydu, 15 lietuvių ir 11 lenkų; 2-on kurijon įsirašė 1302 žmonės: 1129 žyda, 125 lietuviai, 30 lenkų, 15 latvių ir 3 gudai.

Del žinių laikraščiams. „Rieč“ praneša iš Vilniaus, kad vidaus reikalų ministeris išakęs gubernatoriarius jokiu būdu nebeduotiti š valdžios įstaigų jokių žinių bendradarbiams. Tatai esą jau pranešta visiems valdininkams.

Koleros laukiant. Kadangi kolera pasirodė jau Vitebske, Vilniaus gubernatorius patarė miesto valdybai pasirūpinti, kad prisiroštų sutikti kolera. Iš Vitebsko ji galinti gana lengvai persimesti ir Vilniun. Miesto taryba tuojau sušaukė miesto sanitarų komisijos ir miesto gydytojų susirinkimą. Susirinkusieji nutarė priuruosti kolerininkų ligoninę Zvėryne, laboratoriją ligų užkrėtams ištirti ir dezinfekcijos kamera. Be to, nutarė parsigabenti iš Peterburgo koleros skiepius.

Teismas. Spalį 17 d. Vilniaus teismo rūmai svarstys Vilniaus šv. Jokūbo klebono kun. Jasinskio ir kun. Sangailos, Sokolkos dekaną, bylą. Juodu kaltinamu, kad kursčiusi žmones prieš mariojavitus.

VIDIŠKIS, Viln. gub. Vietinis dvarininkas p. K. išrado, kaip galima dvejį metai rugius pjauti, vieną kartą tepasėjus. Tik reikią pirmais metais ilgai nepjauti, kol dirva pribėris pilna grūdų. Paskui, rugius nupjovus, negiliai aparti ir kitą metų vėl bus rugiai. Pernai taip ir padarė. Antrieji rugiai, vėjelio pasėti, išaugo, tik retoki. Reikės gal kiekvieną varpą skyrion rankioti. Užtat duonutė bus skanesnė.

Valstiečiai ėia dar gudresni. Pamatę suirus pono telefonui tarp Ignalino ir jo dvaro, revoliucionierij būdą pasekė, ėmė griauti stulpus ir grobstyti telefono vielas. Niekam jokios skriaudos. Vyriausybė nesikiša, ponui nuostolio nėra, nes ir taip telefonas senai jau neveikia, visi gi Vidiškio parapijos vežimai ingiu naujas atasėjus. Ar gi ne tiesa, kad gamtoje niekas nežūva.

Tarp kuningo ir pono iškilo indomi byla. Kuningas nuo seno, (bene nuo 30 metų) turėjo daržą. Ponas kaž-kaip tarp lysvių kuningo daržo įsisodino savo vaisinius medžius. Kuomet ir kaip tai atsitiko, apie tai Vidiškio kronikos tyli. Tik visi žino, kad ant vieno žemės ploto du yra šeimininku. Ponas išdavė žydai vaisiaus nuomon. Kuningas padavė žydą teisman, kam jo daržą mindo ir jam nuostolius daro. Pagaliaus, kuningas teisingai pradeda skersuoti ir į vaisinius medžius, kurių šaknis iščulpia žemės sul-

VALPARAISO, IND.

Rugpjūčio 15 d. Valparaiso universitatėje uždėdė vasarinis moklo bertainis 1912 metų. Rugpjūčio 15 vakare universitetas valdya dalino laipsnius. Siemet iš lietuvių baigusiu mokslus yra šie: Albertas Strikulis, baigė abelnią gamtamokslį ir gavo B. S. Baccalaureus Scientiae laipsnį; F. J. Juškaitis, baigė klasiką ir gavo A. B. (Artium Baccalaureus) laipsnį; J. J. Kinčius laipsnį A. F. Daugell (Daugela) baigė civilę inžinierystę; D. C. Brinzaitis ir J. C. Brinza—abudu klasiką. P-nui St. Biežiui nors ši meta ir reikėjo užbaigti klasiką, vienok jo nebaigė. Jis nenorėdamas gilintis kalbosna, literatūrosna, klasiškuosna mythuosna, — praleido visą metą bestudiuodamas gamtamokslus. P. St. Biežis plačiai studiuo embriologiją, zoologiją; ne-organiską, analytiką ir organiską chemiją ir psichologiją. Ateinantį 1913 mokslo metą, p. St. Biežis mano stoti medicinos skyriun.

Augščiaus minėti, baigusieji mokslus, mano skyrstis sekančiais: Albertas Strikulis, North Dakotoje užėmė High School'ės virsaičio vietą (principal of High School). F. J. Juškaitis mano theologijos mokslą eiti; J. J. Kinčius mano ateinantį mokslo metą stoti Pennsylvanijos universitatės medicinos skyriun.

Pasibaigus mokslo metui, mes, moksleiviai, turime apsisoti ir perkelti savo meto veikimą. Nors gal pašaliniams asmenims ir pasirodytų nesvarbus tokis „peržvelgimas“, vienok mums, moksleiviams, jis turi savo vertę.

Pereitas metas mums, valparaisiečiams, buvo svarbus. Tai buvo pasisventimo, harmonijos, budavimo metas. Antigonizmas bei pagieža visai tarpe mūsų nerado vietos. L. D. L. V. U. susirinkimai buvo pavyzdiniai vedami. Moksleiviai, dalyvavę L. D. L. V. U. programose, taipgi pasižymėjo su savo išdirbimais. Ne pasirodė prieš susirinkusiuosius su pusiau-iškepta kalba arba referatu. Kningynas taipgi gerokai padidėjo ir buvo užlaikomas geroje tvarkoje. P-nas S. Šafaranauskas, buvęs valparaisietis, prisidėjo prie padidimo mūsų kningyno, paaukandamas kningynui kningų šepą. Tai yra didė kningynui dovana.

Užbaigdamas šiuos kelis žodžius, tariu: nors pereitą mokslo metą nenužengėme labai toli, tačiau visgi parodėme daugian gyvumo; atsirado pas mus daugiau tautiškos meilės ir noro bendram darbavimuisi. Lai pereitas 1912 mokslo metas būna mums pavyzdžiu ir ant ilgesnio darbavimosi savo ir tautos labui.

J. P. Stubris.

WATERBURY, CONN.

Rugpjūčio 15 d. apie 10 val. vakare Povilaikos ir Bernoto karčemoje susivaidijo du vyrai, Jonas Sprick ir Juozas Vytaitis. Besivaidijančius norėjo perskirti tos karčemos „bartenderis“, Jonas Jokubaitis. Kuomet Jokubaitis prisitartino skirti besivaidijančius, vienas iš jų, Sprick, išsitraukė iš kišenės 38-to kalibro revolverį ir šovė; kulka pataikė Jokubaičiui į ranką. Šovikas suarėtuotas. Rugpjūčio 16 d. turėjo būti teismas, bet dėlėi sunkaus sužeidimo Jokubaitis teismam nepribovo; teismas atidėtas ant toliau. Kaltininkas laikomas kalėjime po \$1000 kaucijos, tik niekas nenori už jį tokios kaucijos uždėti. Sakoma, jog Jonas Sprick ir pirmiau mėgdavo su revolveriu

pažaisti ir žmones pagazdinti. Prastas toksai žaislas.

Lietuvių Politikos Klubas sumanė sukviesti visas Waterburio lietuvių draugijas ir užprotestuoti prieš Rooto billių. Buvo pasiūsta į daugelį draugijų tam tikri užkvietimo laiška, kuriuose pažymėta, kad draugijos sutinkančios užprotestuoti prieš minėtą billių prisiūstų į rengiamąjį (liepos 28) susirinkimą po du delegatus. Atstovus prisiūstė tan susirinkiman tik keletas draugijų, tarp kurių buvo ir Šviesos draugijos atstovai. Rugpjūčio 4 d. Šviesos draugijos mėnesiniame susirinkime tuodu atstovu ir pranešė, kad nutarta: išnešti du protestu — vieną prieš Rooto billių, kitą prieš Lawrence streikierių vadovų kankinimą. Sv. draug. sutiko užprotestuoti ir patį protestą pavedė apdirbti savo atstovams-ingalioitiniams, abelname dalyvaujančių draugijų susirinkime. Tik „Laisvės“ N65, korespondencijoj, p. Tėn Buves šį dalyką perstato visai kitaip. Tėn Buves sako, kad L. S. S. būk sumaniusi išnešti tą protestą. Stebėtina! Tiktai klausimas: kodėl tas susirinkimas buvo rengtas ne LSS. kuopos vardu, bet klubo? Be to klubas ir salė tam susirinkimui dovanai davė. Bet pas mus jau tokia mada—geisti nepriuginčios garbės. Jei kas gero padaryta, tai padarė socialistai, o jei blogo — tai tautiečiai-patriotai padarė.

J. Ažunaris.

BAY CITY, MICH.

Rugpjūčio 11 d. pas mus buvo šitoksai atsitikimas. Vietinis klebonas su savo komitetu sumanė pasivažinėti. Pasisamdė laivuką ir išvažiavo iš Bay City į Sagana. Bilieto čienia už pasivažinėjimą buvo nedidelė — 50c. už kiekvieną. Ir puikus būtų buvęs pasivažinėjimas, jei nebūtų buvę svaigančių gėrimų. Tūlas jaunas vaikas, lenkas, pusėtinai užsitraukęs rudžio, kuomet jau laivas buvo ant vandens, tolokai nuo kranto, sumanė prisigirdyti ir tiesiog šoko į vandenį. Tarp keliauninkų pasidarė suirutė: vie ni rėkė, kad nuleisti gelbėjimo valtelę, o kiti manė, kad patsai laivukas skęsta. Vaikną išgriebė kiti, kurie netoli irstėsi. Tasaai atsitikimas sutrukdė patį važiavimą ir į Sagana taip ir nenuvažiavome.

NEWARK, N. J.

Pas mus, Newark, kai-kurie lietuviai tai prakalbas, diskusijas, ir šiaip pasilinksminimo vakarėlius rengia ir juos lanko, o kiti — tai tik alų geria. Nėgana kad patį nelanko viešų susirinkimų, bet dar ir kitus draudžia. Rugpjūčio 1 d. pas mus buvo šitoksai atsitikimas. Tūla šeima, V. R., pasiėmusi kūdikį ir isodinus į vežimėlį, nuyko aplankyti savo sergantį pažįstamą, kuris gyvena ant Warwick gatvės. Kuomet pasirengė grįžti atgal, vežimėlį rado jau be ratukų. Mat vežimėlis buvo paliktas lauke. Tai taip pas mus kartais atsitinka.

K. Lašas.

WATERBURY, CONN.

Rugpjūčio 10 d., seredoj po pietų, susireikavo Waterbury Manuf. Meg. Co. Tube Shop. šaltakalvių padėjėjai. Jie reikalavo, kad pakeltų jiems mokeskį, po 15c. dienai. Bet darbdaviai atsiskakė mokeskies pakelti ir visus, nesutinkančius dirbti už tą pačią mokeskį, paliosavo nuo darbo, o jų vieton pastatė po du darbininku. Tokiuo būdu nieko nelaimėta.

Tėn dirbės.

LAWRENCE, MASS.

Rugpjūčio 14 d. buvo vietinės Lietuvių Kooperacijos Dr-jos akcionierių visnotinas susirinkimas (bažnytinėje salėje). Mat pirm to, regis 12 d., tarp lietuvių pasklido paskalas, kad kooperacijos krautuvė susibankrutijo. Bet dalykas kitaip buvo. Tą dieną duonkepys Buzevičius nieko nesakęs krautuvės vedėjams ir nepaprašęs pinigų (iš koop. jam prigulėje apie \$200), pranešė policijai, kad jinai išjieskotų pinigų, tarp kurių buvo ir Šviesos draugijos atstovai. Rugpjūčio 4 d. Šviesos draugijos mėnesiniame susirinkime tuodu atstovu ir pranešė, kad nutarta: išnešti du protestu — vieną prieš Rooto billių, kitą prieš Lawrence streikierių vadovų kankinimą. Sv. draug. sutiko užprotestuoti ir patį protestą pavedė apdirbti savo atstovams-ingalioitiniams, abelname dalyvaujančių draugijų susirinkime. Tik „Laisvės“ N65, korespondencijoj, p. Tėn Buves šį dalyką perstato visai kitaip. Tėn Buves sako, kad L. S. S. būk sumaniusi išnešti tą protestą. Stebėtina! Tiktai klausimas: kodėl tas susirinkimas buvo rengtas ne LSS. kuopos vardu, bet klubo? Be to klubas ir salė tam susirinkimui dovanai davė. Bet pas mus jau tokia mada—geisti nepriuginčios garbės. Jei kas gero padaryta, tai padarė socialistai, o jei blogo — tai tautiečiai-patriotai padarė.

J. Ažunaris.

BAY CITY, MICH.

Rugpjūčio 11 d. pas mus buvo šitoksai atsitikimas. Vietinis klebonas su savo komitetu sumanė pasivažinėti. Pasisamdė laivuką ir išvažiavo iš Bay City į Sagana. Bilieto čienia už pasivažinėjimą buvo nedidelė — 50c. už kiekvieną. Ir puikus būtų buvęs pasivažinėjimas, jei nebūtų buvę svaigančių gėrimų. Tūlas jaunas vaikas, lenkas, pusėtinai užsitraukęs rudžio, kuomet jau laivas buvo ant vandens, tolokai nuo kranto, sumanė prisigirdyti ir tiesiog šoko į vandenį. Tarp keliauninkų pasidarė suirutė: vie ni rėkė, kad nuleisti gelbėjimo valtelę, o kiti manė, kad patsai laivukas skęsta. Vaikną išgriebė kiti, kurie netoli irstėsi. Tasaai atsitikimas sutrukdė patį važiavimą ir į Sagana taip ir nenuvažiavome.

NEWARK, N. J.

Pas mus, Newark, kai-kurie lietuviai tai prakalbas, diskusijas, ir šiaip pasilinksminimo vakarėlius rengia ir juos lanko, o kiti — tai tik alų geria. Nėgana kad patį nelanko viešų susirinkimų, bet dar ir kitus draudžia. Rugpjūčio 1 d. pas mus buvo šitoksai atsitikimas. Tūla šeima, V. R., pasiėmusi kūdikį ir isodinus į vežimėlį, nuyko aplankyti savo sergantį pažįstamą, kuris gyvena ant Warwick gatvės. Kuomet pasirengė grįžti atgal, vežimėlį rado jau be ratukų. Mat vežimėlis buvo paliktas lauke. Tai taip pas mus kartais atsitinka.

K. Lašas.

WATERBURY, CONN.

Rugpjūčio 10 d., seredoj po pietų, susireikavo Waterbury Manuf. Meg. Co. Tube Shop. šaltakalvių padėjėjai. Jie reikalavo, kad pakeltų jiems mokeskį, po 15c. dienai. Bet darbdaviai atsiskakė mokeskies pakelti ir visus, nesutinkančius dirbti už tą pačią mokeskį, paliosavo nuo darbo, o jų vieton pastatė po du darbininku. Tokiuo būdu nieko nelaimėta.

Tėn dirbės.

LAWRENCE, MASS.

Rugpjūčio 14 d. buvo vietinės Lietuvių Kooperacijos Dr-jos akcionierių visnotinas susirinkimas (bažnytinėje salėje). Mat pirm to, regis 12 d., tarp lietuvių pasklido paskalas, kad kooperacijos krautuvė susibankrutijo. Bet dalykas kitaip buvo. Tą dieną duonkepys Buzevičius nieko nesakęs krautuvės vedėjams ir nepaprašęs pinigų (iš koop. jam prigulėje apie \$200), pranešė policijai, kad jinai išjieskotų pinigų, tarp kurių buvo ir Šviesos draugijos atstovai. Rugpjūčio 4 d. Šviesos draugijos mėnesiniame susirinkime tuodu atstovu ir pranešė, kad nutarta: išnešti du protestu — vieną prieš Rooto billių, kitą prieš Lawrence streikierių vadovų kankinimą. Sv. draug. sutiko užprotestuoti ir patį protestą pavedė apdirbti savo atstovams-ingalioitiniams, abelname dalyvaujančių draugijų susirinkime. Tik „Laisvės“ N65, korespondencijoj, p. Tėn Buves šį dalyką perstato visai kitaip. Tėn Buves sako, kad L. S. S. būk sumaniusi išnešti tą protestą. Stebėtina! Tiktai klausimas: kodėl tas susirinkimas buvo rengtas ne LSS. kuopos vardu, bet klubo? Be to klubas ir salė tam susirinkimui dovanai davė. Bet pas mus jau tokia mada—geisti nepriuginčios garbės. Jei kas gero padaryta, tai padarė socialistai, o jei blogo — tai tautiečiai-patriotai padarė.

J. Ažunaris.

BAY CITY, MICH.

Rugpjūčio 11 d. pas mus buvo šitoksai atsitikimas. Vietinis klebonas su savo komitetu sumanė pasivažinėti. Pasisamdė laivuką ir išvažiavo iš Bay City į Sagana. Bilieto čienia už pasivažinėjimą buvo nedidelė — 50c. už kiekvieną. Ir puikus būtų buvęs pasivažinėjimas, jei nebūtų buvę svaigančių gėrimų. Tūlas jaunas vaikas, lenkas, pusėtinai užsitraukęs rudžio, kuomet jau laivas buvo ant vandens, tolokai nuo kranto, sumanė prisigirdyti ir tiesiog šoko į vandenį. Tarp keliauninkų pasidarė suirutė: vie ni rėkė, kad nuleisti gelbėjimo valtelę, o kiti manė, kad patsai laivukas skęsta. Vaikną išgriebė kiti, kurie netoli irstėsi. Tasaai atsitikimas sutrukdė patį važiavimą ir į Sagana taip ir nenuvažiavome.

NEWARK, N. J.

Pas mus, Newark, kai-kurie lietuviai tai prakalbas, diskusijas, ir šiaip pasilinksminimo vakarėlius rengia ir juos lanko, o kiti — tai tik alų geria. Nėgana kad patį nelanko viešų susirinkimų, bet dar ir kitus draudžia. Rugpjūčio 1 d. pas mus buvo šitoksai atsitikimas. Tūla šeima, V. R., pasiėmusi kūdikį ir isodinus į vežimėlį, nuyko aplankyti savo sergantį pažįstamą, kuris gyvena ant Warwick gatvės. Kuomet pasirengė grįžti atgal, vežimėlį rado jau be ratukų. Mat vežimėlis buvo paliktas lauke. Tai taip pas mus kartais atsitinka.

K. Lašas.

WATERBURY, CONN.

Rugpjūčio 10 d., seredoj po pietų, susireikavo Waterbury Manuf. Meg. Co. Tube Shop. šaltakalvių padėjėjai. Jie reikalavo, kad pakeltų jiems mokeskį, po 15c. dienai. Bet darbdaviai atsiskakė mokeskies pakelti ir visus, nesutinkančius dirbti už tą pačią mokeskį, paliosavo nuo darbo, o jų vieton pastatė po du darbininku. Tokiuo būdu nieko nelaimėta.

Tėn dirbės.

jų mėnesių. Pagal mano nuomonę, šis nutarimas gali žmonėms atnešti labai didelę naudą, gal žmonės pradės kiek linkti prie kningų bei laikraščių skaitymo. Kaip buvo vale kaziruoti, tai kazirinkai užimdavo augščiausią vietą. Būdavo atsisėdi, pasiimi laikraštį ir skaitai. Štai ateina kazirinkai ir sako: „kad loska, pasitrauk, gal tamsta ne kaziruosi“. Ir ką žmogus bedarysi? — turi pasitraukti kur į patamsi. Čion randasi visi lietuviški laikraščiai kiek tik jų išleidžiama Amerikoje. Taipogi yra nemaža ir kningų; guli spintoje sukimštos, bet maža kas jas teskaito, niekas jų nei nepravedina. Tačiau yra viltis, jog ateis laikas, kuomet priprasime skaityti. Todėl linkiu geriausių pasekmių nutarimui — daugiau nebekaziruoti. Laikas būtų mesti tą nenaudingą „žaislą“, kuris žmogui nieko gero nesuteikia, tiktai veltui laikas praleidžiama. Geriau vieton kaziravimo skaitytkime kningas ir laikraščius. Perskaite galėsime pasidalinti mintimis ir iš jų ingytomis žiniomis. Tuomet pamatysime kitų žmonių pažangą, ir mums bus smagiau matant šviesos bei pažangos spindulius.

Lai gyvuoja susipratimas!

P. K—as.

ROCHESTER, N. Y.

Vietinės TMD. 52-ros kuopos susirinkime, rugpjūčio 2. suaukavome \$2 aukų, kaip pašalpą vientaučiui Jonui Longiui, esančiam County Home, Washington, Pa. Auka pasiūsta per Emilį Strolį. Aukautojams nuoširdus ačiū.

Vietinis.

IS LAWRENCO PADANGĖS.

Lawrence lietuviai gana linksmi praleido šią vasarą, nesa darbai gerai ėjo ir visi žmonės dirbo. Kiekvieną nedėdienį buvo matoma kaip vietinis jaunimas išvažiuoja tai į laukus, tai į kokį parką; į Canobie Lake apylinkę, Glen Forest, arba į lietuvių taip vadinamą Country Club. Namie pasilikdavo tik senesni žmonės, kurie mažai tepaiso apie gamtos grožybės ir savo sveikatą. Teko girdėti tūlų moterų pasisikundimai. Jos nabagės labai, esą, nomažas šeimynos būrelis, nedaleidžiaš.

Patekus į jaunimo grupes, net malonu žiūrėti, kaip jaunimas dailiai žaidžia. O kuomet jau palista bežaisdami, tai susėda į ratą ir pradeda kalbėti apie įvairius dalykus ir reikalus. Šiai maždaug jų pasikalbėjimo tēma. „Na, vyručiai, ką pradėsite veikti pasibaigus linksmybų ir vakacijų laikui? — klausia vienas. „Nu-gi, reikėtų ir tučiuojaus pradėti rūpintis apie prakalbų rengimą; reikėtų sukviesti jaunimas krūvon ir suruošti rudenį pasilavinimo programą. — atsako kitas pirmojo klausiman. Ir taip jaunimas per keletą valandų apkalba daugelį dalykų. Girdint ir matant jaunimą taip rimtai besirūpinantį savo ateicia, reikia tiktai pasidžiaugti. Matoma, kad patsai XX. šimtečio gyvenimas, šito šimtmėčio pažanga, vertė verčia jaunimą būtinai pasirūpinti apie savo būvį.

Toliaus girdime, kaip susėdę jauni vaikai, pusiau-rimtai, pusiau-juokais, kaip jaunimui ir pridera, byloja apie apsiavedimą ir šeimyninį gyvenimą. Ragina

vaikiniai vienas kitą apsivesti. „Gera, broliuk, būtų apsivesti ir laimingai gyventi. Eini vakare iš darbo namo ir žinai, jog pačiušė tave maloniai pasitikus pasveikins“, — kreipjasi vienas vaikas pusiau-svajodamas kitan. „Ar tau dar negana tų vargingų šeimyninių gyvenimų? — klausia pesimistas. „Aš nenorėčiau taip gyventi, kaip kad mano draugai gyvena“, — priduria trečias. Ir taip toliau. Skundžiasi vaikai, kad sunku surasti tinkamą moterį, kuri mokėtų suėdyti skatiką, tinkamai valgius pagaminti, ir svariai užlaikytų būto kambarius. Blogiausia dar tas, kad mūsų moteris pastoję motinomis nemoka savo vaikučių auginti. Pirmasai metas, tai brangiausiai apseina: čia rados, krikštynos, daktarai ir galų gale šermenys. Laimė tų, kurie apseina be daktarų. — Ot ir susitaria vaikai ir ima kalbinti merginas, kad jos šio-to pasimokintų. Maža Lawrence merginų, kurios norėtų mokintis, o jų čia yra apie 1000. Išskyrus p-lę Čiurlianitę, kuri jau 4-ti metai kaip mokinasi Valparaiso universitatėje, daugia nēra. Taigi vaikai ir laukia diena iš dienos apšviestiesnių merginų ir nesulaukia.

Pereitą pavasarį Y. M. C. A. parėngė vietiniams lietuviams, miesto salėje, puikų vakarėlį. Žinomas lietuviams d-ras Tupper kalbėjo apie Lietuvos gamtos gražumą ir rodė iš tūlų Lietuvos vietų paveikslus. Publikos tan vakaran buvo atvykę apie 1400—1500. Iš to skaičiaus pusė svečių buvo — tai moteris ir merginų. Tatai ir buvo pasiryžta prakalbėti į jas ir sava kalba suteikti joms keletą patarimų. Tuo laiku buvo pranešta joms, lietuvaitešms, jog rengiama sutverti naują draugiją, kurion galės prigulėti merginos ir moteris. Tos draugijos vardas — Birutės Klubas. Be to buvo paaiškinta ir apie tos draugijos mierius, kurių čia keletą pažymėsiu. „Birutės Klubas“, tai merginų bei moterų švietimo ir lavinimo draugija. Jos tikslas ir užduotis suteikti merginoms pradinį mokslą, kuris paskirstyta vakarais: 1-mą vakarą mokinama lietuvių kalba skaityti ir rašyti; 2-ą vakarą — anglų kalbos lekeijos ir taipgi tos pačios kalbos skaitymo ir rašymo lekeijos; 3-čią vakarą — pradinės aritmetikos lekeijos; 4-tą vakarą — siuvimo ir mezgimo; ir 5-tą vakarą — valgių gaminimo“.

Be sulaukus paminėtos dienos, kuomet buvo manoma sutverti Birutės Klubą, gėda net pasakyti, — atvyko tan susirinkiman tiktai septynios merginos. Tačiau, nežiūrint kadir labai mažo skaičiaus, draugija sutverta (gegužio 13 d. 1912 m.) ir pradėta darbuotis. Birutės Klubas laiko savo susirinkimus kas dvi savaiti, t. y. 1 ir 3 seredą kiekvieno mėnesio, Y. W. C. A. svetainėje ant Lawrence str. Nudien priešios draugijos jau priguli 14 merginų. Pastarame šios draugijos susirinkime nutarta parengti prakalbas, paraginti daugiau merginų lankyti mokyklas ir suruošti šiam rudenii programą. Paminėsiu čia, nors trumpai ir apie kliūtis, su kuriomis mūsų merginoms nuolatos priseina kovoti. Skundžiasi neviena mergina ant savo motinos, sesers, arba net ir šeimyninkės, kurios labai draudžia prisidėti į kokias tēn „naujas partijas“. Jos, mat, geriaus bevelija, kad merginos sėdėtų namie, kaziruotų ir plepėtų apie nebūtus dalykus, negu kad eitų mokyklon. Laikraščius beskaitant teko pastebėti, jog

Lietuvos mergaitės-kaimietės jau suprato draugijų svarbą. Pradėjo jos ristiėsi į draugijas, reikalaui kningų ir mokyklų. Mat ir jos jau suprato apšvietos svarbą; numano jos, kad jų būvį tiktai mokslas gali pagerinti. Ir labai tatai malonu pastebėti tokią apraišką. Taigi kila paklausas: kodėl amerikietės merginos tokios nerangios? Kodėl jos šalinasi nuo mokyklų? Tačiau paklausas paklausu ir pasilieka. Merginos paprastai mėgia pasiteisinti, jog joms mokslas nereikalingas, jog trūksta laiko ir progos. Visa tatai labai gražu! Bet tiesos tuose pasiteisinimuose nerasime. Tai tik taip sau, labai negudrus, pasiteisinimai.

Paėmus atidžion šiandieninį gyvenimo progresą ir kultūros kilimą, noroms nenoroms, kiekvienas turi pasisakyti, jog be mokslo sunku gyventi. Jei ir ne kas kita, tai ekonominės sąlygos verčia ir moterį šviestiesi ir būti sumanesne, apskuresne. Juo moteris išmintingesnė, juo laimingesnis bus jos gyvenimas. Kad vyras ir nelabai daug uždirbs, bet jei moteris mokės tinkamai tą uždarbį sunaudoti, tai jų gyvenimas bus ir aprūpintas ir patenkintas. Man teko gyventi mieste Rockford, Ill. Tas miestas apgyventas švedais ir norvegais. Teko matyti, kaip jie elgiasi su savo tautieciais-ateiviais. Vos tik mergina atvyko į Ameriką, jos giminaičiai tuojaus parūpino jai vietą pas amerikiečių šeimyną, ir su ta išlyga, kad jinai vakarais lankytų mokyklą. Tokiuo būdu mergina išmoka švariai užlaikyti kambarius, pagaminti gerus ir sveikus valgius ir mokosi anglų kalbos, kuri būtinai reikia mokėti. Ir prie to, ji pripranta mandagiai pasielgti ir palaiko savo morališkumą, kuris ir yra atities pagrindu. Ir taip išauklėta mergina gali tikėtiesi laimingo gyvenimo. Lietuviai savo atieves-merginas kitaip pasitinka. Jie, kaip tik sulaukia viešnią iš Lietuvos, tuč tuojaus nusiveda krautuvėn, priperka visokių drapanų, aprenija ją, apkarsto retėželiais ir laikrodėlį ant krūtinės prikabina, žodžiu sakant, padaro iš merginos — blizgučių stulpą. Tada mergina iš didžios puikybės nei nenuvokia kuomi esanti. Tollesnis, sakysime, tos merginos lavinimas — tai kaip alų reikia gerti ir pasiklausti labai „dalių“ kalbų. Tokios, taip gyveniman „prirenčtos“, merginos gyvenimas ir jos likimas gerai žinomas. Priseina paskui braukti karėias ašaras, ir vis dėl savo giminaičių. Kaltas čia lietuvių tamsumas; stoka apšvietos žmogus daugiausia prikamuoja. Tankiai matome laikraščiuose skelbiamas prakalbas ir kitus apšvietos susirinkimus. Vienok maža lietuvių juos lanko ir, tūli iš tų, nueina tik taip sau pasiklausti.

Baigdama šitą savo straipsnelį dar sykį kviečiu visas merginas, lietuvių jaunimą, imtiesi skaitymo kningų ir laikraščių, nes tik per apšvietą, per mokslą įgyjamas geresnis ir laimingesnis gyvenimas. O. B.—kienė.

DIDELIS GROBIS.

Vieną kartą įlindo per langą naktis į vargingo žmogaus kambarį vagis ir pradėjo ant sien ugraibydamas jieskoti grobio. Varginingasi gyventojas, kurs nemiegojo, tiktai tiek ištare: — Negerai išsirengiai, prieteliau; atėjai jieskoti čionai to naktis, ko aš diena negalini rasti.

PAGYRAS ROPE.

Ropė kartą gyrėsi: — Aš su medum labai skani! — Liaukis gyruais ir eik šalin! — tarė jai medus: — aš ir be tavės skanus. Esav. Vanagūdis.

J. Šeinius.

Žaltys.

Neramu Julei. Jis buvo žadėjęs ateiti šeštą, o dabar štai ir aštunta, ir saulė laidžias, jo gi vis nėra ir nėra. Širdis tankiau su-trinksi, galvoj koks spėjimas svisterėja. Tai viskas nutila ir vėl viltis-lukėsis džiugina.

Ir gera ir sunku laukti.

Įsižiūri pro langą. Atsiremia rankomis ir įsisvajoja.

Aukštinės, karštos svajonės atskrenda iš tos tolės, nuo ta pušyno, saulėleidijų nukaitusio. Liliuoja supra jos ir neša-nesa, kur rytojaus juoda bedugnė gludo, kur niekas nei buvo, nei nematė. Ir vaidinas ten naujas pasaulis, gyvenimas kitas. Gyvenimas gražus, nematytas, svajonių nauustas.

— Tuo keliu jis ateis

Ir koks gražus tas kelias, visas geltonas, pakalnėn, miestan nusitiesęs. Nepridengė da jo pilkas akmuo; nesuglaudė ankščiau akmenukas prie akmenuko. Ir kada vėjas išsiveržia nuo anapus miesto, jis tarytum atgyja, pietu stojas padangėn. Baisu tada kokiam miestiečiui čia pasirodyti: užraitys skvernus, susuks-sugarmuliuos ir parbloks po savim.

O abipusiai jo tęsiasi eilių-eilių, ir išdriktusios visaip, menkos grinėlukės, ar šiokie-tokie nameliai, pridengti lentomis; kai-kur apgedusiomis-pasenusiomis čerpėmis. Tai sodžius, vos kelinti metai prie miesto pritrauktas ir priemiesčiu pavadintas. Todėl intaisyti prie gatvelių žibintuvai, todėl dažnai miestargio švilpukas pravirkdo vidurnaktio tylą.

Ak pasitaikė kur namai ir muriniai, dviem augštais. Bet nuo jų, dailių lėlių, tik da negražiau rodos, tik lae sarmata didesnė širsta-pučias prieš juos visi jų nuskurę kaimynai. O ponai, ten sutupe, vakare ir nosės nekėša; eidami gultų užsiraikina keliais raktais, sklandžiai langus uždarinėja.

Pasiliko čia ir impročiai ir būdas senoviški, sodiečių. Tik žmonės darbininkai geria labiau, tik nuožmiau vakarais kiti kitiems išpakampjų galvas skaldo. Tarytum būtų čia išvogęs nematytai piktas galiūnas. O kiršina jis visus ir kiršina visur.

Nuolat tvyla. Julės atmintyje baisenybės tamsių nakčių, girtų klyksmas ir jų pasintę dainos.

— Juk ir pas mus aludė ir čionai slaptai degtinė laikoma. Ir tėvas nusigėręs girtuoklis...

Prisimena tas ardimelis, kurį jis diena-dienon namuose kelia. Tie skaldymai rakandų, daužymas puodų, slykštūs keikimai. Galop klajojimai, peštinės su kibšais ir raganomis, tarytum traukiančiomis jį smirdančiom duobėn. O paskum tas keistas jo išspagariojimas, tas nepaprastas lipšnumas, kuris bematant praėjus dienos išpūdius nuglosto. Bet neužlgo jis ir vėl girtas. Ir taip visados, be galo...

Ir kad miryt, regis, greičiau, nei trupučiuo nepagalitų. Tik da geriau būtų...

Kampe, už krosnės, suėža.

Julė krupterėja ir net šiurpulis ją nupilia. Bijo, kad tik tėvas nenubustų, kad nešoktų jis, girtučiuokas, iš miegų.

Bet kampe tik apsisverčia kitu šonu, atsidūsta surudyjusiai ir užgargaliuoja-užknarkia pro nosį. Pamažėl, petrukiais, gargėlys mažėja, lae inklimpsta kur.

— Nenubus gal? Kad tik ne-

nubustų! Jau per du kartu tėva nuo jo paslėpėva.

Siekia akimis toliau, į miestą pakalnėn. Visas jis nuo čia, kaip pavertas. Besėdanti saulė išmargina jį dideliais lopiniais, rausvai nudažo tas ūkanas, kuriose jis nuskendęs. Ir puikus toks dabar rodosi ir viliote-viliota savo glėbin. Tėnai taip rodosi gera, taip ramu neapsakytai. Nueitum ten kuogreičiausiai ir jau daugiau niekados nebegrįžtum. Nebematytum šito biaueraus priemiesčio, neberekėtų drebėti nuo girtos tėvo...

Saulė pasilinko, dailiai šypterejo ir nuvirtu už pušyno. Dangus pasriuvo-nuradonyjo. Šešėliai išsmuko iš savo guštų ir susipinė uždengė miestą.

— O jo da nėra...

Susigriebia Julė, kad ji darbo turinti, kad jai reikia rytdienai poperinių maišukų prigaminti. Sankrovėlė mat sava yra. Laikoverčiasis joje vargais-negalais su motina. Kas gi ir būtų, kad ne ji. O motina apskri ir veikli moteriškė. Ir šitie nameliai per josios triusą pastatyta. O, kad toks tėvas!

— Kaip ji ir tekėjo už tokio girtuoklio-netikėlio! — negali duktė atsistebėti.

Vikriai grakščios rankutės dirba maišelius. Auga vien ir auga jų skaičius.

Nubraukė nuobodį tas darbas. Stapterėja akutės ties vienu laikraščio lapu, kuris vienu matu būtų į maišuką virtęs. Tai paveikslas jas pritraukė.

Sala. Nedidelė, apvalaina. Aplinkui vanduo nutilęs. Lygus toksai, paviršius žvilga, skandina savyje stačiagalva antrą salą, rodos da gražesnę. Po krūmais, tarp gėlių, du mylimuoju. Ji sėdi ir siekia akelėmis, kupinomis laimės, žvaigždžių kelią; gal kužda patylom su jomis. Jis gi, priglaudęs galvą prie josios peties, lyg užmigęs, lyg ką, skrieja žvilgsniu pavandeniu. Rankos susispaudė. Tyli abu, bet regis šneka, šneka sielomis.

— Ir mudu taip sėdėsim ir glausivos taip kitas prie kito.

Nepažino da ji, aštuoniolikos metų mergaitė, begalinės, drąsios meilės. Tik sapnavo apie ją, tik da laukė.

Trumpa pažintis Julės su Antanu Pavitiniu, valdininku iš miesto. Netyčia susipažino. Ir greitai, be žodžių, pamylo kits kitą. Abu tokiu vienuoliu, jaunū.

Trokšta dabar Julė prie jo ir trokšta, kad ją mylimasai išvestų iš šito vargo, iš šitos klampynės ir nuvestų miestan, kur rodosi viskas ne taip, geroju dedasi. Atadėda tą lapą. Ir kartą ir kitą da pažiūri.

Nubalo dangus, iširėžęs briaunomis pušyan, kur saulė sėdo.

Juodi šešėliai iškarto pavogėiom, tik kaskartą drąsiau ir drąsiau, šliaužia-artinas į grintelles. Paeina palangėna, susigužia ir žiūri vidun. Paskum tik staiga ir sulenda-susmunka.

Gegžnio grinėjoj apitamsu, kampuose lyg šlepias kas. Jis gi pats, deginamas-svaiginamas aštrios ugnies negali numiegoti. Apvirsta angštieninkas, praplėšia sulipusias akis ir stengias jomis ką sugmiebt-nusverti. Bet ko nepamatys, viskas plaukiasiuojuja, grumiasi ir virsta. Štai prasivėrė lubos. Lentos raitosi, keliasi augštyn. Ir prasižiojus skylės išlenda ne tai gyvulys koks, ne tai kas. Be galvos, be kojų, be rankų, vien, kaip kamuolyj, žėri dvi aki ir juodojuja trikaspyne gerklė. Leidžias vis žė-

myn ir žemyn. Akis da labiau sužiba ir plačiau trikampė gerklė prasikečia. Užgula va jau visa sunkenybė ir, į kaktą ledines lūpas prispaudęs ir netuoj da įsiurbis. Nori Gegžnyis pajudėti, atsinginti, bet jau nebejaucia savo kūno. Rikteltų, balso neturi.

Julė bangu. Rodosi ir ji tą matu, kas čia ir kankina tėva. Rodos va šoks tėvas, nusipurtingęs tą nuo savęs ir ims jį tarnkyti po aslą. Užmuš-uzgaus nežmoniškais balsais visas namas, širdį draskys į kšnelius.

Lac nurimsta tėvas, nuveiktas ir pasidavęs.

Kartkartėmis cinkterėja sankrovėj skambutis, tai pasigirdi inkaušė balsai geriančių aludėjų. Šešėliu švysterėja koks praeivis palangėj. Tai sušiupsi smėlyj pravaziavę ratai. Ir vėl nieko.

Vėl cinkterėja, sutunksi duris.

— Gal jis?! — nudžiunga Julė.

Tačiau ne jo balsas tėnai girdis. Derasi-perka nuo motinos koks-tai senas moteriškės balsas. Ir da kiti ineina. Tik mainosi ir mainosi.

— Sveika, tamsta!

Julė pašoksta. Stebisi. Tai jis! Kaip jo ineita, kaip jis čia ties ja atsistojo, nei nepasergėjo. Tarytum iškarto būtų atsiradęs. O gal tai jos ne čionai būta?!

— Uū-ū, neraliuotas! — piktai ir nuosirdžiai sukeikia Gegžnyis užukrosnyj. Tačiau daugiau nei garso.

Bet tas riksmas tarytum pagimdė ką, tarytum atsistojo kas, žiaurus ir begėdis, tarp dviejų mylinčiųjų.

Antanas indomia apsidairo. Nieko neranda.

Žvilgterėja kitas į kitą. Lyg jieško kitas kitame ko; patirti, pastebėti stengiasi. Ji nusišypso. Tik priverstinai, be noro — išgastj slepia.

Ji graži, skaitutė. Traukte savep traukia. Negalėtų, regis, niekas jai kelio pereiti, kad ir dešimts tokių paslaptingų balsų niaurotų užukrosnyj.

Lac nieko ir nebūtų buvę.

— Kodel da Tamsta nesisėdi? — pertraukia išžiūrusi į Antaną.

— Užmiršau, — lyg sugautas prie ko atsisdėda.

Va tuoj šneka pradės megztis; pintis j dailią margą juostą, kuri vis arčiau ir arčiau riš juodu kitą prie kito.

Sutreska užukrosnyj. Ir nesiliauja. Medinė lovelė, išpausta tėnai, vis labiau erzinas. Girgžda-spiegia. Patalas kruta,kruta.

Julė, kad jis nematytų, išlengva- nežymiai pakreipja galvą ton pusėn. — Tėvas jau sėdi ir zulina kumštini kaktą. Nenusėdi deltoget tiesiai, krupterėja, lae įlaužtas, ir atsišlini sienos. Tarytum bijodamas, kad nepriliptų prie josios, mėgina atsiplėsti ir surinka.

— Kaamm juuss maane kankinat?! A?... Nutruksta duslus balsas.

— Kodel Tamsta taip greitai šiandien atėjai? — kad pagniaužus tą balsą, tą gyvį, vis artyn bešliaužiantj, juokauja Julė surėmusi skausmą.

— Sutrukde mane, — atsako rodos švelniai, viską gerai suprasdamas ir nekiek jos nekaltindamas Pavitinis, bet deltoget ne taip išėina, kaip norėtų. Intempta ausis gauda kampe kiekvieną čėžėsį, mažiausį garsą ir neša galvon nesmagias, speliojančias mintis.

— Kas sutrukde?

— Gi sesytė buvo atvažiavus.

— Iš kur ji atvažiavo?

— Iš sodžiaus, nuo tėvų. Kad

kiek gal visai būčiau neatėjęs, bet kaip neateisi?! — suuko jautrią sielos tygą palietęs.

— O aš laukiau, laukiau... — toli, viršum jo, lyg saulėleidžio aidas, nuskrenda ji svajonėmis.

— Ar ilgai da bus čionai Tamstos sesutė?

— Ne. Taip, paviešės trejetą dienų.

— Supažindinsi mane su ja?

— Nori?

— Noriu. Bet kada?

— Nors ir ryt.

— Gerai... Tai būtų puiku, kad ji visados būtų mieste: aš susidraugaučiau su ja.

— Ir taip susidraugausi...

Susitiko vienodos mintis, tie patis lukėšiai; susijungė-susimezgė. Arti-arti sielą prie sielos patraukė.

— Ar myli savo seserį? — švelniai, kaip paukštutė, jo paklausia. Sužavi-aperkerėja.

— Ir nevien seserį...

— Ir aš ją mylėsiu. Ir ne vien...

Nutyla abu. Nereikia daugiau žodžių. Ir be jų taip viskas aišku. Kur-kas da aiškiau. Neįstengtų jie to pasakyti, ką pasako tyła.

— O kas čia? Su kuo tu sėdi? Julka, su kuo sėdi?! — rusčiai šukterėjo tėvas, lyg ir nebegirtu balsu ir iškiša pasišiausią-pašiuropusią, prilindusią plunksnų iš pagalvė, galvą iš užukrosnio. Atidžiai indomauja ir kraipo nemažą, pamėlynavusią nosį. Ilga barzda viksi.

— Uždegk lempą! Aš noriu, kad šviesu būtų. Noriu pamatyti, su kuo tu sėdi.

Julė nesipriešina, nors kur-kas būtų geriau patamsėj — jis girtuoklio tėvo nepamatytų — ir uždega. Ką gi beveksi dabar su juo?

— Tai tu šito pono nenorėjai man parodyti? Taip? Užgrudai, vadinas, kampān, užmigdei? O gal jis mane da labiau norėjo pamatyti, nekaip aš jį! Ger tai aš prastas žmogus? Tu nemanyk!

Visai į šviesą išlenda, kojas nukabina aslon. Pats nenusituri, maskatuoja visosna pusėna.

Antanui nejauku daros. Nei dėtis kur, nei nieko. Pasislepja nors už lempos, kad jo ir nematytų.

— Kad jis saguotas, tai ir didelė vieta? Aš ir tokių nebijau nie-e-eko... — daina nutėsia vis labiau nustodamas paskutinės lygsvaros.

— Štai žiūrėk priešiu, pasisveikinsiu ir jis man ranką paduos. Paduos!

Pavitinis su kėde toliau, atpakalin, pasitraukia. Įmanytų, kažin ką padarytų! Ir nieko negali.

— Ko ponas nuo manęs bėgi? Ar jau aš toks bausis, arr ka-ą? — sverdakuliuoja balsu, norėdamas jį kitaip paversti, suvaldyti.

— Nebėg! — staiga sudrožia kumštini lovos briaunon. — Jei bėgtum, šuniu užpjudysiu. Yra pas mane šuva, yrra. Šetonu jį vadinu. Jis piktesnis ir už šetoną. Sudraskys, nei nežiauktersi. Neišbėgsi.

— Nemanyk, aš ne prie tokių prieinu, — vėl kitu balsu, kaip lapė, pasikasdamas. — Aš ir gubernatorių esu matęs ir antstolį.

Antanas vos-vos juokais nepratrūksta. Susituri ir nuliūsta. Skaudu, negera pasidaros. Lac būtų papuolęs kokian klampynan, raistan, o aplinkui vien šnipščia-šliaužioja.

(Užbaiga seka.)

TRUMPUTĖ PASTABA.

Beskaitydamas latvių žurnalą „Domas“ (N7) už liepos mėnesį radau jame mažą „žinutę“ ir apie lietuvius. To rašinio „Latweeschu skaits“ (žiūr rubr. „Sadzihwe“) autorius, p. M. S., rašo apie latvių skaičių, kuris šiais 1912 metais siekiąs suvirš 1,640,000. Autorius pastebi, kad tokiai esąs oficialės statistikos rezultatas, ir pasako, kad tos statistikos žinios yra neteisingos. Tačiau, toliau pabrėžia, jog latvių pilnu du milijonų nebūsią. Šiė cituoju tulą to autoriaus rašinio paragrafą.

„Latviai priguli prie mažesniųjų Europos tautų, tačiau jų skaičius nėra daug mažesnis už suomių, norvegų, flamų, serbų ir graikų skaičių. Yra daugelis tautų, kurios savo skaičiumi mažesnės net ir už latvių ir jos tačiau stengiasi įgyti sau vietą tarp kitų kultūrinių tautų. Prie šių tautų priklauso taipgi ir mūsų artimiausieji kaimynai — igaučiai ir lietuviai...“ Prie šio pastarojo sakinio redaktoriaus padėta klausimo ženklas.

Nors ir mėš patįs, lietuviai, vargiai begu pasakytume kiek yra mūsų tautos narių, vienok manoma, jog bus su virš 3 milijonai, o gal net ir 4 mil. Vienoje tik Kauno gubernijoje bus arti tiek, kiek dabar (pagal statistikos — apie latvius) visoje Latvijoje latvių. Indomu žinoti — iškur p. M. S. gavo tokias klaidžias apie lietuvius informacijas?

J. Baniulis.

PRANESIMAS.

— Siuomi pranešu, jog Kongresas Susivienijimui Lietuviškų Rymo-Katalikiškų Pagelbinių Draugijų Amerikoje, atsibus rugsėjo (September) 16—17 dienomis, 1912 m., po numeriu 180—182 New York Ave., Newark, N. J. Kiekvienu S. R. K. P. D. A., kad ir būtų mažiausi, gali siųsti Kongresan savo atstovą, bile turi čarterj. Didesnės Pegel. Dr-jos gali siųsti vieną atstovą nuo draugijos ir nuo kiekvienų 50 narių vieną, tai yra, jei dr-ja turi 50 narių, gali siųsti 2 atstovu, jeigu 100 narių, tai 3 ir taip toliau. Atstovai privalo turėti nuo draugijos paliūdidijimą arba mandatą, su viršininkų parašais ir dr-jos antspaudu. Būtų labai geistina, kad draugijos pirmiaus praneštų mums, kiek mano atstovų prisiųsti Kongresan, kaip jau nekurios yra padarę. Su augsta pagarba

Kazys Vaškevičius, Newark'o S. R. K. P. D. A. Komiteto Pirmininkas.

Antrašas: K. Vaškevičius, 184 New York ave., Newark, N.J.

SENOVĖS LAIKŲ ROMOS IMPERIJOS IR LIETUVOS MOTERŲ PADĖJIMAS.

Kiekvienas žmogus, kuris tik-tai studijavo istoriją, kuris skaitęs apie garsiąją senovės laikų viešpatystę, Romos imperiją, kuri paliko savo istorijos užrašus nuo 753 m. prieš Kristų, iki savo nupuolimo 477 m. po Kristui, žino, jog Romos imperija gyvavo 230 metų ir paliko daugelį indomių savo civilizacijos žinių.

Viena iš visų Romos imperijos praeities žinių, kuri kiekvienam indomaujančiam žmogui žinoti na, tai moterų padėjimas. Tų laikų moterų padėjimas Romos imperijoje buvo vergiškas ir brutališkas, nei kiek negeresnis už

mūsų godynės moterų padėjimą. Moteris neturėjo teisių užimti bent valdiškų vietų, negalėjo įstoti į augštesnias mokyklas. Romos imperijos gyventojų kai-kurie mokslai buvo pasiekę gana augstą lapsnį, tai: juristika ir politika, iškalbumas, kareivystė; tie mokslai buvo ant tiek pakilę, kad kita kokia šalis da ir iki šių dienų virš minėtų mokslų negali taip išbulinti, kaip pas romėnus buvo. Be to pas romėnus taip augstai stovėjo juristika, kad net romėnų vaikai skaitėsi tautos savastimi, tai yra valstijos auklėjami. Kaip kiekvienas šių dienų mokinys pažįsta geografiją, taip tuomet kiekvienas vyriškos lyties romėnų vaikas pažino įstatymus.

Moterų padėjimas Romos imperijoje stovėjo ant žemo laipsnio, nes pagal įstatymų, kiekviena mergina sulaukus 12 metų turėjo tekėti už vyro. Garsus italų istorikas Ferrero nurodo, kad mergina neturėjo tiesos rinktis sau vyro. Kada sūnus vedė moterį, o jo tėvui po vestuvių jeigu netiko marti, tai uošvis galėjo savo sūnaus moterį pavartyti ir su-tuokti savo sūnų su kita moterimi.

Penktas Romos imperatorius Tarquinius, viešpatavęs nuo 614 metų iki 576 metų prieš Kristų, buvo net įstatymus įvedęs savo imperijoje, kuriuose buvo pasakyta, kad moteris negali nei manyti turėti lygias tiesas su vyrais. Įstatymuose buvo pasakyta: „Moteris neturi to draugiškumo, kad galėtų interesuotis visuomenės reikalais; moteris uždavinis — tai naminis šeimynos prižiūrėjimas: verpti ir siūti vyrui ir vaikams drabužius ir prižiūrėti namus“. Tai tokia Romos imperijos moterų vergija; moterį vergė netiktai valstijos įstatymai, bet ir vyras ir uošvis.

Tuose laikuose Lieuvos moteris turėjo kitokias sąlygas, daug geresnes už Romos imperijos moteris sąlygas. Tuose laikuose lietuvų moteris ar merginos turėjo tiesą rinktiesi net po tris vyrus, delto tame laike lietuvų moteris, jei vienas kuris vyrų delko tai netiko, tai moteris turėjo pilną tiesą išmainyti tą vyrą kitu arba parduoti. Tuose laikuose kada lietuviška moteris pagimdė kūdikį, tai jina gerai nežinojo, kurio vyro tasai kūdikis: ar 1, 2 ar 3 vyro; kūdikis skaitėsi moteris savasčia; moteris už 5 dienų ėmė kūdikį ant rankų ir su didžiausiomis ceremonijomis apvaikščiojo krikštynas, tai yra davė tam kūdikiui vardą, ir tokį, kokį motina norėjo. Tas dėjosi pas lietuvius 600 m. prieš Kristų. Paskiau lietuvų moterų gerieji laikai keitėsi, prasidėjo laisvaų vyro su motere susinešimas. Paskiau užviešpatavo porinis gyvenimas, kas moterį pastatė namų ir šeimynos vadu, ant galo atrpatino moterį nuo visuomeniškos politikos ir kitų užduočių.

Mikas Stakėnas.

RUOŽŲ RUOŽAI.

(Tąsa A. Z.—to sapno.)

Daug ką žmogus nuveiktumei, jeigu nebūtų aprubežavimų... Bet tie aprubežavimai, — tai lyg taškai ant saulės. Juk galėtum žmogus dang ką pasakyti, ypač apie savo darbus galėtum pranešti plačiam pasauliui...

Skaitytojai, dangiausiai L. S. Sajungiečiai matė, kad aš nuo jų ekspropriavau „Kovos“ špaltą del savo sapnų; bet ir tiek! Šimts jurgių! — daugiau ir verk-

KAZYS PUIDA.

PASKUTINĖ AŠARA.

(Tąsa).

Per pusryčius šis bei tas kreipėsi į Miką juokdamasi; bet tas tylėjo yt akmuo, ir nei vienas klausimas ar prikaišiojimas neatsiliepė. Staiga atsivėrė gričios durys ir inėjo jauna, septyniolikos metų čigonėlė. Tai buvo Zyna. Visi, nustebe, pakilo nuo stalo; bet ji, paėjusi porą žingsnių nuo slenksčio, sustojo gričios viduryje ir tarė į šeimininką tvirtu, ramiu balsu.

— Šianakt mūsiškiai norėjo Tamstą nuskriausti; bet tas nenusisekė jiems. Tamstos rankose yra nekaltas žmogus, kurį varu privertė eiti svetimo lobjo plėšti. — Pamačiusi ant veidų neištikimą šypsojimos, tarė: — Nesišypsokit, Tamstos, iš to, ką aš jums sakau. Neprigaudinėti ateinu, — ateinu jums pagelbėti. — Ar kaltininkas dar gyvas?

— Gyvas, — trumpai atrėmė Baltrus.

— Kur jis yra? galiu jį matyti? — paklausė Zyna tuo pačiu ramiu balsu.

— Anakur, — nurodė ranka Baltrus.

Zyna nieko daugiau neklusė, bet priėjo prie ligonio ir pažvelgė jo veidan. Akis buvo užmerktos, krūtinė sunkiai alsavo, veidas išblyškęs. Zyna pakėlė ligonio ranką — ji bevaldžiai nusviro ant lovos. Tuomet ištraukė iš už ančio kažkokią bonkutę ir įpylė iš jos į plačiai atvertas ligonio lūpas. Ligonis nurijo, pakrutino lūpomis ir atmerkė akis, bet pamatęs Zyną, tuoj jas užmerkė. Mergaitė pakėlė jo ranką ir paleido, — ranka susiritė ir pamažu nusileido, akis atsivėrė ir iš krūtinės išlėkė per sučiauptas lūpas dūslus balsas:

— Zyna, ko tau čia reikia?

— Tave pažūrėti atėjau, — atsakė mergaitė. Abudu kalbėjos čigonų kalba.

— Atmeni, — tęsė Zyna, — atmeni, kaip aš tavę prašiau, kad nustotum vogęs?

Tu manęs nenorėjai klausyti. Ši kartą tave privertė — užtat tu daugiau nebevogsi ir bandon nebegriši. Dirbsiva kitą darbą... darbą, kuris neteršia žmogaus... Aš eisiu savo keliais, tu savo — bet abudu eisiva vienu keliu. Anuomet manęs nenorėjai suprasti, anuomet manim nepasitikėjai, bet dabar klausysi manęs. — Jos akyse sužibo ana slėpiningos varšos bei reikšmės kibirkštis ir balsas skambėjo tvirai. — Anuomet netikėjai, kad žmogus turi atlyginti padarytus nuskaudimus.

Mergaitė atsitraukė nuo ligonio, priėjo prie šeimininko, uždėjo savo ranką ant jo peties ir ramiu, tvirtu, teisybės pilnu balsu, tarė:

— Neskausti jus atėjau, bet jums pagelbėti. Aš ligonį prižiūrėsiu ir dirbti jums namie padėsiu. Kad aš nemeluoju ir kad ligonis nesistengs pabėgti, už tą aš atsakau! Štai, šis poperių ryšelis daugiau bus Tamstai vertas, negu aš su ligoniu. Kuomet jis išgys ir kuomet jūs patirsite, kas jūsų nelaimių kaltininkas ir kaip nuo tų nelaimių apsaugoti, tuomet sugrąžisit man Tamstą šituos pinigų ir parduosi kokį mazgą žemės pamiškyje, kur mudu apsigyvesiva.

Baltrus nustebo pamatęs ryšelį iš kelesdešimties šimtinių ir nežinojo kas daryti: imti ar ne. Mergaitė pamatė jo svyravimą ir tarė:

— Imk, Tamsta, jie apdraus tą, kas buvo mano pasakytą...

5.

Ligonis greitai gijo. Miko rankos netokios jau sunkios būta. Tiesa, nuo to vieno čigono nugarą susilenkė ir negalima buvo tikėtis, kad kuomet-nors išsitiestų. Ir jis pats apie išsitiesimą nei nesvajėjo, jam tik gyvu išlikti rūpėjo. Zyna dienomis ir naktimis apeidavo ligonį, kantriai, lūpytes sučiaupusi, klausėsi jo barnių ir keiksmų ir, kuomet jis nutildavo, trumpai bet tvirtai atsakydavo į visas jo kalbas:

— Vis vien tu bandon nebegriši...

Ligonis išspradžių stebėjosi tokiu jos tvirtumu ir pasitikėjimu.

Jis negalėjo suprasti iškur ta mergaitė paėmė, kad jis bandon nebegriš?

— Dar bandoje esant — galvojo pats vienas — ji visuomet kabinėdavos, lyg kokia sumišėlė, kalbėdavo dievai žino ką: draudė vogti, o kuomet pavogęs ką grįždavau pas savuosius, ji, sutikus mane, grauždžiai verkėdavo. — Neskausk žmonių, ne-

(T. b.)

AITVARAS

RYTOJUN BEŽIURINT JAUNIEJI SKRAUJA!...

(Tąsa).

karaliaus Liudviko XVIII valdžiai. Anglijoje tuo metu buvo triukšmingos darbininkų riaušės, pavirtusios sporadinėmis revoliucioninėmis suirutėmis. Darbininkai pradėjo karą su mašina ir kapitalistine valstija. Parlamentas atsiliepė į tai ištisa eile arčiausių represijų. Sustabdyta buvo net Habeas Corpus veikimas, t. y. įstatymai apie asmens neliečiamybę; spaudos ir susirinkimų laisvė panaikinta ir t. t.

Tuo tai laiku ir pradeda veikti garsus 19-tojo metašimčio socialis labdarys ir pedagogas, Robertas Oven'as. „Ar ilgai dar, — rašė jis savo traktate apie auklėjimą, — kešime tokį padėjimą, prie kurio mes patį suteikiame žmonėms proga iš kartos karton, iš pačios jaunūmės mokyties prasikaltimų, o jiems to išmokus, mes persekiujame juos!... Ar gi nors valandėlė galime abejoti, kad, jeigu tie, kuriems dabar apskelbama kriminalės pabaudos, jeigu jie būtų gimę, išauklenti ir gyvenę taip, kaip dabartiniai teisėjai, tai jie nebūtų skelbę tokių nutarimų gerbtinesiems įstatų atstovams!... Argi blygė toks menkas dalykas, kad apie ją visiškai neverta rūpintis, kaip paprastu kasdieniniu apsiereikimu! Aš tarčiau panašiai galvojantiems bei manantiems: tegul žmonių meilės jausmas ar paprasta teisybė paskatina jus aplankyti kokį sostinės kalėjimą ir išklausiėti kantriai prijuočiančiai kalinius, apie įvairius jų gyvenimo atsitikimus arba jų pažįstamųjų gyvenimą. Tos pasakos atvers jūsų akims tokias kančių, elgetystės ir neteisybės bedugnes, kokias jūs, žinoma, skaitote nepakenčiamomis ar esamomis kokioje nors civilizotoje valstijoje!... „Mūsų auklėjimas, — sako jis toliau, — išmokino mus negalvojančiais praleisti ištisus metus ir išmesti milijonus prasikaltimų atidengti bei nubauti, kuo atsiekiama menkučiai tikslai; o tačiau mes nevienu žingsniu nepaėėjome pirmyn prasikaltimams persėpti ar beskaitlėms nelaimėms sumažinti, nuo kurių tiek daug kenčia žmonija“.

Išidamas iš šių bendrų įsitikinimų, Ovenas priėmė priemones reformos viso visuomenio bei šeimyninio darbininkų auklėjimo reikalingumo. Didžiosios Britanijos ir Irlandijos trys ketvirtadaliai gyventojų sudaro darbininkai, tuotarp šių žmonių būdas formuojasi „be jokios tinkamos tvarkos“ ir po intekmės aplinkybių, kurios padaro iš jų ne tik ištvirkusius, bet ir „pavojingus valstijai“ žmones. Visų valstijų vyresnybė turi padaryti pradžių ir sutaisyti „racionalį planą bendram savo valdinių būdai šviesti bei išauklenti“. Ši naujoji pedagoginė sistema turi apimti visas bėdnesniųjų sluoksnių bei amžių klases, įskiepdamą ir jas iš pačios mažumės gerus palinkimus. „Pedagogo pareiga — svarbiausia visoje valstijoje“. „Valstija, turinti geriausią tautinio auklėjimo sistemą, bus geriau už kitas valdoma“. „Auklėjimas — tikrai stebulinga jėga; jai turėtų visų-labjausia pasirūpinti įstatimdvaniai. Su jo pagalba galima padaryti iš žmogaus velnią ar begaliniai naudingą žmogų“.

Tokios buvo pamatinės Roberto Oveno ideos, kuomet jis, nelaukdamas valdiškosios iniciativos, pats, kaip stambus medvilnių fabriko savininkas New-Lenarke, ėmėsi sunkaus darbo — išnauro auklenti savo darbininkus. Jo veikimas kaip labdarinio-fabrikanto turėjo būti pavyzdžiu, anot jo paties, ištisai tautinio auklėjimo sistemai, kurią jis pasiūlė savo vyresnybei. Ovenas apsupo savo darbininkus tokia apystova, kuri, anot jo, tarnavo pamažėliam įskiepimui ir darbininkus „ūkesiškuju bei visuomenių inpročių ir supratimų“. Jis stengėsi sužadinti juose bendrą šeimnininko bei darbininko nandą, tarydamas: „Nuo jūsų rūpesnio priguli kokybė bei kiekybė prekių, kurias galite pardavimui padaryti. Juo daugiau bus medžiagos ir juo ji vertesnė bus, juo daugiau pelno fabrika duos. Pajamų pasididėjimas leis man daugiau gero jums padaryti“... Fabriko kolonijos viduryje pastatydinti buvo trioba, vardu „Naujas Institutas“, kame buvo vieta vaikams ant tyro oro žaisti. Vaikų sodnas pirmą kartą inkūnyta gyveniman New-Lenarke. Kadangi „daugelis vaiko būdo ypatybių susitveria prieš jam 2 metų pabaigiant“ ir „kadangi daugelis išpūdžių suskumba išgyvendinti jame pirmuose 12 ar 6 mėnesių jo gyvenimo, Ovenas priimdavo savo sodnan vos vaikščioti pradedančius, pavesdamas vaikus prityrusių žmonių globai. Per tokį sutvarkymą, vaikai sulig išgalių buvo apraudžiami „nuo blogų intekmų iš tėvų pusės“, o tėvai pasilinosuodavo nuo nepakeliamų rūpesnių. Viršutinis „Naujojo Instituto angostas skiriamas buvo mokyklai“, skaityklai bei bažnyčiai, kas lygiai turėjo veikti darbininkų būdo pageriniman. Mokytojai bei auklėtojai privalo naudotis kiekviena proga, kad įskiepinius savo auklėtiniams iš mažumės pamatinę

(T. b.)

J. WEYSENHOFF.

Vertė

KAZYS PUIDA.

— Ot ir nespėjai, ponaitis! Valgyti, tai davė, ir taip sūriai, kad net kartu gerklėje, bet gerti — nei lašo.

Nežiūrint intikrinimų, Stasius, žinodamas audringą Adriono ūpą, kuomet kiek išmesdavo, nutarė pasielgti su juo taikiai. Išlipo iš brikos ir apsidairė. Tikras kelias Setekšnon iš tos pusės ėjo per šlapjas pievas, už kurių matytis buvo sodintų medžių eilės. Už to visko stovi dvaras, tikslai reikia dar kelios kliūtys įveikti.

— Na tai kas?... važiuok tiesiai į tą šviesų tarpą, ką matyti tarp medžių. Ten išvažinėta grabė — ir mes pervaziuosime.

— O kai brika atsisakys toliau važiuoti, ne aš būsiu kaltas — sumurmėjo Andrius.

— Tikslai išlėto!

Taip ir buvo. Sumaningai vedama nors ir atkakalaus vežėjo ir pakantrių žemaičių brika pasi-nėrė grabėje. Išsikrapštė žibinėjo pievoje, pateko tarp dviejų medžių, dar kartą grabėn, vandens pilnų, sausos vasaros nežiūrint — ir atsirado tarpe folvarko triobėsių. Tiesiai ir triukšmingai privažiavo prie dvaro namų.

Dviems augštais medimis gyvenamasai namas skendo vijūnų ir kitų medžių žaliuamoje. Visai lybu apšviestas, taip staiga atsirado tamsoje, lyg kad pats iš tamsos būtų buvęs. Tikslai šuva lojo iš tolo, o iš namų girdėti buvo grojimas fortepianu: kas nors jau čia gyvena —

Ineinamosios durys nebuvo uždarytos ir Mikolas su Stasiu inėjo priemenion, o žinodamu, kad čia vienštypai bei draugai gyvena, sušuko garsiai:

— Hop, hop!...

Po valandėlės išėjo du jaunu vaikinų raitelių drabužiais. Tai buvo malonus susitikimas bei netikėtas! Šeimnininkas, Mikalojus Rudamina, buvo Rajeckio giminė ir kiek vyresnis už jį. Kitas vyrukas, Mikalojaus draugas, viešėjo vasaros metu Setekšnoje:

— Kas-gi čia groja pas judu? — užklauso Pucevičia — ar moterų turita?

— Ne, taip sau dviejuose barškinava patamsėse.

Kaž-kas greitai paliepta, nes pasigirdo basų kojų trypimas ir sionų šuršėjimas. Sužibo lempos, gamino vakarienės. Nors svečiai tvirtino, Salose pavalgę, prašą tik arbatos stiklinės, inprotis, šeimnininkės atkakliai sangojamas, neleido alkanų svečių guldyti. Pavalgyta malonioje kuopoje bebylojant apie rytojaus medžioklę, kurion visi keturi rengėsi anksti rytą. Ir Rudomina buvo girdėjęs būk kunigaikštis Radvilas atvyksias į Šimančius su parinktais medžioklės tarnais.

Geros kloties pasitikėjimų vildamies visi nuėjo apie pusiuaaktį gulti.

Gero ūpo linksminami medėjai baigė savo kelionę iš Setekšnos paskirton susirinkimo vieton prie vyriausios miškų valdybos, išstatyvos viduryje miškų kirtimuose. Tarytum mūgė miško viduryje! Kelišdešimties įvairiausių vežimų: pavienės brikotės, tarantasi, volantai, rusiškosios pereliotkos ir linielės susitelkė netvarkoje prie valdiškojo girininko namo. Įvairiausių žmonių bei drabužių minioje, nuo turtočių dvarponių, puikiai medžioklėn išsipuošusių, ligi žemsargių kitelinose, žvaigždėtose kepurėse, pasenusiais šautuvais apsiginklavusių sutiko Pucevičia su Rajeckiu daug pažįstamų. Apie aštuonis šimtus varovų, daugiausia vietinių valstiečių, apšnūdę stumdėsi netoliese.

— Žiūrėk! — tarė Stasius Mikolui — Motiejus Siesickis, Anupras Klimavičia, Jonas Posenas, Beisogalos Komaras, Lukynės Konė — — ot prisirinko bajorų, lyg kad į rinkimus. O tēn ir mūsiškiai jaunieji Antanašų Romeriai — eiva paklausiva jie-dvieju.

Sveikinos, glebėsiavos. Tuoj, kelis žodžius ištarus, buvo paklausta:

— Taujėnū Radvilas yra?

— Nėra ir nebus — atsakyta pikta.

— Tai kas ves medžioklę?

— Turbūt tas pats ponas girininkas, kurs sėdi tēn kambariuose ir „čajų“ geria su kitais valdininkais.

Nepasitenkinimo, visus susirinkusius gobencio, teko ir naujai atvykusiems paragauti.

— Nieko iš to nebus, geriau grįžti namo! — tarė karštai Rajeckis.

— Taip ir padarė Bagdoniškių Mikolas Romeris; atvyko dešimtį mylių, pamatė, kas čia daros ir nuvažiavo atgal.

— Palauk tamsta, ponas Rajecki, — tarė Raro-

gų pulkininkas Chmara — girininkas, žmogus inteligentinis ir geras medėjas. Jis ir Baltavėžio miškuose tarnavo.

Pagaliaus visi susirinkę nutarė: jei likimas mus čia suvarė, pamėginkime.

Netrukus išėjo iš namo girininkas pažįstamų, o net ir ponų lydimas. Augalotas vyras, pėstininkų munduru apsilvilkęs, labai mandagus, susipažino su keliais vyresniais vyrais. Išėjo iš namo susimaišė tūlam laikui su atvykusiais, keli sveikinos — bet po penkių minučių išsiskyrė į du atskirus gaivalu, kai vanduo ir alyva, kuomet padėsi sujudintą butelį, alyvos bei vandens pripylė.

— Metas jau važiuoti —

— Metas — vienbalsiai tarė visi.

Stasius su Mikolu savo tarantasu įsimaišė nepabaigtinon, palengvėlen važiuoti bei pėšėjų eilėn, traukiančion mišku prie pirmosios linijos. Giria sunkiai alsavo saulės kaitinama. Išrodė ji visai jaunai ant senos žemės; retas ažuolas, ir tai išvirtes, atminė ji „Lietuvos didžiųjų kuningų vienalaikius“ — matomai išsenai viešpatavo čia „pirklio ar teisėjo... kirvis“. Bet medžiai drąsiai stiebės nuo žemės skalsia žalsva, ateitimi pasitikėdami. Nežiūrint silpnų medžių, miškas kvepėjo sakais, samanois ir žolėmis nepaprastomis, nesutinkamomis guose, viliojo savo begališkumu ir tyła. Ir medėjai, nors medžioklė jau nebeprisitikėjo, prisisiurbė miško atmosferos, kuri, kai jūra, ramina savo milžiniškumu.

— Nieko nebus — nerimo karštuolis Mikolas.

— Bus tas, kas bus — atsakė Stasius. — Ot, kad man duotumei net dešimtį vilkų, apsuptų iš visų pusių, nepavymsiu jų už vieną netikėtai sutiktą — kai mane gimsu matai!

— Man jau geresni kad ir dešimtis, by tik tikrai, — atsakė tvirtai Rajeckis.

— O tu pamatysi paskui, Mikai, kai pasei ir saudymu pasisotysi. Dabar dar tau ranka niežti prie šūvio.

— O tu ko, Stasiau, eini miškan?

— Aš kitas. Tau džiaugsmas, kai išlys tau po kojų kvaili vilkiukai, nusigandę, ausis suglaudę! Spjausi šratais iš abiejų vamzdžių ir atlikta — guli lyg nekalti šuneliai. Gauk tu senį vilką nors už penkesdešimties žingsnių — ot, tai kas kita!

— Na, tai kulka reikia mušti!

— Susilauk tu jo ant šūvio, aš tau sakau! Stovėti turi, kai stuobris — ir uždengtas — ir jokio kvapo neturi būti iš tavęs — vilkas daug geriau užuodžia už lapę, dar-gi už šunį — — Ot teko man pamatyti retame miške vilkė, bėgiojančią nuo varovų taip, kaip ligi anks ankur grabės — porą šimtų žingsnių. Varovai dar toli! už kokio varsto, o vilkė jau prie linios. Išsoko šuoliais, sustojo — ir tik savo akis nukreipė linion — — Ir į šoną! kai taku bėga du šimtu žingsnių nuo linios, nēvienu sieksniu neina artyn nė prie varovų nė prie medėjų.

Strikt, strikt! tik neria, o kai tik praeis kokį medėją, atsuks tą savo gudriąją buožę, lyg ad kiekvieno klausyt: ar matai tu mane? ir aš tave matau, ponuli. — Ir vėl strikt! kraipo tik savo kaklą į visas puses — o kaklą turi lankstų, kai mergaitė. Toki pasirinko sau taką miške vagilka, kad mums visiems pasirodė, pribėgo prie paskutinio ir linktelėjo uodega, sudiev mums sakydama.—O aš tau sakau: tas kelias minutes, kuomet vilkė skersai linios be šūvio ėjo, tai aš jau dešimtis metų kai pamenu, taip... na, kai pirmą gyvenime mergaitė.

— Kad nors ir tokią nūdien! — sušuko inkaitęs Mikolas.

— Gali atsiktikti — atrėmė Stasius. — Ką gi tu manai, vilkai supyks, kad Radvilas neatvažiavo! Aš jau klausinėjau girininkų gerų pažįstamų: vilkai mētos kasdien tame kvartale, kurį dabar užimsime. — Gaila, kad beaustant varovų neišstatyta — pastebėjo Rajeckis.

— Čia tai tavo tiesa — sutiko Pucevičia — per-vėlai imame tą kvartalą. Ir kokia tvarka bus, vienas Dievas težino.

Kuomet privažiavo pirmąją liniją, girininkas perskaitė medėjams kaž-kokių „būtinai pildytinus įsakymus“, kurių vieni nesuprato, kiti neklusė. Paskui išskirstė vietas pats pažįstamiems bajorams. Ilgai tai tęsėsi, dar ilgiau laukta varovų pasijudinant. O kuomet varovai pradėjo šūkantį bei trūbyti, balsai apsnūdusiai skrido mišku. Nei vienas šūvis nepalinksmino nuobodaus lūkuraviavo.

Po trijų metų nepasitenkinę medėjai pamatė šitą linksmesnio: sukurtus laužus pusryčių kviečiančius. Čia tai jau nieks nepabėgs! Galima bus visas piktumas išlieti ir pasilsėti išsitiesus ant žolės. Juk niekas taip neuvargina, kai tuščias valkiojimos po mišką: žvėriena ir šūviai veikia medėjin stiprianciai; tuščias miškas padidina medžioklės sunkenybes; kas turi reumatizmą, tas tuoj atsiliepja; kas naujus batnus apsimovė, tuoj jie nežmoniškai spaudžia.

(T. b.)

Neklaidinkite mus.

Paskutiniame laike „V. L.“ pradėta kalbėti apie filosofiją, jos vertę, naudingumą, rolę kokią ji salosė istoriškai-kultūriškame draugijos išsivystyme. Tūli rašytojai, svarstydami šituos gana gilius klausimus, galų gale daėina prie to, kad filosofija, — tai kiekvienas proto darbas, nesirėisantis su experimentu (bandymais). Skaitytojas vienok pasilieka didžiausiam nesupratime ir ne iš juoko pradėdi bijoties už savo protą, kada išgirsti, anot mūsų autorių, kal tūlas filosofas gali pasakyti, jog viens ir du — bus keturi, o ne tris, ir kad gali panarėti matematikos taisykles saviškai perkeisti... Paminėiu p. Vaidevučio II. straipsnį — atsakymą p. Nežinomam NN29 ir 30. Čia p. V. stengiasi darodyti, kad filosofija buvo, yra, ir bus visų mokslų galva, motina; pagal jo nuomonės nei vienas mokslas neapsiejo, neapsieina ir neapsieis be filosofijos; kad filosofija — galva, o kiti mokslai — tai šanariai. — Tai ekstraktas jo filosofavimų. Pažiūrėkime, kokiais argumentais patvirtina jis savo išvadžiojimus.

„Mokslas, kaip mokslas“, sako p. Vaidevutis: „nieko naujo nepridėjo, jis tikrai ištyrė tūlus gamtos apsiereikimus ir tūjų apsiereikimų dėsnius. Tai ir viskas“. — Labai filosofiška pasakya: „nieko naujo nepridėjo, tik ištyrė tūlus gamtos apsiereikimus“; kitais žodžiais tariant, — „nieko nedirbo, tik padirbo“. Užtai: „Iš filosofijos spekuliacijų sems žinias... Filosofija — tai galva, o mokslas — tai šanariai. Galva sugalvoja, o šanariai padirba“... Taip galvoja p. V. apie mokslus abelna ir apie filosofiją skyrium.

Šiandieniniai gamtininkai atsakys: „Ačiu jums, filosofai, už jūų nuveiktuosius darbus ir išradimus gamtos mokslų srityje; vienok nesisūlykite mums: mes turime geresnį mokytoją, už jus — bandymą-darymą arba experimentus. Jis, ir tik jis vienas, duoda mums įstatus. Mes filosofijos nestudiuojame, nepažįstame, nes perbrangus mums laikas. Mes tēmijame tūkstančiuose sąlygų žolių veisimasi, elektros veikimą, chemišką reakciją ir kitus gamtos apsiereikimus. Dabojame, sortiruojuame į grupes ir žiūrime-klausomės: ką mūsų darbas sako. Jis mums pasakė tą ir tą — davė įstatą. Padėkime, tūkstantį kartų pilu vandenį ant degančios medžių malkos. Ugnis geso. Tai žinau dabar, kad vandens neuždegsiu, tik ugnį su vandeniu užgesiu. Toliau, bedirbdamas gamtininkas šimtuose experimentų persitikrino, kad medis degdamas pavirsta į atsakančią daugumą (net pasverta) anglia-rūgštį, vandenį, etc. Tas jam išaiškino, kodėl vanduo nedega. Jis suprato, kad vanduo negali be degti, nes jis pats yra degimo vaisium. Ar čia filosofija ištyrė ir išrišo šitą dalyką?

Eikime toliaus. Chemikas-fiziologas darodė, kad be oxygeno gyvuoti negalima, — nutrokšme. Aš klausiu, ar ir šitą įstatymą filosofija išrišo, ir liepė gamtininkui tik „mechaniškai-mašinališkai“ (anot p. V.) išpildyti šitą užduotį? Negalėjo filosofija netik nieko apgalvoti, bet ir pasakyti, kad yra ant svieto oxygen, hydrogen, selen, tellur, radium, etc., kol jai chemikas jų neparodė; taip-pat nežinojo jų ypatybjų, kol chemikas jas neištyrė. Paimkime panašiai kiekvieną gamtos mokslą (yra ir kitų, kurie taip-gi nesakys filosofijai didelio „ačiu“). Jie išaugo systematiškai; naujas išradimas rėmės ant senųjų išradimų, naujos matematikos teoremos — ant senųjų teoremų. Viskas tas sutvėrė čielą mokslą — arba mokslų šakas su savo experimentais ir išvedimais iš jų — teorijomis. Tegul paima mūsų filosofuotojai nors chemijos teoriją, arba teoretiškąją chemiją. Kiek tēn išrišta galvosukijų, kombinacijų. Duodant filosofijai tokia prasmė, kokią duoda p. V. (pagal jos kiekvienas proto darbas, tai jau filosofija), tai čia bus jau šimts filosofijų. Vienok teoretiškoji chemija taip ir pasiliks teoretiška chemija, jokiū būdu ne filosofija.

Toliau p. V. užduoda eilę klausimų iš matematikos srities, žinoma, kalbėdamas savo filosofijos lūpomis: „Kodėl negalima padaryti: viens ir du — keturi? Kodėl mes negalime matematikos saviškai perkeisti?“ (Aš nuo savęs patėmyčiau, kad neviskas taip lengvai duodasi „saviškai perkeisti“, kaip filosofija). „Kas šitas matematikos taisykles padarė? Vat čia mokslas ir nebegali atsakyti... Viskas, kas yra dar nepažinta, tebėra tėvų filosofų srityje“... Stebėtinai p. Vaidevučio mokslas ir filosofija, jeigu mes negalime atsakyti ant klausimo: „kas matematiškas taisykles padarė?“ tai jau ir paveda tą dalyką filosofijai. Ką p. V. vadina mokslu, ką matematika ir ką filosofija?

Paimkime kokią-nors geometrišką teoremą arba iš kitos matematikos dalies pavyzdį, išrokovimus didumo kamuolio paviršiaus. Kad išrokuoti tą kamuolį ir duoti matematišką formulą, prisiėjo rėmties ant keleto pirmiau sužinotų teoremų, kurios taip gi nieko abelno neturi su filosofija, tikroje to žod-

žio prasmėje. Taigi, praktiškai datyrimai (daugiausia formoje mastavimų) duoda matematikai neperkeičiamas teises.

„...ir kiekvienas iš šių dienų praktiškųjų mokslų“, protauja toliau p. V.: „yra mechaniškas-mašinališkas. Jisai gali paimti iš medžiagos bile ką padirbti. Bet jisai nieko nežino, kas tą medžiagą padirbo“... O filosofija ar daug žino: kas tą medžiagą padirbo, — norėčia girdėti: ar greit ji tą dažinos?

Kuomi filosofuotojai parodysite, kad: „Filosofija viską išriša... Nėra pasaulyje tokios mokslo srities, tokio gamtoje apsiereikimo, kurį tik žmogaus akis regėjo ir pajautimas kada perjautojo, kad nebūtų filosofija apgalvojęsi ir bandžiusi išrišti“... Bandyti, žinoma, viską galima, bet... ant tuščios. Negalėjo filosofija išrišti to, ko dar ant svieto kaip ir nebuvo, arba svietas nežinojo, tik galėjo ji pasisavinti svetimą trūšą. Bet taip tikri filosofai nedaro.

Filosofija turi savo sritį, turi ir nuopelnus savo srityje. Šiandien ji sustiprėjo naudodamos gamtininkų datyrimais. Jeigu mes paklausytumėm pračiausio filosofijos profesoriaus, tai išgristumėm, kaip šiandien filosofija nebegali apsieiti be gamtos mokslų. Duoti planus gamtininkams, medicinai, jusirsprudencijai, etc. filosofija senai jau atsisakė, nes tai ne jos dalykas.

Kokiū būdu p. V. priejo prie savo išvadžiojimų, sunku suprasti. Jeigu neklystu, dalykas yra taip. P. V. skaito už filosofiją kiekvieną proto darbą, kiekvieną teoretiškąją dalį visų mokslų, amatų. Tai jau būtų nauja prasmė žodžio „filosofija“, ir mes turėtume savo leksikone panaikinti ir perkeisti keletą žodžių. Paaikšnimui savo protavimų p. V. priveda ilustracijai ūkininką su plūgu, dalgiu, javais. Jo ūkininkas (filosofija) žino kur kokius javus sėti, o prietaisos: plūgas, dalgis (pozitiviniai mokslai) tik pildo pabriežtą jiems planą. Aš paklausčia: o kas pasakė ūkininkui, kad į šitą lauką tinka tokie tai javai, o ne tokie; kas pasakė ūkininkui vartoti plūgą vietoje aštraus mieto? Ar nėra tas tik datyrimas-praktika-pamokymas keleto praitų metų? Taigi ūkininkas — filosofija šitame atvejuje pasiliko už uodegą (šanarį), nes ji pamokino taip daryti tik experimentas.

Toliau p. V. sako: „Laikrodininkas padirbo laikrodėlį. Bet buvo filosofijos darbas galvoti apie tai, kas yra laikas, kaip jis dalinasi“... Išėina, filosofija apgalvojo apie laiką, o laikrodininkas mašinališkai užbaigė tik filosofijos paduotą jam planą. Man rodos, nereikėjo filosofijos padirbimui laikrodėlio: laikas, dar filosofijai negimus, buvo jau pačios gamtos padalintas į dieną ir naktį, mėnesius ir metus. Dabartiniai mėnesiai, valandos, minutės ir sekundos — tai dalykas mokslininkų sutarties. Jie padalino parą į 24 valandas, bet galėjo padalinti ir į 48 ar dar kitaip.

Kitoje vietoje p. V. sako, kad filosofas dirba protu ir plunksna, o mokslo vyrai dirba jau rankomis ir protu (čia dar truputį pripažįsta ir mokslams proto). Visai taip-pat protu ir plunksna, kaip ir filosofas, dirba ir advokatas (jursprudencija) ir pirklys (komereija). Kiek jie galvoja, kokias daro kombinacijas, spekuliacijas. Bet jų niekas nevadina filosofais! Gal čia tai darbas praktiško pritaikymo. Bet ir etika, ta filosofijos duktė, taip gi turi savo praktišką pritaikymą.

Man rodos, kad mums visiškai nebereikia duoti filosofijai naują prasmę, bet palikti tokia, kokia yra šiandien moksliskai priimta. R. P.

KAZYS PUIDA.

Laisvos Mintys.

(Kritikos bruožai.)

VI.

Vargovaiškis. Vienturtis. „Lietuvos ūkininko“ išleidimas N26. — 56 psl.

Vienturtis — tai laimės jieskotojas, aukso graibyti pasirengęs vaikas, Amerikon iškeliaves. Tėnai jis perėina visas darbo žmogaus pinkles ir galų-gale grįžta tėvynėn be sveikatos ir be pinigų tam, kad savo jaunus jėgas svetimiams atidavus, tėvynėi vien kaulus benaudžiai sugrąžinus. — „Iš viso pasaulio žmonės tan „Amerikon“ plaukia; „iš dešimties tris-keturi gal laimėja, o kiti kaulus tik-tai išneša, arba ir tuos tēn palieka. — Ir anga taip iš viso pasaulio žmonių sulčių toji sukrauta žmonių mašina — Amerikas... pūčiasi, stato didžiausius pasaulyje namus, didžiausius fabrikus, kad daugiau tū žmonių galėtų apžioti, daugiau iš jų sulčių išspausti...“ (53). Taip apibūdina sugrįžęs vienturtis iš Amerikos tą mūsų žmonių idealą, kame pinigų nei vištos nešas.

O jo sumanymai nedideli buvo: nueiti Ameri-

kon, užsidirbti kiek pinigų, sugrįžus prisipirkti žemės ir baigti šio pasaulio dienas „laimingai“ — be vargo ir be bado. Ir tėvas, sūnų išlydėdamas, apie tą-patį svajojo, galvojo apie didesnį žemės kas-tų, kuris visus išmaitys.

Apsakaitė taisykliškai parašyta; bet tēma tokia, jog sunku buvo autoriui tūlos tendencijos išvengti. Visas turinys palieka įspūdį agitacinės prieš išėivybę apsakaitės ir net „Susivienijimas Lietuvių Amerikoje“ jon inbrukta, kaip informacija, kaip Amerikon nukeliaves žmogus privalo elgties ir kurion draugijon glauties. Visa tai, žinoma, žymiai sumenkina literatinę apsakaitės vertę.

Dialogas tarpe motinos bei tėvo gana gyvas ir tipiška mūsiškis — kas nurodo, jog autorius ne be gabumų esama; tiktai siužetai reikėtų rinkties tokie, kame mažiausia vietos tendencijai būtų. Jau iš šios apsakaitės matyti, jog autorius žymiai yra linkęs prie tendencijos — o to tai tikras dailininkas visomis išgalėmis privalo vengti, jei nori išsidirbti gerą stilių, bei pasakojimo lengvumą ir trumpumą, nes „Vienturtis“ bent ketvirtadaliu galėtų būti trumpesnis, jei tendencijos jame mažiau būtų.

Užbaiga beveik netikėta. Sumušimo tragizmas nenusisekė ir naujų gyventojų (Gvazdauskio-senio) išsvajotoje Pleštekynėje apsigyvenusių, sudeginimas — psichologiniai labai silpnai motyvuotas. Ir motinos mirtis, džiova nuo sūnaus užsikrėtusios, perstaigi ir netikėta. Ant kiek apsakaitės pradžia išėsta, ant tiek galas perūmai surauktas ir faktiškai, apsakaitės galas škieo formoje, jau ne apsakos, — nutrauktas ir todėl perdang į jį vieksnių susikimšo.

Gale apsakaitės visai netikėtai atsiranda Strumila, senasis dvaro užveizda, likęs be vietos, kuomet praskolintasai dvaras bankui parduota. Kas jis per žmogus, kokie jį prietikiai su buvusiais dvaro darbininkais — nieko nežinia. Visa tai nurodo neingudusių autoriaus plunksną operuoti didesniu personauž. Tačiau, reikia tikėties, to klišūtis ilgai niui išnykus, kuomet autorius rūpestingiau bei atidžiau išsižiūrės pamatinėn tvieriamo rašinio idėon ir vengs nepakenčiamos dailiojoje raštijoje tendencijos.

RUSO.

Šimet vasarą sukako lygiai du šimtai metų nuo dienos gimimo didelio francūzų mšlinėčiaus ir veikėjo. Savu laiku Ruso vardas buvo žinomas visam pasauliui; apie jį grupavosi draugai, o taipgi ir jo priešai; da ir šiandien kiekvienas nors kiek apsišvietęs žmogus gerai žino jo veikalus kad ir nevisus, ir supranta kokią rolę jo raštai lošė didžiojoje francūzų revolucijoje. Mes gi 200-metinių sukaktuvių metu nors trumpai peržvelgsime, kas buvo tas Ruso ir ką jis žmonijai davė.

Jonas-Jokubas Ruso (Jean-Jacques Rousseau) gimė 28 berželio 1712 m. Genevoje (Šveicarijoje). Jo tėvai buvo gana pasiturinti ir kadaisia čion atsikėlė iš Paryžiaus. Atsikėlė jie čion delei religijinių pažvalgų; mat jie buvo pasekėjais Kalvino mokslo, kuris tuomet Paryžiuje buvo persekiojamas, o Genevoje jis buvo viešpataujančia religija. Ruso tėvas jaunystėje buvo gana neramus, mėgdavo viskam priešintis, užtai buvo net skandžiai nuteistas. Motina gi Zuzana buvo labai graži moteriškė, mylėdavo pakoketuoti ir jaunystėje turėjo gana dailų romaną; jos tėvu buvo kuningas. Motinos brolis irgi buvo toks jau, tik už romaną jam prisiėjo teistis, o Ruso dvi tetos net buvo teisme nubaus-tos už lošimą kortomis. Ruso pusbrolis buvo gavęs sumišimą proto, o tikras jo brolis Fransua mylėdavo gerokai pasipešti. Ruso gimė; bet už jo gimimą jo motina turėjo savo gyvasčia užmokėti, ir todėl jau tik ką gimęs būsiantis Francijos didžiavyris, buvo labai silpnutis ir ligotas.

Pirmutinius apie 10 metų Ruso ango savo tėvo namuose, po priežiūra tetos, kuri buvo jauna mergina ir kuri labai jautriai jį augino. Tiesa, ji ką-nors prakilnaus jam inauklėti negalėjo, nes pati nedaug ką turėjo. Ji auklėjo kūdikyje meilę, teisingumą ir mylėjimą tautiškų dainų bei melodijų. Ir už tai Ruso tai merginai buvo labai dėkingas. Tėvas gi, iš profesijos laikrodžių dirbėjas, o kartais ir šokių mokiniojas, mažai ką sūnui davė, nes patsai mylėdavo palėbauti ir pasivalkioti. Viena ką tėvas inauklėjo į sūnų, tai mylėjimą skaityti. Tiesa, jis su sūnumi skaitydavo tik romanus; bet kada jau išskaitė juos visus, tai griebėsi prie istorijos ir biografijų. Jau kūdikystėje Ruso apsiereikė jo gali širdis; vieną kartą už ką tai tėvas rykštėmis bandė vyriausią brolių; Ruso besigailėdamas brolio pats savo kūnu pridengė brolių ir gavo gerai pleikt. Šis jau parodė jo gerumą, bet taipgi ir tėvo blogumą.

Sukakus 11 metų Ruso tėvas persikėlė gyventi į Miestelį Nion, o sūnų atidavė auklėti dėdei Ber-

narui. Čion Ruso pirmu kart pradėjo susipažinti su gamtos kražybėmis ir nuo šio laiko Ruso labai pamylėjo kaimą ir gamtą. Čion jis taipgi susidraugavo su pusbroliu, kuris irgi buvo dar kūdikiu ir su juomi labai sutikdavo; bet neilgai jis tuomi džiaugėsi. Jis buvo atiduotas tūlo kuningo pansionan, kad toliaus mokytis, ir tēn jis buvo beveik tokiose aplinkybėse, kaipir pas dėdę; bet ir tēn jis neilgai išbuvo — tik apie 2 metu. Begyvenant pansione nieko buvo nekaltai apkaltintas už sulaužymą kokių tai daiktų. Užtai jį dėdės akyvaizdoje labai mušė, kad jis prisipažintų; vienok jis jausdamas savo pa-sėje teisybę verčiau velijo mirti, ne kaip prisipažinti prie nebūto daikto. Šis atsitikimas paliko jam įspūdį ant viso jo vėlesnio gyvenimo.

Pansioną apleidus juodu su pusbroliu vėl apsigyveno pas dėdę Bernarą, kuris jau gyveno Genevoje. Pusbrolis mokinosi inžinerijos, o Ruso neturėjo jokio darbo. Čion jis veikedavo tik tą, kas jam patikdavo, — jis čion pramoko kartu su pusbroliu piešimo ir truputį geometrijos; bet daugiausia gatvėmis vaikščiodavo ir su vaikais žaisdavo. Taip jis susipažino su mergina Goton, su kuria žaisdavo į „mokyklą“. Tuose laikuose kuone visose mokyklose buvo priimtas mokinių plakimas; ta mergina lošėdavo mokytoją, o Ruso mokinį, ir ji gerokai jį plakėdavo, iš ko jis labai džiaugdavosi. Apskritai gi imant, Ruso jaunystėje buvo gana nenormališku vaikėzu; mat vis atsiliepė prigimimas.

Laikas vis bėgo; reikėjo rinktis kokį-nors darbą, kad pelnytį sau duonos kashį. Jis buvo pristatytas pas tūlą rejančą Masseroną; bet jį iš tēn išginė, kaipi niekam netinkanti. Paskui giminės nutarė padaryti jį graveru ir pasiuntė mokintis pas meisterį Diunkommeną, kur jis ir išbuvo apie vienus metus. Šie metai buvo labai sunkūs; meisteris mekinus labai prastai maitindavo, versdavo daug dirbti ir tankiai mušdavo. Prie tokių aplinkybjų Ruso pramoko meluoti, tinginiantį ir šitą valgomųjų jį daiktų vaginėti. Ant galo gyvenimas pasidarė negalimu, ir Ruso 14 kovo 1728 m. slaptomis pabėgo. Bet pabėgęs neturėjo kur dingti; porą dienų vaikštinėję po Genevos kantoną ir maitinosi iš kaimiečių; paskui perėjo sieną ir atsidūrė Francijoje pas vieną katalikiškąjį kaimo kuningą. Tas kuningas iškart norėjo Ruso gražinti prie tėvų; bet apmąstęs, kad jei sugražinti, tai iš jo pasiliks kalvinistas; o kuningui norėjosi jaunikaitį Ruso padaryti kataliku; todėl jisai pasiuntė jį į miestelį Annesi, prie baronienės Francuazos-Luzos Barrans, kuri turėjo Ruso padaryti kataliku. Susitikimas Ruso su baroniene yra svarbju momentu Ruso gyvenime; todėl mes truputį ant to apsisostime.

Baronienė Barnar (merginose Luiza Delatur) nors paėjė iš turtingos šeimos, vienok ji kūdikystėje nematė jokios tėvų meilės; ištekejusi ir gi buvo nelaiminga. Ji meiliškus susirišimus su vyrais neskaitė prasizengimu — ji turėjo savotišką pažiūrą linkui moterių doros. Prie to ji buvo labai graži, pamokinta, pažįstanti literatūrą ir turinti gerą ir jautrią širdį. Su vyru ji buvo persiskyrusi ir perėjusi katalikybėn. Ji gyveno iš pensijos, kurią jos giminaitis, Sardinijos karalius, jai mokėdavo. Ruso patiko baronieni, o baronienė — Rusui, ir jis į ją įsimylėjo. Laikas bėgo, o Ruso dar vis buvo kalvinistu; todėl baronienė jį pasiuntė Turinan, kad tēnai vienuolyne padarytų jį kataliku. Vienuolyne Ruso išbuvo 4 mėnesius; tēnai jį pamokino katalikiškojo tikėjimo, paskui jį pavertė kataliku suteikė 20 frankų ir paleido svietan.

IŠ VEL. JONO SUTKAUS UŽRAŠŲ.

Mergelės Rauda.

Saulės skaistumas,
Ryto gražumas,
Paukštelių čilbėjims —
Negal suteikti
Širdžiai ramumo, —
Spandžia baisus ilgėjims.
Ta tai pievelė,
Tie tai takeliai
Kur abu vaikščiojova
Tos tai gėlelės —
Gražios kvietkelės —
Ką abu rankiojova.
Gražums gėlelių
Linksmums paukštelių
Nenuramjms širdelės!...
Širdelė džiūsta,
Ašaros plūsta —
Nebėr mano Jonelio...

Berželio 6 d. 1907 m.

Nesikelk su gandrais, su varnomis nukrisi.
Ko į akis nedrįsti sakyti,
Nuo to ir už akių reikia susilaikyti.

damas negali gauti. Ir pakelk tu žmogus savo reputaciją...

Bet juk neveltui turiu didelę, garbinuotą galvą! Ji man sveikam sumanė: kokiū būdu liktis viršininku, — ne kažin kokiū, bet visgi viršininku; taigi nėra abejonės, ji man atras kelią išeiti ir iš šito kėblumo — tai yra per siaurą vietą viename laikraštyje. Ot: imu ir siunčiu savo sapnų tąsą į kitą laikraštį. Viesuomenė neturės skriaudos: ji vistiek perskaitys mano sapnus. Nors sapnas yra vadinamas niekniekiu, bet aš kitaip suprantu. Jie svarbūs, o svarbūs, gerbiamieji vyručiai!...

N33 „Kovos“ rašiau savo sapną apie vieną žmogų. Tame sapne skaitytojas, tikiu, jau pažino mano gabumą: kokiū būdu galima žmogus apšmeižti.

Juk tik įsistebėkite! Žmogus kentėjo, kalėjime duoną valgė, buvo darbštus iš pat mažystės, turėjo sprukti nuo caro nagų į Ameriką, — nes ten Rusijos valdžiai buvo pavojingas; pribuvęs Amerikon nenuleido rankų, bet tvėrėsi vėl darbo. Juk per to žmogaus vargą su pagalba tuomet neskaitytojas draugų liko suverta L. S. Sajunga, kurioje aš dabar priguliu ir kurioje turiu šiltą vietelę. Su pagalba to žmogaus badavimo ir kitų naminių nesmagumų uždėta laikraštis „Kova“, kuriuomi aš dabar taip pasekmingai administruoju.

Vienok... mano galva supranta „politikę“. Sako: „Jeigu nenori būti muštas, — mušk kitą“. Drūčiai mušk! Kitaip sakant: jeigu nori pasirodyti už kitus augštesniu, lipk ant kitų galvos. Ir tuos patarimus labai pasekmingai seku. Negalėdamas, vargai! nieko naujo pasauliui suteikti — ot, imu ir baru kitus; tas labai lengva: tik nepasakyk pavardės, o drašiai gali rašyti, kas tik patinka. Pavyzdžiui, aš tą žmogų vadinau tinginiu, nors visi žino, kad jis labai darbštus; pasakiau, kad jis surinko keletą tūkstančių dolerių Lietuvos revoliucijos reikalams, bet jo rankose dingo, — nors visa Sajunga ir Liet. Soc. Dem. Partija žino, kad tie pinigai tikrai sunaudoti revoliucijai ir kvitos tebėra S—gos archive; bet kas man? sakau, — juk viską gali ant žmogaus pasakyti, tik neparašyk to žmogaus pavardės, ir, svarbiausia, viską tą daryk „socializmo ir darbininkų“ labui! Ir bus man gerai. O! gerai!...

Lai nenusimena mano sapnų skaitytojas, kad aš tik tą vieną tegaliu daryti, tai yra šmeižti... O! mūsų literatūros laukas būtų aptemęs, — visai, brolyti, apsičiau, jeigu tik aš nesisukiočiau jame. Akylus žmonės patėmijo turbūt, kiek aš iš mamos laišku ištraukų paleidau lietuviškoje laikraštyje! O kiek dabar patyrimų padodu lietuviškai visuomenei iš susirašinėjimų su... merginomis!... Sakau, socializmas tik verčia iš džiaugsmo žiūrėdamas į mano „lekcijas“ ir „trakatus“, o mano draugai tik trūšina prieš mano plunksną. Kur jiems iki manęs!

Prijautimas neprigavo mane!... Dar negimęs jaučiau, kad būsiu didelis... Dabar gi, užaugus, kas man tie vargšai, skruzdėlės!... Tegul jie dirba per naktis už keletą skatikų; tegul vargsta maitinimu savo šeimynos — man tas neapeina: aš juos galiu vadinti tinginiais, vagiais ir kuom tik man patinka, — nes jie nenešioja tokio augšto vardo, kurį man nemirtinas Marksas suteikė — tai yra vardo „socialisto“!... Už tą

vardą galiu į visus drėbti purvais... **Ex—populi.**

LIAUDIES DAINOS.

Einu per dvarelį,
Žiūriu pro vartelius,
Kas atjoja, kas atjoja
Per ilgus laukelius
Iš augšto dvarelio?
Tėtušio sūnelis,
Tas atjoja, tas atjoja
Per ilgus laukelius.
Išeik panytėle
Atkelk man vartelius.
Pana išeidama,
Vartelius keldama,
Ką man duosi, ką man duosi
Ką man dovanosi
Sesutėlė mano,
Rūtulėlė mano?
Tai aš duosiu, tai aš duosiu,
Tai aš dovanosiu
Rūtų vainikėlį,
Aukso galuonėlį,
Tai aš duosiu, tai aš duosiu,
Tai aš dovanosiu,
Brolutėli mano,
Dobilėlį mano.
Ar sugrįši, ar sugrįši
Ši-pat rudenėlį?
Sesutėlė mano,
Rutelėlė mano,
Aš negrįšiu, aš negrįšiu,
Gromatą rašysiu.
Brolutėli mano,
Dobilėli mano
Nemalonu man širdelei,
Kad patsai negrįši.
(Ad. Šilas).

UŽDUOTIS IR GALVOSUKIAI.

105. Keleriopą judėjimą turi mūsų žemė?

106. Kokios tiesos nepermainamos ir amžinai viešpatuoja visoje gamtoje?

107. Kas pastūmė gamtos mokslą pirmyn ir sumynė tamsumą, fanatizmą ir prietarus?

108. Kokios karės buvo vedamos neva dėl garbės Dievo, bet buvo baisiai paleistuvingos, begėdiškos ir kvailiai tamsios?

109. Pavardykite iš geografinės vieną iš: a) didžiausią viešpatystę pagal didumo ant žemės ir dangumo žmonių; b) ilgiausią kalną ir plačiausią upę; c) augščiausią miestą.

110. Trumpai įvardykite septynias teorijas bei hipotezes mokslinčių apie pabaigą svieta (mūsų planetos). **R. Baltrūnas.**

ISRIŠIMAI IŠ N 30:

96. Tiltas.
97. Tamsta gausi nuosimėio \$67.73, o viso susidės \$541.73.
98. Šukos.
99. Kamblaičiai kaštuos ruimas iškarpetuoti \$18.70.
110. Aгла (atbulai skaitant bus „alga“).
Gerai išrišė:
P. M.—lis iš Brooklyn, N. Y.:
96, 97, 98, 99.

IŠ JURGELIO UZRAŠŲ.

(Užbaiga.)

Žr. „VL.“ N29.)

Ir taip, visur apsukęs, visko patyręs, neturėdamas kito išėjimo, visgi priverstas buvau eiti į tą nuodijantią dirbtuvę, kad tokiu būdu užsidirbtū sau ant pragyvenimo. O jei bus galima dar sutaupti keletą skatikų, tai maniau eiti ir į moksleinę. Bet kai taip stojosi, motin. Mano spēkos

jau likosi sunaikintos ir džiova taip jau pakirto mane, kad nebeturiu vilties ilgai ir belikti. Visi savo skatikus išleidžiau, visi mano pasirūžimai ir siekiai neišsipildė ir del tos tai priezasties aš ir tau, motin, nerašiau taip ilgai laiško, — nes žinojau, kad tu taip mane myli, o jei dagirsi, kad aš sergu, tai ir pati sau sutrumpinsi gyvenimo dienas ir susikrimsi. Ir vis laukiau, motin, kada sustiprėsiu, kada pasigerins mano gyvenimo sąlygos ir pradėsiu jau gyventi „kaip žmonės“, tada, sakiau, duosiu ir tau, motin, žinoti, kas su manim dedasi.

Pabriešiu dar trumpai tau, motin, savo nelaimingo gyvenimo kaip-kurias kaleinas. Ir tap. Kol buvau sveikas, kol turėjau skatiko, kolei skleidžiau tarpe savo draugų revoliucioniškas pažvalgas, tolei jie buvo mano mylimais šalininkais; ir man rodėsi, kad per visą savo gyvenimą, kokis jis nebūtų, rasiu sau užtarėjus, suramintojus ir gelbėtojus bile kokiame reikale. Bet mano apsirakta. Del kurių aš tarnavau, del kurių savo atvirumu, spēkomis ir materiališka prisidėjau, iš tų nesulaukiau to, ko pagal mano vilties man prigulėjo; tik rankų pirštais buvo suskaitomi tie, kurie mane suprato. Iš to supratau, jog mano „draugai“ yra vienpusiai žmonės, šurkšėčiai žiūrintis į gyvenimą, iš vienos pusės matantį žmogaus padėjimą.

Ir kada tapau apšauktas prasižengėliu ir nupuolusiu ant „paskutinio laipsnio“ nuo mano pirmesniųjų „draugų“, dar bandžiau jiems aiškinti dalykų stovį, tikėdamas, kad jie įsigilins į tą ir kitokį „dekreto“ ant manęs išduos; bet veltas buvo darbas; su manim atsitiko nelyginant su tuo chiniečiu, kuris pažinęs progresą ir nenori žiūrėti į savo nusenusias tradicijas, todėl ima ir nusikerpa savo kasa, kuri pas juos yra nešiojama kaip ypatinga religijos žymė, — toksai chinietis į trumpą laiką tampa išmestas iš Buddos tikėjimo ir kitos pilietiškos teisės jam būna atimtos, o kartais ir aštriau pabaudžiama. Taip ir su manim padarė mano „draugai“.

Nežiūrint visko, mano laisva mintis skrido vis tolyn ir sąžinė sakė: „jieškoki, o atrasi“. Nebeturėdamas kito kelio, kaip eiti ir jieškoti, nežiūrint ką sutiksiu, parašiau laišką vienam, kurį vadina „internacionalizmo atskalu“.

Jieškodamas pas jį suraminimo ir nurodymo: kokiais keliais aš dar turiu ženkti prie laisvės, meilės ir brolybės idealų. Nesitikėjau nuo tos ypatos susilaukti, nes nebuvau su ja susipažinęs, nebuvau mintimis ir sąžine dalinęs, tik girdėjau tą, ką šiandien galima išgirti iš tų vienpusių, kurie nori statyti namą iš viršaus. Kada pasidalinau mintimis su š., aplaikiu nuo jo suraminimą ir paramą gavau laikraščiu, už kurį nereikalavo atlyginimo ir man suteikė laiškais patarimus, — buvo žmogus, kuris pažino evoliucijos ir istorijos bėgį, kuris buvo susipažinęs su kitų tautų kalba ir literatūra; jis man suteikė žinias apie raštus pagarsėjusių raštininkų, kaip tai Puškino, Lermontovo, Nadsono, Nikitino, Bielinskio, Černiševskio, Dobrolinovo, Gorkio ir Tolstojaus. Ir tuos raštus, motin, beskaitant supratau, kaip yra šis blogas surėdymas tobulinamas, kokia kova turi būti vedama prieš darbininkus slėgiantį kapitalizmą, kaip reikia save tobulinti ir kaip prieiti prie žmonių. Patariu visiems, kurie dar esate neskaite tų rašytojų raštų,

taik skaitykite, kokie jūs nebūtumėt: ar krikščionis, socialistas, laisvamany, anarchistas, ar koks kitas, nes jums tie raštai suteiks daugiau žinių apie jį pasaulį ir draugijinius nuotikius, privers giliaus protauti, plačiaus žiūrėti į gyvenimą. Ramus ir lengvas jums bus kovos būdas už geresnį gyvenimą ir duonos kąsnį.

Štai, motin, kaip man teko patirti gyvenime ir kokius sulaukiau mano troškimų vaisius bei savo vidurinę permainą.

Dabar sveikąta man sugrįžo, pradeda mano gyvenimas bėgti nauju keliu; turiu darbą prie vieno laikraščio išleistuvės. Siunčiu tau, motin, keletą skatikų tavo senose dienose. Būk sveika ir linksma. Daug-maža supratai apie mano gyvenimą, ir kad sveikas būsiu, už poros mėnesių grįšiu pas tave, motin, nes nors ir vargas po aštria valdžia gyventi, bet tenai yra plati dirva dirbti žmonių labui; nors ten dar tamsi liaudis, bet reikia ją šviesti. Atsimenu dar revoliucijos laikus, kaip mes visi išvieno dirbome, nežiūrint kas kokių mes pažvalgu buvome; visi troškome laisvės, visur radome prieglaudą; bet čia, motin, Amerikoje, suvis kitaip yra; čia apšvietos organizacijos ir kitokios susivienijimų įstaigos; yra darbininkiškos partijos. Bet ar yra pas mus vienybė, apšvieta ir darbininkiškas susipratimas? Nieko to nėra pas mus ir nesikūni. Mes čia pozitiškai darbo dirbti nemokame; mes laiką apverčiame ant koliojimų tarp savęs, ant ardymo ir šmeizimo mūsų gyvuojančių organizacijų ir partijų. Mes ne į darbą gilnamės, bet į ypatų koliojimus. Norime apšvietos, bet stumiame ją nuo savęs; norime vienybės, bet ardome ją; trokštame darbininkiško išsilavinimo, bet prie tų partijų neprigulime. Ko gi čia trūksta tarp mūsų? Rodos užtektų pajėgų ir vietos visiems veikt pageidaujama žmonijai darbą; bet štai kas da tarp mus tebėra: neišlavintas individualizmas, savymeilė, ypatos neapykanta, vienpusis užsibruožimas.

Tikiuosi, mamyt, neužilgo su tavim pasimatyt, nes mane traukia į tą šalį, kur trokšta ir myli liaudis mokslą, kur mano brangus gimtinis kraštas, kur mano broliai ir draugai, — sėsiu ten švieša gražią auksinę...

Iki pasimatymo. Tavo sūnus
Jurgelis.

Kada Tadaušas, senutės kaimynas pabaigė laišką skaityti, senutė apsišluostė nuo raukšlėto veido ašaras, kurios iš džiaugsmo buvo išsiveržusios ir tik ištarė: „Mano sūnelis brangiausias, jis manęs neužmiršo ir mano viltis nežuvo“ **P. J. Mackevičius.**

VI. LIETUVIŲ DAILĖS PARODA.

(Užbaiga.)

iš gijų, kurias pačios ir dažė. Dažė naminėmis spalvomis, taigi vaduodamos vien savo skoniu, kuris čia nebuvo niekuo varžomas. Dažė jas tokiais dažais, kurie joms tiko. Dabar gi juostoms austi mūsų mergaitės perkasi fabriku darbo medžiagą, perkasi tokių dažų bovelnas, kokios yra sankroje, o fabriku bovelnos daugiausia kaitrių, rėkiančių varšų. Ir mūsų audėjos ne tik kad jas priverstos yra pirkti, bet ir gadina savo ingimtąjį skonį. Be to, naujose juostose pažymėtinas ne tik spalvų skonio nustojimas,

bet ir, deja, prastesnis raštas. Žodžiu sakant, naujose juostose, kad ir yra jos vis delto gana gražios, pastebjami kaž-kokie negeistini apsiereškimai, kaž-kokie nauji disharmonijos elementai, kaž-kokios svetimos antplūdos. Geriausiai tai matyt šioje parodoje suliginus tas dvi senąsias gražias juostas su naujausiomis p-lės Kailiūtės plačiomis juostomis. Kaip anos senos charakteringos toms tautinės lietuvių dailės ir tikrojo artizmo žymėmis, tai šios charakteringos tais negeistinais apsiereškimais. Paimkime spalvas: į kaitriai raudonus siūlus matome inautus raudonai-rasalinus — visai neestetiskai, arba per tamsesnių varšų vidurį inautus nei iš šio nei iš to irgi raudonų siūlų posmas. Taip-pat ir raštas: užnot gražaus komplikuo to senovės pailinio — langelių matome bet kaip viena linija mestus brūkšnelius ir tiek: to apgalvoto subtelingumo, kuris senovės juostose iš kiekvieno brūkšnelio spraudžias, nematai čia visai. Tenai (senovės juostos) buvo tvėrimas, čia gi labiau mechnis darbas, darbas amatninko, ne dailininko. Tėn buvo dailės pietizmas — čia formų ignoravimas. Žiūrint į tas p-lės Kailiūtės juostas tikrai stebėtis reikia, kad ji turėdama tokį gražų pavyzdį, kaip ta šimtametė juosta, gražų ir iš spalvų suderinimo ir iš rašto — nei viename, nei antrame dalyke nepasėkė ta pavyzdžio. Gaila, labai gaila, nes p-lė Kailiūtė, norėdama, galėtų labai gražių ir tikrai lietuviškų juostų priaustų.

ku juostų priausti. Taip-pat ir senesni audimai (ypač Suvalkų gub.), dabar jau beveik neaudžiami, ir gi neturėjo stiprių, rėkiančių spalvų. Žiurstai, kurių parodoje labai daug, visi maž-daug jau naujesnio darbo — paskutinių dviejų dešimčių metų. Varsos parinktas jau čia taip pat kaitrios ir jų suderinimas kartais jau per daug drašus. Žiurstai audžiami dviem vyriausiais lietuvių raštais: tulpėmis ir roželėmis. Ineinant dabar pas mus „madon“ tautinėms tulpėms, kiti mano, kad tai vyriausias lietuvių ornamentikos motivas. Bet iš mūsų žiurstų ir kitų audimų aiškiai matyt, jog lygias teises su tulpėmis turi mūsų liaudies dailėje ir rožės; rožių rašto yra, gali sakyti, per pusę. Pažymėtinas čia vienas skirtas tarp seniau austų žiurstų ir dabartinių. Seniau audė juos juostomis: tulpju (arba rožių) juostelė ir kokių nors išilgai nesukomplikuoto rašto juostelė ir vis taip pasimainant. Dabar gi audžiama ant lygaus lauko (fono) viena tulpė greta kitos, kartais taip tirštai, kad lauko beveik ir nematyt. Tulpėse matyt šitokia evoliucija: senesnio rašto tulpės siaurutės ir pailgos, naujesnės gi tulpės labiau išsiskėtusios, platesnės, lyg labiau pražydusios. Iš juostų atsižymi savo dailumu ir tikrai artistine verte keturios juostos p-lės Martos Raišiūnytės iš Tilžės ir juostos ir kaklaraiščiai p-lės Merkevičiūtės (Mariamp. ap.) ir p-lės Jonelytės iš Traškūnų (vėliau atsiuntus jai savo darbelius, katalogan jie neintraukti). Ypač gražus p-lės Jonelytės darbo kaklaraiščiai. Jų spalvų suderinimas tiesiog stebėtinai gražus. Jonelytė — tikra dailininkė ir jos darbeliai gražiausi gal šių metų liaudies stebėtinai gražus. Jonelytė — tikra dailininkė ir jos darbeliai gražiausi gal šių metų liaudies skyriuje. O tiems visokiems šilkiniais ir nešilkiniais kaklaraiščiams, kuriais rišasi mūsų inteligentai, kur prie jų ir sulygingi! Tikrai turėdami tokias audėjas

galėtume apsieiti be Kaurių ir Alsvangų.

Pažymėtina taip savo dailumu, taip ir savo, taip sakant, muzėaline vertybe Vilniaus lietuvių gimnastų juosta. Tasai pirmas mūsų „sakalų“ būrelis įsitaisė sau, būtent, savišką uniformą, prie kurio pridera ir vienodos spalvos ir rašto lietuviškos juostos apsiuosti ir tokias pat, tik plonesnės, juostelės rankovių ir kaklo užgaliams apsiūti.

Labai gražios ir originalės dvi tavolinės (altorini užtiesti) iš Pilviškių bažnyčios, Suvalkų g., gražiai lietuviškomis tulpėmis ant balto lauko išaustos. Pilviškio bažnyčioje išviso yra trys tokios tavolinės. Nykstant vis labiau senovės namų darbo audiniams, būtų labai svarbu, kad užsiliktų jos ateičiai: būtų tai originalis mūsų industrijos pavyzdys. Geriausia tam vieta būtų būsimasai mūsų Liet. Dailės muzėjus.

Iš audimų pažymėtini šie. Bulociūtės (Kalvarijos ap.) audimas, atsižymi gražia kompozicija, gaila tik, kad šonuosna inpinti kaž-kokio svetimo pašinio audimai gadina bendrą įspūdį. Taip pat išsižymi savo originaliu raštu Ratušinskiūtės (Naumiesčio ap.) audimai: smulkutis jų raštas labai maloniai glosto mūsų akį. Taip pat indomus Muraškytės (Marijampolės ap.) audimai ir prijuostės.

Žymiai matosi tarp audimų du dailininko Antano Jarosevičiaus kompozicijos divonėliu, ypač vienas — maišytas su secesijos stiliu.

Kiek nuvargusi, įvairių įvairiausių žiurstų, audimų ir juostų margumynus bežiūrėdama, mūsų akis tikrai pasilsis staltiesių ir arbūtų kambaryje. Balta čia, švelnu taip. Staltiesių daugiausia atsižusta iš Ezerėnų ap. per d-rą Bukantą. Visos jos atsižymi rašto gražumu ir švelnumu. Bet štai kas jose pažymėtina, tai nemokėjimas sutaikinti lygiai rašto ir labai ne gražus, nelygus susiuvimas. Čia tai tikrai apsileidimas, daugiau nieko. Tingi mūsų audėjos didesne doma prižiūrėti galų, sutaikinti vieną pusę su antra — ir tuo gadina savo gražų darbą. Taip pat yra labai graži, tik negražiai susiūta Begonitės (Gegužino par., Vil. gub.) staltiesė.

Abrūsų atsižusta gražių. Gražiausi tai Gervienės iš Užpalių (Ukmergės apskr.) ir Šaduikyčių iš Salako (Ežerėnų apskr.). Taip-pat paminėtinas abrusas Vinčiūnytės (Švenč. apskr.) darbo; jos atsižustas yra taip-pat vienas platus audimas, indomus tuo, jog yra vienintėlis parodoje platus audimas, austas ant pagerintųjų staklių (visi kiti susiuvami); p-lę Vinčiūnytę turime paminėti dar, kad ji yra vienintėlis švenčionių apskrities audėja, kuri ir pernai ir šiemetai atsiuntė lietuviškas dailės parodon savo darbelių.

Iš kitų darbelių pažymėtinos kaisytos lovatiesės Gaidienės iš Užpalių; jos darbai pasižymėjo jau ir pernai ir net gavo L. D. d-jos dovaną. Gaila, kad šie metai beveik nėra abrusų su mazgytais senovės užgaliais, kurie taip-pat turi savišką lietuvišką raštą ir stilių. Abrūsų su tais užgaliais išviso suradau šioje parodoje vos dvejetas. Ar aptingo mūsų moterėlės ir mergelės ar pritruko kantrybės švelnesniems darbeliams dirbti! Tikrai nuliūsti reiktų, jei taip būtų. O kitokio paaiškinimo tuo tarpu nebrandu.

Iš medžio darbų, kurių yra šie

metai ne kiek, visų pirmiausia pažymėti taip dailės žvilgsniu, taip senumu šitie: 1774 metų padarytas verpstukas (Debeikių Venclavicienės dovana L. D. dr-jai) ir 1839 metų verpstukas, abu iš Debeikių (Ukmergės ap.). Jų ornamentika begalo švelni ir turtinga. 1774 m. verpstukas indomas dar tuo, kad jame pasitaiso žvaigždžių motyvai. Tas motyvus nolat sutinkamas Zakopano styliuje. Aišku, kad tai negali būti Zakopano intaka, nes tais metais, kaip tas verpstukas buvo raižytas, apie Zakopano stylių niekas nieko ir negirdėjo. Tą stylių, kaip žinome, sutvėrė ir ištobulino žemaitis Vitkevičius. Bene mūsų tat žvaigždės ir papuolė Zakopanan. Na, bet tiek to. Ne tame svarbumas. Svarbumas tame, jog mūsų raižinių stilius yra savas, mūsų stilius, ir stilius begalo gražus ir turtingas. Labai stilingas yra dar naujo darbo verpstukas iš Gegužino parap., Vilniaus ap., — Jono Bėgono darbo, taip pat švelniai išraižytas; indomu dar du verpstukai: vienas iš Žemaičių (Lazd. Pelėdos atvežtas) ir vienas iš Suvalkų gub. Jų stilius labai vienas antram panašus, bet visai skiriasi nuo ukmergiečių ir vilniečių verpstukų stiliaus.

Indomi ir graži Jono Zaravičiaus abrusinė, gaila tik, kad jos gražų lietuvišką stylių gadiną viršutinė pusė, išpjaustyta kažkokio renesanso kombinacijomis.

Baigiant aprašinėti šį skyrių reikia dar būtinai pažymėti labai indomius pašinius laišku popieriams. Jų yra bent keliolika. Tų pašinių raštas toks subtelingas, kad tik stebėtis reikia. Kiekvienas lapelis vis kitokių motyvų, betgi iš bendrojo savo stiliaus neiškrypsta. Motyvai paimti iš marškinė išsiuvinėjimų ir kitų mūsų liaudies meno apsiroškimų.

Kaip Jarosevičiaus kryžiai (beje, yra dar gražių Pr. Masiulio nutrauktų kryžių) lietuvių architektūrai, taip šie pašiniai tikrai galės būti pamatu mūsų ornamentikai, pavyzdin sienų ir lubų apvedžiojimams, arba porceleno išdirbimams.

Bendras įspūdis iš liaudies skyriaus begalo smagus. Smagu matyt, kad tokių turtų esama Lietuvoje. Jei mokytojų dailininkų skyriuje, kur yra gražių dalykų, Lietuvos ne kiek težymu, — tai čia ji, jos menas — prabilo į mus savo galėje. **L. Gira.** („Viltis.“)

NAUJOS „LIETUVIŲ KOMEDIJOS“.

Komedijos karikatūra: 1) V. J. K. o „Mamos nedasupta“, dviejuose atidengimuose, ir 2) to paties autoriaus „Šliūbas su viržiu“, viename atidengime.

Nors mes dar ir neturime nei nuolatinio teatro, nei savo keliaujančių teatrališkų trupų, bet aktorių pas mus nestinga. Kiekviena lietuvių draugija turi savo „dramatiškas įiegas“, kurios garsina draugijos, kaip dirbančios „visuomenės ir dailės“ labai, vardą ir didina jos išdą. Vargiai rasis kur-nors tokia draugija, kuri nerengtų „teatrų“. Ir tai statomi scenon kartais ne bile kokie, bet klasiški veikalai. O kartais — tai kas papuola. Išpildo tų veikalų roles, tų draugijų „dramatiškos įiegos“, kurios pasiima sau visas aktorio-artisto pretenzijas. Nors mes gyvenatarp kultūriškų tautų, tačiau pretenzionalizmas pas mus, ro-

dos, vos tik pradeda žydeti. Kiekvienu sezonu didžiausia dailis spausdinamų lietuvių laikraščiuose korespondencijų praneša apie buvusius vaidinimus. Kad apie patį vaidinimą mažą kas rūpinasi, tai tapgi nestinga faktų. Korespondentai paprastai savo korespondencijose pabrėžia, kad „sulosta gerai, apie ką liūdiųo publikos delnų plojimai“. Ir kurgi ne! — ta publika tik ir gali spręsti apie lošimo atlikimą. Brooklyne pereinū sezonu stantant Byrono „Kainą“ buvo išdailinta publikai net tam tikros kortelės tuo tikslu, kad publika pažymėtų, kaip jai „patiko“ to veikalo vaidinimas. Nu, ir jei publika pasakys, kad jai patiko, tai taip ir turi pasilikti. Mat mūsų vaidinimų kritikas, tai publika, o jos išreikšta „kritika“ — tai delnų plojimas.

Turbūt ta publikos opinija besivaduodamas p. K...s ir parašė savo „dvi komediji“: „Mamos nedasupta“ ir „Šliūbas su viržiu“. Jei jau dabar mes kalbame apie žmonių tuštumą, apie jų dvasinį bėdinumą, tai ką reiktų apie juos bepasakyti, jei būtų vaidinamos panašios, kaip augščiaun paminėtos „komedijos“, kaip p. K. Kad autorius nežino kas tai yra drama abelnai, nei kas yra komedija, tai aiškiai matoma iš šitų jo veikalėlių. Apie tų veikalėlių turinį nei nerasysiu, nesa nei vienoje nei kitoje turinio nėra. Nepakaktinas komedijai, ra. Nepakaktinas komedijai nei-gi sakysime — Raulo bulvių skutimais ir Jadvygos bei Miko meilėnimasis. Jei tokio suzieto užtektų, tai visi mūsų korespondentai galėtų būti taipgi ir dramaturgas. **J. B.—lis.**

PRANĖSIMAS NUO „AUSROS“ DRAUGIJOS.

Jau dveji metai praėjo, kaip „Ausros“ draugija paplatino savo tikslus ir didesnę atidžią atkreipus į žmonių švietimo reikalus, pradėjo rengti nemokamas viešas skaityklas ir knygynus, prie to ir vakarines mokyklas. Radus tame dalyke mūsų visuomenės pritarimą ir pati daugiau prityrimo ingijus, dabar inkurė naują skyrių Chicagos taip vadinamame Town of Lake miesto dalyje, taip kad dabar bus skaitykla, knygynas ir vakarinė mokykla — viena senoj vietoj, 3149 So. Halsted str., antra Town of Lake 1800 — W. 46th tr. kamps Wood str. Mokyklose bus mokinama:

- 1) Lietuvių kalbos.
- 2) Anglų kalbos.
- 3) Aritmetikos.
- 4) Historijos ir Geografijos.
- 5) Braižimo.
- 6) Pradinio mokslo skaityti ir rašyti.

Mokytojai kompententiški žmonės savo dalyko žinovai; mokestis už lekcijas visiems prieinama.

Žieminis mokyklų kursas prasidės rugsėjo 2 dieną ir tęsis iki gegužio 15 dienai 1913 m., su dviem pertraukom, būtent, vieną savaitę Kalėdoms ir vieną Velykoms. Atsiradus pakankamam mokinių skaičiui bus galima inkurti ir dieniniai kursai. Geistina, kad norintjs mokyti pradėtų nuo pradžios ir lankytusi akuratingai, tuo ir mokytojams darbą palengvintų ir patjs mokiniai galės daugiau pasinaudoti, daugiau pramokti.

„Ausros“ Švietimo Komisija:
V. Miszeika,
A. Kvedaras,
A. Lalis.

KLAIDOS PATAISYMAS.

Pereitame „V. L.“ num. žiniose „Iš visur“ įsiskverbė paklaida. Paminėdami apie francūzų kompozitoriaus Jules Massenet mirtį ir apie jo kompozicijos veikalus priskyrėme jam dvi trumputi operi: „Pagliacci“ ir „Cavaleria Rusticana“. Tuodu veikalu priklausu italų kompozitoriams. Tik tuo laiku, kuomet parašyta minėtų veikalų kompozicijos bei kuomet tie veikalai pasirodė, Jules Massenet sutvėrė, taipgi vienaveiksme, operą „La Navarraise“ su intermezzo.

ANGLEKASIŲ ATIDŽIAI!

Šiuomi pranešu gerbjamiems vientaučiams anglekasiams, kad niekas nevažiutuot į West Virginia kasyklas, nes čionai dabar einasi dideli streikai Cabin Creek Johnston ir Coal River srityse; apygardėse Penn Creek jau 4 mėnesiai, kaip eina streikas.

J. G.

POLITISKAS APSKELBIMAS.

Woodrow Wilson Tarifo Planas.

Woodrow Wilson, Chinų Demokratiškas kandidatas ant prezidento Suvienytų Valstijų, kuris rašo knigoje „Histofy of the American People“, kad chinai yra atsakantesni, kaip darbininkai, negu tie emigrantai, kurie atkeliuana iš Europos, Rusijos, Italijos ir tt. Dabar sako, kad jis žada biskį po biskį naikinti akėižą.

Štai yra prilyginimas pasakos apie daktarą, kuris ketino nupjaut žmogui koją, bet kada žmogus tam priešinosi, tada daktaras sakė, kad jisai pjaus tik po biskį, ne ant syk.

Woodrow Wilson, demokratų kandidatas ant prezidento, kuris myli daugiau chiniečius, negu kitus ateivius, žada užmušt Amerikos pramonę, po šmotuką vienam sykiuj. Žinoma, tas reiskia numazinimą darbininkams mokesčius; už tai, kad jeigu numazintų arba visai nuimtų akėižą už tavorus, pargabenamus iš Europos, tai čionykščiai fabrikantai

turėtų numazinti mokestis savo darbininkams arba būtų priversti visai uždaryti savo fabrikus, už tai, kad visoki tavorai būtų partraukiami iš Europos, kur daug pigesnis darbininkas ir visokis ten išdirbamas tavoras, negu kad Amerikoje.

Demokratų kandidatas pristoja prie atidarymo rubežiaus, bet viešai apie tai bijosi kalbėti. Jisai žada numazinti akėižą po biskį: vienu tarpu biskį, o palaukėjus vėl ir tokiu būdu priėtų prie to, kad čionykščio darbininko mokesčiai būtų lygi su Europos darbininko. Tada darbininkas su savo šeimyna būtų priverstas šauktis prie miestieškų prieglaudų maisto, pagalbos ir tt. taip kaip visados buvo laike demokratiško prezidento laikų.

Wilsonas gal gavo savo nuomonę nuo chiniečių, kurie tokiais būdais elgėsi su savo kriminalais nupjaudami ji po biskį, po biskį, įpakol visai nenumiršta. Tokiu pat būdu ketina jisai elgtiesi su akėiža, numazinti ją po biskį, kolei visai padarytų ją liuosa.

Prezidentas Taftas ir Republikonų partija, kuri nominavo Taftą, kaip jo kandidatą ant prezidento, yra tame visai priešingi. Republikonų partija nori, kad čionykštis darbininkas turėtų protekėija. Jie nori, kad akėiža ant Europos tavorų liktų taip, kaip dabar yra. Jie nori, kad čionykštis darbininkas būtų geriau apmokamas, negu kitur. Visi ateiviai, o ir kiti ukėsai, kurie nori, kad visados čionai būtų geri laikai, be abejonės balsuos už prezidentą Taftą ir už protekėiją Amerikos pramonės.

TAUTIEČIAI.

Išrinktas speciališkas Lietuviškos Emigrantų Šelpimo Draugijos ir patvirtintas valdiško Commissioner'io ant Ellis Island, užėmiau vietą atstovo virš minėtos draugijos.

Taigi, Tautiečiai, jieskodami pagalbos emigracijos reikaluose (kaslink sulaikymo ant Ellis Island, važiuojant į Lietuvą arba iš Lietuvos), kreipkitės prie manęs, o mano prideryste bus pagelbėti visuose reikaluose, kiek galima.

Su pagarba **Jonas H. Stankevičius.**

Offisas: Slovanik Immigration Home, 436 West 23rd str., New York, N. Y.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

J. Motiejaičiui: — Likusią dalį vertimėio, vieną paveikslėlį ir „Meilės diana“ gavome. Vertimas — geras. Paveikslėlio adr neperžiūrėjome. Kaslink dainelės, tai jos neišspausdėsimė, nes apart dailių žodži joje nėra nieko, ko poezijoje privalo būti. Rašinėkite žinutes. Sekasi neblogai ir vertimai. Tik ant šito reiks ilkgo laiko priprasti prie literatūros stiliaus ir lietuviškos gramatikos.

NAUJI RASTAI.

Les Annales des Nationalités, bulletin de l'office Centras des Nationalités. Paris. Už birželio-liepos mėn. 1912. Lietuvių Vartotojų Draugijos, pagal 1912 m. anketas. Parašė P. K. Pust. 32. aina 7 kap.

Kova už laisvę arba kaip Prūsijos žmonės sau konstituciją iškovojo. Pagal vokiečių raštus parašė Burnots. „Birutės“ išleidimas. Tūžė. 1912 m. Ppust. 72.

Mamos nedasupta (dviejuose atidengimuose) ir Šliūbas su viržiu (viename atidengime), dvi komediji. Spektaklis artistams mylėtojams. Parašė V. J. K...s. Išleista iššomis Autoriaus. Waterbury, Conn. 1912 m. Pust. 16. Kaina 10c. **Garnys N7.**

JOVARUI AUKOS.
 Newark, N. J. Dr. J. J. Kaškiausius \$2, Z. J. Kaškiaučienė \$1, T. Kaškiausius 50c., P. Vėbra 50c.
 Viso \$4.00.
 New Haven, Conn.: Juozas Butkus \$1, Zopija Albertina \$1, Juozas Baltruaitis \$1, Jurgis Trečiokas \$1, Motiejus Vokietaitis 50c. Viso \$4.50.
 Grand Rapids, Mich. A. M. Margis D. Greičaitis, P. Greičaitis, M. Snabaitis, P. Jakimavičius, A. Blazevičia, J. Birgelis — po 25c.
 S. Karsokas — 20c.
 J. Mickevičius, M. Kilikėvičius, J. Martišius, A. Badzevičia — po 10c.
 Viso \$2.35

PAGAUKITE VAGĮ!

Pagaukite Juozas Zinką, paeina iš Lietuvos, Radziunų kaimo, Alyto val., Kalvarijos pav., Suvalkų gub. Gyveno pas mane ir pavogė 3 žiedus ir laikrodėlį (ziegorėlį); viskas vertės \$96. Jis yra didelio ugio, aukštos kaktos, aiškiai lietuviškai, moka biskį ir angliskai. Kas pamatys tokį ar sužinos ir man praneš, duosiu dovaną \$10.
Juozas Baevičia,
 86 North 1-st St., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo tetos, Barbaros su sūnum Jurgiu Rakičkienė. 13 metų kaip Amerikoje ir girdėjau, kad persiskyrusi su vyrū. Ji paeina iš Suvalkų gub., Naumiesčio pav., Plokščių par., Blagoslovenstvos vals., Vaiguviškių kaimo. Turiu labai svarbų reikalą. Ji tapi ar kas kitas malonės duoti žinia šiuomi adresu:
Juozapas Lideka,
 89 Franklin str., Paterson, N. J. (37)

Reikalaujam atsakančio kepėjo (be kerio). Darbas visados. Atsiųskdami reikalaukit platesnių informacijų po šiuo adresu:
P. Petralis ir Vl. Petronis,
 502 Joseph Ave., Rochester, N. Y.

REIKALNGAS

ZECERIS tuojaus prie statymo li-gaus teksto. — Atsiųskit pas Universal Ptg Co., 227 Linden St., Seranton, P.

Severos vaistai yra tam, kad turi padėti kovoje su liga.

Tuojautes

Tikras vaistas nuo mėšlungio viduriuose, trydos, liuosų vidurių, choleros, vasarinės ligos ir vidurių gėlimo pas kūdikius, privalo būti laikoma po ranka visuomet, nes prireikus reikia jo turėti tuojaus.

Severos Vaistas nuo Trydos

(Severa's Diarrhoea Remedy)

Suteikia palengvinimą ir pagerėjimą to būdo ligose. Jis yra neapsieinamu kiekvienuose namuose, ypatingai gi ten, kur vaikų yra.

Kaina 25 centai, 50 centų.

Severos Gydomasis Tepalas

(Severa's Healing Ointment)

yra patiriamas kaip geriausias naminis vaistas gydymui žaizdų, įsidrėskimų, atmeijimo, vočių, nusiplikinimų ir apskritai nuo visokių odos sužeidimų. Kaina 25 centai.

Virszutiniai alsavimo takai

Papuola slogoms delei staigios atmainos šilumos, arba del intraukimo naktinio oro užsišaldymo, bet pasveikimas tuojaus įvyks jai pasigelbėsi

Severos Tepalu nuo Slogu

(Severa's Catarrh Balm)

Jis malšina uždegimą, gydo gleivinių plėvę, išsklojančią nosies vidų ir grąžina visa į normalų padėjimą.

Kaina 25 centai.

Severos Vaistai yra pardavinėjami visose aptiekose. Žiūrėk ar tau duoda tikrus. Jai tavo aptiekininkas jų neturi, rašyk į

W.F. SEVERA Co.
 CEDAR RAPIDS, IOWA

JONINĖS.

Keturijų veiksmų drama, garsaus vokiečių dramų rašytojo G. SUDERMANO, versta K. Puidos.

Pust. 143. Čienia 45 centai.

Ši drama ložiama jau beveik visų civilizuotų tautų teatruose. Ji yra gilaus turinio ir nepaprastai švelnaus stiliaus. Biednos lietuviškos mergaitė tapo užauklėta turtingo vokiečio namuose. Mergaitė paskiaus dasižino, kad jos motina yra girtuoklė ir valkata. Reiktų rodos sekti paskui prigimtus ryšius ir eiti pas savo motiną. Bet čia ir apsiereiskia žmogaus silpnybė: Mariutė išsižada savo motinos, išsižada savo numylėtinio ir pasilieka pas vokiečių, kuriam turi atitarnauti už išauklėjimą. Tai gi Mariutė seka didelį principą, būtent išpildo savo pareigą linkui žmoniškumo, nors per motinos kraują peržengia. „Joninės“ bus lietuviškos scenos papuošalu, kur jas tinkamai ir prisirengę suloš.

DRAMOS.

Jaunas mūsų dramų rašytojas, K. PUIDA, davė šiame veikale tris dramas: Rūtų vainikas. Mirga.

Undinė. Čienia 30 centų.

Visos šitos dramoms imtos iš lietuvių gyvenimo tai historijos. „Rūtų vainikas“ gal bus kiek sunkesnė scenai, bet tai puikiai dramatižuota legenda, kaip vieno didžiūno giminė pražuvo už pražūdytą mergaitės nekaltybės. „Mirga“ yra jau žinomas historiškas atsitikimas, kaip pasišventusi ant mirties mergaitė išgelbėjo Lietuvos D. K. Vytautą iš kalėjimo. Kaslink „Undinė“, tai šita undinė yra turtinga rusė mergaitė, kuri atėmė Lietuvai jauną inteligentą ir išviliojo Siberijon. Šios dramoms yra puikus indėlis mūsų scenos repertuaran.

VISUOTINŲ HISTORIJA

Satyriskai parašyta senojo ir naujojo pasaulio historija. Čienia 60 centų.

Šitą storoką kningaitę galės su nauda perskaityti net ir studentai. Bet jau šiaip skaitytojai, tai ją skaitydami turės ir naudą ir linksmą zobovą. Čia satyros ir juoko formoje yra paminėti visi svarbesni pasaulio atsitikimai, tautų karės, perversmai. Užgriebta kiek ir „lietuvių politika“. Tekstas padabintas paveikslėliais. Skaitytojau! Skaityk tą kningą, juokis, nors daugeliui kam ir netikėk, nes atmink, kad tai juokas. Bet historiškus vardus išidėk. Jau jie tai tikri.

J. J. PAUKŠTIS & Co.
 120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

PIKNIKAS! PIKNIKAS! PIKNIKAS!
TMD. 53-ra kuopa, iš Rochester, N. Y. parengė pakniką dailiausias ir visų parke, tai YAKIS FARMŲ. Tai yra plačiausias parkas, gulintis tarp žaliuojančių laukų ir vaisingų medžių. Atsibus Nedėlios dieną 1 Rugšėjo (Septėbre) prieš Labor Day. Prasišės nuo 10 val. iš ryto ir trauksis per visą dieną. Grieš puikiausia muzika net iš Peterburgo. Bus parūpinta puikiausią gėrimų ir užkandžių ir invarių žobų.

Svečiai važiuodami imkite Clifford Ave. gatvekarį ir važiuokite kolei vež., kai privažiavus prie galo linijos, tai rasiite TMD. kuopos pikniką.
Įlanga dovanai.
Sirdingai užkviētia TMD. 52 kp. Komitetas.

Pajieškau savo draugo Juozo Augstakalnio. Paėina iš Suvalku gub., Seapilės pav., Klebiškio gmino, Rutkiškio kaimo. Apie penki metai kaip iš Lietuvos. Jis pats ar kas kitas malonėkit pranešti šio adresu:
Domininkas Vilkas,
911 St. Clair Ave., Shebojan, Wis.

Pajieškau Juozo Benderio. Pirmiausia gyvenė Herrin, Ill, turėjo savo namą, dabar nežinau kur gyvena. Jeigu kas jį žinote ar jis pats prašau pranešti, nes turiu labai svarbų reikalą.
Antanas Ripinekas,
28 Ten Eyck Str., Brooklyn, N. Y.

NAUJA KNINGA.

Unard Linija išleido naują kningą, 24 puslapjū didumo. Su paveikslais ir aprašymais visokių vietų kur laivai nueina. Kninga gražiai išžiūri ir verta pamatyti.
Prisiųskite vieno cento markę ant adreso:
The Cunard S. S. Co. Ltd.,
21 State str., New York, N. Y.
o apturėsite kningą.

ATIDARYTA

Didžiausias pasaulėje teatras. Ateinantį subatos vakarą bus atidarytas Hippodromas ant aštunto sezono su visais naujais lošimais, kurie vadysis „Under Many Flags“ (Po daugelin vėliavų). Šis naujas veikalas perkūrietas per Arthur Voegtlin; Stage grupavimas ir muzika vedama Mr. Wm. J. Wilson; drama rašyta ir statius per Mr. Carroll Fleming. Muzika pristatyta per Mr. Manuel Klein. Scena daro neįspasakytą įtekmę. Voegtlin, kurio namas pasigarsinęs kaip augščiausias lošimo namas New Yorke ir geriausia turintis intekmę. Per visą vasarą daugybė žmonių dirbo ant šio garšarų teatro prirengimo po priežiūra Mr. Voegtlin. Kaip titulas parodo tai daugybė žemių bus perstatoma su atlankymu visokių žeme su pritaikymu muzikos prie kiekvienos šalies. Penkiolika scenų ir baletų susideda į „Flowers of the Nations“ (Tautų gėlės), bus rodoma ir visas parodymas naujas.

ANT PARDAVIMO.

Noriu parduoti tris lotus „Linden Township“; mano užmokėta viskas. Parduodu pigiai, priežastis pardavimo liga ir rengiuosi važiuoti į Lietuvą. Atsiūskite:
120 Grand str., Brooklyn, N. Y. (37)

Parsiduoda Buėrnia. Labai puiki vieta, apgyventa vien lietuviais. Būznis yra išdirbtas, jau septyni metai sukako kaip toj vietoj biznevoju. Priežastis pardavimo: nusipirkau farmą ir onriu apsigyventi ant savo loenos žemės. Kurie manote priimti mano gerą vėlijimą ir pirkti šitą buėrnį, atsiūskit arba atsiūskit pas:
J. Dazzevičia,
450 Keap str., Brooklyn, N. Y. (39)

KRAJEVI KAPLIERIAI

Krajevi sškapleriai pargabenti iš Lietuvos, parsiduoda po 25c. tuzinas; agentas prabas prisunčiam už dyką. Trejonka (Troios Deiverous) visiems žinoma Palangos aptiekoriaus, parsiduoda po 25c. pakelis arba bertainis svaro. Pardavikams duodam 3 svarus arba 12 pakelių už \$1.50.
Popieros del laišku rašymo, su visokiais pasveikinimais ir su tam pritaikomis dainelėmis ir su gražiais kvietkais ir su visokiais paveikslais, parsiduoda 12 popierių su konvertais už 20c. 6 tuzinai už \$1.00.
1000 popierių, be konvertų \$5.00, 1000 popierių su konvertais \$6.00. užlaikom visokių kningų ir visokių pavindavonės išlaidimų, altorelių ir visokių stinelių. Agentams duodam gerą nuosimtį nuo visokių tavorų.
Adresuokit:
K. J. Intas,
P. O. Mox 1724 New York, N. Y.

SKAITYTOJAMS.

Gerbjamieji „V. L.“ skaitytojai, kurių prenumerata užsibaigė ir gavote paraginimą, malonėkite atnaujinti, nes kitaip būsime priversti sulaukyti laikraščio siuntinėjimą. Tiems, kurie gavo paraginimo kortele, šis numeris yra siunčiamas paskutinis, iki atnaujinimo.

Pasarga: Permainant adresą, pirmiausia parašykite senąjį, o paskui naują. Visada reikia rašyti kuoaškieisiai vardas, pavardė ir gatvės arba basko numeris, o tuomi palengvinsite administracijai darbą ir išvengsite daugelio nesupratimų.
„Vien. Liet.“ Adm.

MŪSŲ KELIAUJANTI AGENTAI.

1. Mūsų kelianjantis agentas K. Wilkevičius, pas jį galite užsisakyti „Vienybę Lietuvninkų“ ir seni skaitytojai atnaujinti išsibaigusią prenumeratą, duoti užsakymus ant kningų.
 2. Mūsų kelianjantis agentas P. Pilėnas šiomis dienomis lankosi po Pensylvanijos valstiją. Pas jį galite užsisakyti „Vienybę Lietuvninkų“, ir seni atnaujinti prenumeratą, užsisakyti kningų ir klausiti patarimų apie siuntimą pinigų ir pirkimą laivakorėčių (šifkarėčių).
 3. J. Digrys, mūsų kelianjantis agentas visose Suvienytose valstijose Amerikoje.
- J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

„Vien. Liet.“ išleistų knygų **Katologas.**

Adomas Mickevičia	15
Ar socialistas gali būti kataliku?	10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje	15
Apoko sapnai	15
Anatemos knygelė	10
Apie kūno išlavimą	15
Sausio devinta	15
Švedų liaudies švietimas	25
Senkaus Jurgis	15
Šviesa Dievo dienos tamsybėje	35
Tamsybės Guolis	10
Užsistanavik ant to gerai	15
Vargdieniai. (Apsaka iš baudžiamos laiku)	50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose)	30
Valkata	10
Vilkų Lizdas. (Apsaka iš Kryžiuočių laiku)	35
Mokslinčius Tvardauskas	50
Miškas vis smarkiau degė	15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis	50
Našlaitė. (Apsaka eilėmis)	10
Pasikabėjimas apie dangų ir žemę	25
Parsidavimas ir pelnas	10
Palemonas ir Giržduta. (Apsaka eilėmis)	15
Puota — Nusikintas žiedas. (Dvi apsakos)	14
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apsakos)	25
Pirmoje Gegužės Sapnas	15
Ponas Bartkus. (Eilės)	10
Pažvelgus atgas. (Romans)	\$1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų apdaryta)	\$2.00

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)

Išbalsamuoja ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, veseilimos ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Offisas atidaras **DIENĄ IR NAKTĮ.**
213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y.
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITES REIKALE PAS LIETUVĮ

„Look Out! You'd better take care of Yourself“

Galvos skaudėjimas, gerklės sope, skaudėjimai širdinėje šonuose, pabrinkę muskulai ar kitoki slogų ženklai reišnėis sunkų padėjima jeigu vartosi

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERI

sulyg to, kaip yra nurodyta ant pakelių; 25c. ir 50c. už bonką. Sergėkis pamėgdžiojimū ir klastavimų, žiūrėk tik kad būtų Inkaras ir mūsų vardas.
P. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richterio Piliės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Albumas lietuviskas, parodos Paėiuje 1900 m.	40
Apieka Diev. (Aprašymas iš pavdavimo XVIII amžiaus	50
Baltus Turazeris. (Drama trijuose veiksmuose	20
Dangus ir žvaigždes. Populiariška lekcija iš astronomijos	10
Davatkų gadzinkos	10
Danguas augstumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis	20
Darbininkų kalendorius 1904 m.	15
Eglė žalkių karalienė. (Drama 5-se apsiireiškimuose)	15
Emigracija. Apsaka iš emigrantų gyvenimo	20
Gyvenimas Genavaitės	50
Gudri našlė. (Juokazaislė dviejuose veiksmuose)	15
Ogutė. (Eilės)	10
Girtuoklių Adynos	10
Grandys Verksmai	10
Herbertas Spenceris Trumpa peržvalga ju filozofijos	15
Istorija Septynių Mokytoju	50
Idėja ant mėslyno. Apsaka mūsų dienu	10
Vytauto prisieka. Paveikslas, didumas 27½x21½	30
Vienybės Lietuvninkų 25 metų sukaktuvių Jubilėjine knygelė (su 57 paveikslais	50
Žemių dulkės. (Labai akyva apysaka)	50
Ženybos Paikių Miko	10
Žmogus. (J. Akuratero apysaka)	15
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių	20
Sausio devinta	15
Švedų liaudies švietimas	25
Senkaus Jurgis	15
Šviesa Dievo dienos tamsybėje	35
Tamsybės Guolis	10
Užsistanavik ant to gerai	15
Vargdieniai. (Apsaka iš baudžiamos laiku)	50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose)	30
Valkata	10
Vilkų Lizdas. (Apsaka iš Kryžiuočių laiku)	35
Mokslinčius Tvardauskas	50
Miškas vis smarkiau degė	15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis	50
Našlaitė. (Apsaka eilėmis)	10
Pasikabėjimas apie dangų ir žemę	25
Parsidavimas ir pelnas	10
Palemonas ir Giržduta. (Apsaka eilėmis)	15
Puota — Nusikintas žiedas. (Dvi apsakos)	14
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apsakos)	25
Pirmoje Gegužės Sapnas	15
Ponas Bartkus. (Eilės)	10
Pažvelgus atgas. (Romans)	\$1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų apdaryta)	\$2.00

Abi drūtai apdarytos į vieną tomą	\$4.00
Lietuvių tauta. Tomas I	\$1.50
Apdaryta	\$2.00
Lietuvių tauta. Tomas II	\$1.75
Apdaryta	\$2.25
Abu tomai apdaryti į vieną tomą	\$4.25
Lietuviškos dainos iš visur surinktos	\$2.00
Lengvas dūdas, pačiam per save pramokti rašyti	10
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių	50
Mūsų Dievė. (Per ką Lietuva kenčia)	15
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę	15
Kaip apsivesti ir laimingai gyvenoti	15
Kaip darbo žmonėms išsilinuosoti	10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai	15
Knygelė dėl lietuvimū karėvių	15
KIENINE KNINGA.	
dėl kirpėjiaus arba siuvėjuas pašimui kvormų ir kirpimui vyriškų drabužių. 50 puslapjū. Gražiai apdaryta. Prekė \$4.00	
Tokia pat knyga dėl moteriškų drabužių. Prekė \$4.00.	
Amerikoje	10
Laima ir planetos	25
Lietuvos Istorija Knyga I	\$1.50
Apdaryta	\$2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II	\$1.50
Intekmė datų ant žmogaus gyvenimo	10
Juozas Arch. Sodiētis—deputatas Anglijoje	19
Jonas Kriktytojas (Penkiveiksmė tragedija su prologu)	30
Juozapas Konuševskis arba kankinimas Unijotų	25
Kabalas	10
Kėkštų Simas. (Apsaka iš ukrainų gyvenimo)	10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose)	25
Kaip Stielijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas	19
Kur mūsų išganymas?	25
Kunigija ir švietiška valdžia	15
Keletas minčių apie mirties bausmę	10
Istorija apie gražią Katriuką	10
Istorija katalikų bažnyčios	\$1.00
Iš po budelį kalavijo ir Kajimas (Dvi apsakos)	30
Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsiireiškimuose)	20
Iš bažnyčios istorijos	10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai	10
J. J. Paukštis & Co. 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.	

LABAI SVARBUS PRANEŠIMAS

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje nuo 1-os dienos liepos mėnesio 1912 metų įveda skyrių pašalpos ligoje. Tas skyrus yra labai svarbus netik dabar gyvenojantiems susivienijime kuopoms, bet ir pašalpinčms draugystėms, kurioms daug geriaus ir naudingiaus yra, prisidėjus prie Susivienijimo, vesti pirmyn savo narių šelpimo darb pagal vienodą tvarką ir iš vieno centro.

Pagal naują, SLA. narių priimtą ir XXII Seimo užtvirtintą konstituciją. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje mokės kiekvienam nariui pašalpos ligoje po \$6.00 seavaitėje per pirmąsias 15 seavaičių ligo ir po \$3.00 per sekantias 15 seavaičių ligo. Taip pat moteris gaus pašalpą ant lygių su vyrais visose ne nuo palago paeinčiose ligoje, o palage gaus vienu sykiu \$6.00. Mokestis į tą skyrių — 30 centų mėnesyje.

Istojimo mokestis į skyrių pašalpos ligoje: nuo 18 iki 30 metų amžiaus — \$1.50; nuo 30 iki 35 metų amžiaus — \$3; nuo 35 iki 40 metų amžiaus — \$4; nuo 40 iki 45 amžiaus — \$5; nuo 45 metų amžiaus — \$6.

Prie skyrus pašalpos ligoje gali prigulėti visi sveiki Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariai; visi naujai prisirašantie prie susivienijimo, į apsaugos skyrus, gali taipgi prisirašyti ir prie skyrus pašalpos ligoje.

Pranešdami apie tai, kviečiame prie šios pažangios tautiškos organizacijos, t. y. prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, visus lietuvius ir lietavitus. Norintie istoti, kreipkitės prie vietinių kuopų, o kur tokių nėra — tverkite naujas. Visokias informacijas galite gauti iš Centro. Rašykite šiuo adresu: Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, 307 W. 30th street, New York, N. Y.

CLIX Cigarettes
SUMAIŠYTA ĮVAIRIAUS KELETO TAUTŲ TABAKO
10 Cigaretu už 5c

Tuose cigaretuose indėta didžiausia vertybė, kokios niekas ligi šiol neindėjo. Tabakas padarytas žmonių, kurie turi pilną pažintį apie įvairių kraštų tabako lapus. KIEKVIENAM PAKELIŲ RASITE KUPONĄ. RINKITE JUOS. Už dešimtį tokių kuponų gausite vieną pakelį CLIX cigaretų dovanai. Pas visus pardavėjus.

5c

LIGGETT & MYERS TOBACCO CO.

Dalina Turta
Sveikata ir Drutumą DOVANAI! 7,000 egzempliorių tos garsios knygos „DAKTARAS“!

Kiekvienas apturės tą knygą, kuris tik atsisų keletą stampų už prisuntimo kaštus. TA KNYGA kiekvienam reikalinga, kaip jauram, taip senam, žonotiems ir nevedusiems, vyrams ir moterims; ji būtina reikalinga turėti kiekvienam užaugusiam lietuvimui kaip Amerikoje, taip Canada, Anglijoje ir Lietuvoje, biznieriams ir visiems darbininkams žmonėms!

Kad esi nesveikas, ir vargina kokioms silpnybėms, bet nori pasiluosuoti nuo ligos jungo, kad nereikėtų vilkti, tad atsiūsk knygą kalboje.

NORS GYDEISI su kokiais patentuotais vaistpalaukais, arba bobiškais daktaravimais kaip ir pas šundaktarius lupikus gydotojus, kurie nuplėšia didelius pinigus, o ligų dar labiau užsėdina ir aršiau padaro.

BET NENUSIMINK, kad jau buk yra neįsdydoma liga. Tikram mokslinink specialistui daktarui ir paimausios ligos yra išgydomos. Jei tik teisingai nori būti išgydytas, tad kreipkis žodžiu ar raštu klausiant rodos prie:

PHILADELPHIOS M. KLINIKO.

Jeigu Klinikos daktaras speciališkaip pripažins, kad Tave gali išgydyti, tad gali tikėti, jog apturėsi nuo profesionališko daktaro gydymą ir pritaikytas, speciališkaip sutaisytas liekarstas, kurios kaip tukstantis tep ir tave gali paluosuoti nuo ligos jungo. Sveičiai užpuolusių arba išužėntų visokių ligų, taip pat nuo išbėrimo spuogais, niežėjimo kūno, negero kraujo, silpnų ir nesveikų nervų, skaudėjimo ir svajimo galvos, nedirbimo ir užkietėjimo vidurių. Nuo sanazgystės sėklos nubėgimo, neramaingumo abelno ir lytiško nusilpnėjimo, skaudėjimo strėnuose, kojose bei rankose ir sparnuose, kosėjimo, skreplavimo—bronehitas, visokių slogų, imbtų ir užsikrečiųjų pasiaptų ligų ir kitų, kurios tik varginamui žmogui užpuola, visus išgydomas ligas. **BE PEILIO. BE OPERACIJOS.**

UŽ TAI Philad. M. Klinika gerian ir greičiau už kitus teisingai visokias ligas gali išgydyti, kad varoto kiekvienam ligoniui speciališka sutaisytas liekarstas iš naujansių ir seniansių didžiausių mokslinčių profesorių išrastus medikamentų.

Philadelphios M. Klinika yra oficiališka paties gubernatorius legalizuota.

VYRAI IR MOTERYS, reikalingamanti kokios nors rodos, nesitant aris rašant visada adresnot reikt taip:

The PHILADELPHIA M. CLINIC
1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.
Atolnantiems asabliškaio ofiso valandos yra šios:
Nuo 10:15 ryto iki 4 po piet. Nedėli. nuo 10 val. d. l. turo. ir Pėn. nuo 6 iki 8 vak.

Eikime ant kolonijū.

Tik viena iš geriausių ir sveikiausių gyvenimui vietų — tai ant ukės. Oras yra vienas iš geriausių ir teisingiausių daktarų. O kur gi galeitū buti sveikesnis ir čystesnis oras, kad ne ant ukės.

Ar-gi negeriau buti pačiam savininku, negu dirbti pas kitą kur fabrikoje. O kiek susižeidimų ir mirčių visai bereikalingų pasitaiko bedirbant fabrikoje. Ir kas iš to viso mums bepaleika?

Yra parinkta vieta dėl lietuvų kolonizacijos, rytų krašte. Ta visa vieta užima 9 pavietus New York Valstijos, 7 pavietus New Jersey, 3 pavietus Conn. ir 3 pav. Mass. valstijos. Yra tai vieta, kur visų minėtų valstijų kampai ir krūva sueina. Ta vieta mes sujungę, aprinkome dėl lietuvų kolonijū, kurioje jau ir yra bandoma lietuvius apgyvendinti. Pirmiausia kolonizaciją pradėdame Putnam pav. ir Orange pav. Čia yra labai gražios vietos ir labai tankiai išvėdžiota geležkeliai.

Norintieji pirkti arba parandavoti ukes Lietuvių Kolonijoje, kreipkitės pas:

A. M. MARTUS
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
o mes jums prisiųsime knygą su mapa ir visokiomis informacijomis apie ukes—farmas.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieskote sveikatos, galite ją gauti vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys apturet. Musu aptiekoriaus

SU PAGARBA **FRANAS URBONAS**
151 Metropolitan Ave. cor. Berry st. BROOKLYN, N. Y.

VIENGENCIAI!

Beimkite savo rašytojus, — skaitykime ir loškime puikiausių lietuvių kalboje tragediją

„RUTVILLE“

žemaitijos mergelę, parašytą V. Nagornskio. Labai smagi pasiakaitymi, o ant scenos tai tikrai kerėjandis iš rodo. Kningutė iliustruota. Kainaitiktai 40c. Piningus siūskite ekspeditoriaus adresu:
J. Galinaitis,
418 S. Pacas str., Baltimore, Md.

Joseph Topilis & Co.
195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviai. Direktorai.

Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.

PARSAMDOME KARIETAS
veselioms, krikščionims ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukt ypatiskai ar per telephoną.
Ofisas atdaras dieną ir naktį.
227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygtė Lietuviškoji ir Anglišką kalbos. Turinys: Istatymai apie pilietybę, klausimai ir atsakymai kaip išsiimti popierius, Suvienytų Valstijų konstitucija, nepilietiškos deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvių Ukėsų Klubas, matydamas reikala, išleido virš mineta knygtė kurios čienia yra 25c. Užsisakdami knygtę pinigų siųskite per Money Orderį arba krasos ženklelinis, ant šito adreso:
LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Dr. O'Malley išaiskina priežastį pasekmingo gydimo.

Išsiveržimas.

Verikosele arba netikrasis išsiveržimas, puškai ir visokios odos ligos. Be jokios operacijos, skaudėjimo ar apleidimo savo kasdienio darbo.

William H. Adams, fajermanas, Sheldon Alex Works, Wilkes-Barre, išgydys nuo išsiveržimo, kurį turėjo per 15 metų.
R. D. Greenwalt, mašinistas prie Prospect brekerio, Breslau, Pa., du vaiku, 3 ir metų sepmo' išgydyti nuo išsiveržimo, o diržo nenešioja du metu.

Skaitykite ką rašo išgydytas per Dr. O'Malley unijos Docking Boss Raub's brekerio, Luzerne, Pa.
Courtdale, Pa., 26 Nov. 1911.
Garbus Daktare O'Malley!
Rašau jums laiška pranešdamas apie mano išsiveržimą, pranešu kad visiškai esu sveikas ir pavėlinu mano vardą naudoti dėl ligonių pagelbos.
Box 131, Luzerne, Pa.
Ad. Kuttenger, Hyde Park, Pa., išgydytas nuo išsiveržimo, 5 metai kaip diržo nenešioja.

Su tokiais palidėjimais dėlko turėtum da vinkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tave PERŽIURĖS UŽ DYKĄ ir pasakys kas tau kenkia, ir geriausią rodą kaip gali pasveikti. Geriau pasinaudok iš 25-metines praktikos ir nebūsi pavojuje.

Pasikalbėjimas-ypatiskai ar per pačią.
Atsiųsk adresą ir markę už 2c, tai prisiųsim knygtę su paveikslėliais apie išsiveržimą užpėčytam koperte.

Dr. Alex. O'Malley
158 Washington St. Wilkes-Barre, Pa.
Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

BIRUTE

LIETUVIŲ TAUTOS VEIDRODIS.

Savaitinis laikraštis skiriamas visiems lietuviams.

„BIRUTĖ“ išeina kas pėtnyčia Tilžėje (Mazojoje arba Prūsų Lietuvoje).

„BIRUTĖ“ yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis, kuris visu pasišventimu darbuojasi atgaivinti savo brolius tautiška.

„BIRUTĖ“ spausdinama lietuviškomis raidėmis ir išeina grynoji lietuvių kalboje.

„BIRUTĖ“ jau eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus ypačiai su reikalais prūsų lietuvių, šale to praneša apie lietuvių tautišką ir kultūrišką kilimą

Telephonas: 3254-J-Market.

Daktaras
Jonas J. Kaškiaučius
Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.

VALANDOS: 8-11 ryte, 1-3 po pietų, 7-9 vak.
Seredomis 8-11 ryte.

88 Jefferson Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

DAKTARAS TIESŲ

Julian Czupka
Advokatas ir Notary Public
Ofisas:
3 N. Main St., Wilkes-Barre, Pa.
138 S. Washington Ave., Scranton, Pa.
Panedėliais ir Kety. nuo 6-7 vak.

Užsimu provom's Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas palidėjimus (doviernastis) išrupinu Rosioj ir Lietuvoj.

Pirmutinis lietuviškas Jamaica ofisas dėl darbininkų.

13 Brooklyn imkit ant Broadway Cypress Hills kara, persimainyt ant Jamaica ave. karo, išlipt ant Rockaway Road, eit po tiesiai iki Lincoln ave.

A. Švirmickiūtė-Salucka
204 Henry St. Jamaica, L. I.
Tel. Jamaica 493 R.

GERIAUSIA ŪŽEIGA LIETUVIAMS — pas —

Jona Kulboka

SEANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, — KVEPIANT: CIGARAI.

74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampas Wythe ave.)

Konkursinis
Geografijos Vadovėlis
Kaina 75c.
Apdaryta \$1.00.
J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

VISŲ ATIDŽIAI!

Pas mus galima gauti visus Vidūno raštus.

Mūsų uždavinys 90
Slaptinga žmogaus didybė 30
Mirtis ir kas toliaus 25
Gimdymo slėpiniai 40
Žmonijos kelias 20
Visatos saranga 20
Likimo kilmė 40
Apšvietimas 30
Kur protas? (vieno veiksmo komedija) 25

Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija) 20
Jonuks mergų bijas (dviejų veiksmų komedija) 20
Tėviškė (vienveiksmis dramatiškas veikalas) 20
Lietuvos varpeliai (muzikos veikalas) 45
Kurie norite gauti augščiau paminėtas knyngas, malonėkite kreiptis šinomi adresu:
J. J. PAUKŠTIS,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

„Russkoe Slovo“

Leidžiamas du kartu per savaitę, redaguojamas J. K. Okuncovo.

Kaina metams \$2.00.
Užrubežiuose, Kanadoje ir New York \$3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygnas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:
Russkoe Slovo
108 E. 12th St. New York, N. Y.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Skaitykite atydziai!

Nesiduokite apgaudinēt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Valstijos kasę. Pirm negu pavesite savo pinigų taupinimui arba pasiuntimui Tėvynen, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jūsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimta tukstančių dolerių kaip užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jūsų patarnavimams yra senas datyrušis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už \$259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorėjų kainų. Atsakinėju greitai, o patarnimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

MOKSLAINĖ

DĖL MOVING PICTURES OPERATORIŲ.

Atsidarys nuo Spalio (October) 1-mos dienos, kas dieną ir vakara.

Dieninės klasos nuo 2 iki 4 po pietų.

Vakarinės klasos nuo 8 iki 10 vak.

Bus mokinama apie judančių paveikslų rodyma ir elektrų, angliškai ir lietuviškai.

Norintiems plačiau darsižinoti, reikia šaukties adresu:

A. T. RAČIUNAS
630 HALSEY ST. BROOKLYN, N. Y.
P. S. Užrašykite iš anksto, ba per daug neimsiu.

KAS ČIA DO BIESAS? NAGI „TARKA“!

TARKAI

SATYROS IR JUOKŲ LAIKRAŠTIS

Kas prisiųs mums dolerinę Tas gaus tarką poperius. Juk bus per visą meta, Juokai eina į sveikatą. Prisiuntusieji už 10c. markučių, gansite vieną numerį dovanai. Adresuokit: **P. Narvydas,** 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems patsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes knoteisingiausia ir kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiame keleiviams geriausius patarnimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežius.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit knogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Sinnėtame pinigūs i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant rusų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių i pietines ir vakarines valstijas.

Persilūnėiam potografijas i Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejentalaus dēlei žemės ir kitokių priklausantių savasčių. Tą viską darom su Konsulio palidėjimu.

Užsimame provomis Europiskomis ir Amerikoniskoms išskolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išleskom dales Lietuvoje ir atimam i Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKŲ“

Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekinoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekinoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdinam visokias knyngas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškam rašyt ir kitokius spaudos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knyngas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiskas teip ir maldų knyngas. Žedynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukštis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausias Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvenoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCŲ J. DAUNOROS, kurios tiesia yra apsaugoti savo vienatūcis nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduotėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išradė daugybę specialiausių gyduolių, sutalsytų iš šviežiausių ir geriausių medicamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gausios sekandios gyduolės:

Kraujo Valytojas \$1.00	Del išvaymo soliterio \$3.00
Gyvasties Balsamas 75c	Del lytiškų ligų 50c. ir \$1.00
Nervų Stiprintojas 50c ir \$1.00	Nuo Reumatizmo 50c. ir \$1.00
Vaistas nuo vidurių 50c. ir \$1.00	Nuo kojų prakaitavimo 25c
Nuo kosulio 25c. ir 50c	Gydanti mostis 25c
Nuo gerklės skaudėjimo 25c. ir 50c	Antiseptiskas muilas 25c
Skilvinės proškos \$1.00	Antiseptiska mostis 25c
Pigulkos del kepenų 25c	Nuo dusulio 50c
Nuo galvos skaudėjimo 25c	Proškos del dantų 25c
Nuo kojų nuospaudų 10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų 25c
Nuo dantų gelimo 10c	Kastorija del vaikų 10c. ir 25c
Nuo peršalimo 25c	Nuo viduriavimo 25c
Plaukų stiprintojas 25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas 50c
Linimentas arba Expelleris 25c	Gumbo Lasai 50c ir \$1.00
Anatarynas plovimui 25c	Nuo plaukų žilimo 50c
Nuo kirmelių 25c	Blakūčių Naikintojas 10c
	Karpy Naikintojas 10c

Speciališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Dėvynerios 25c
Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, kaktija ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vertojamos.

Reikalaukite prisuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.
Kreipiantiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarnimus kiekvienoje liūoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami i LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA
APTEIKORIUS
229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekviena įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių.

Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius. Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesiliams ir krikštynoms. Ofisas ir gyvenimas: 1034 Bank Street, Waterbury, Conn. Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave) BROOKLYN, N. Y.

Perėjo į naujas rankas ir viskas gerai prižiūrima. Užsikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

DIDIS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Dr. Stankus loonas namais, vertės \$75,000, kuris randasi ant geriausios gatvės Philadelphia filijoje.

Vienatinis tikras lietuvis daktaras Philadelphiaje, įrengė savo looną medicališką klinika ir naminių ligonbučių savo loona name. Gydo visokias ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Kurios ligos negalima išgydyti su lekarstomis—daro visokias operacijas. Turi šimtais padėkavimų už išgydymą, kelias ir šon tapina:

Sirdingai dėkavoju gerbiamam daktarui Ignotui Stankui už išgydymą. Per septynius metus sirgau, turėjau širdies, galvos ir vidurių skaudėjimą. Taipgi kentėjau didžiulius skausmus prieš atmainą orą. Kuomet atsišaukiau prie savo tautiečio daktaro ir jis per prisintimą gyduolių mane išgydė. Ištaru tuksantčius kartų sirdingai ačiū. JURGIS MYKLAŠEVICIA, P.O. Box 508, Foxcroft, Maine.

MOTĖJUS MIKALAJUNAS sako taip:— Nors da aš visiškai neišgyjau, bet su džiaugsmu siunčiu širdingą padėkavimą didžiam gydytojui Ignotui Stankui. Visos gyduolės, kurias man prisintė iš Philadelphiajos į Angliją, yra labai nadingos. Turėjau aš užsėnėjusią akių ligą, kaip tai: akių skaudėjimą, niežėjimą, bijojimą šviesos, sulipimą blakstėnų iš anksto ryto ir tt. Taipgi turėjau ir odos ligą, niežėjimą ir išbėrimą. Jau dabar visiškai baigiu išgyti ir turiu nodėję, kad nuo pirmo prisintimto gyduolių lksiu sveikas. Anglijos daktarai negalėjo manęs išgydyti. Todėl visiems ligoniams patariu kreiptis prie daktaro Stankaus. Mano adresas: 73 Bread st., Edinburgh, Scotland.

As JONAS URBAITIS, P.O. Box 122, St. Clair, Pa., dėkavoju savo tautiečiui daktarui Ignotui Stankui už išgydymą. Dirbamas malnos būvau labai blogai apsirgęs, net viešini daktarai atsisakė mane išgydyti. Kuomet nuvažiavau pas Dr. Stankų, jis priėmė mane ir savo naminių ligonbučių ir rupeštinių storojos diena ir naktį, idant mane išgelbėtų iš tos ligos. Per tą galybą moko ir didelės storojos mano tautiečio daktaro, mane iškart nusiūnė, nuo pirmos dienos pajutau, kad jau gynu, o per 7 dienas likau visiškai išgydytas ir sugrįžau sveiku į savo namus.

Puritan, Pa., P.O. Box 167, Guodotinas daktaras Ignotus Stankus, duoda jums žinoti, kad nuo jūsų gyduolių jūtų sveikiau, bet da visiškai neišgyjau dėlto prasių priėjusi daktaro gyduolių, kad galėčiau greičiau pasveikti. Jau dabar jūtų, kad mano kojos yra valnesės ir užmiršusios gijos pradeda atgyti. KAZIMERAS JANISKAUSKAS.

Tos padėkavimas yra patalpinamas su pavėlyjimu pagū pacifetų.

Visi sergantys sunkiais prie daktaro Stankaus ryptiškai arba per laiška, be skirtumo, kaip toli gyventumėt, o apturėsit širdingą radą ir pagėbą.

Daktariską radą duodu dykai ypatiškai ir per laiškus.

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.

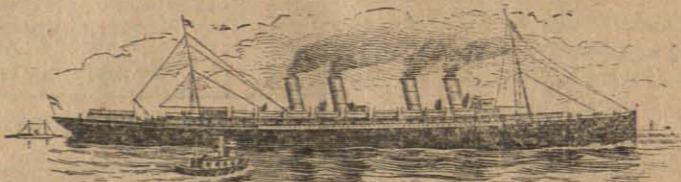
1210 So. Broad St., Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 10 pietų ir nuo 7 iki 9 vakare. Šventadieniais nuo 1 iki 4 v.

Tos padėkavonės yra iširtos ir teisingos.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsišaukia

Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.

\$100,000 (šimtas tuksantų dolerių) yra mūsų kauceja sudėta į rėdišką kasą. Pinigus siunčiame į krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kražių išsiunčiame pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant parokiavimo. Šiurtes parduodame ant geriausių galvųjų visų laisvųjų ir iš krajų už piziančių kainą. Pasportus dėl keliaujančių į krajų parupiname. Davieriamis padarome pigiai ir visas kitas reikalavimus popierius su palidijimu Konsulto. Atjieskojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai.

Atidaryti: kas dieną iki 6 vakare.

Subatoje iki 8 val. vakare. Nėdėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevičia

VIENTATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE. Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaiges kursą Didžiausiam Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.
Prie So. 2-nd Street.

Rusizkai Amerikonizka Linija.

Vienatinė be persidėmo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

S. d. Rotterdamą 11 dienu Liepojų	Išplaukimas iš New Yorko.
III klasa \$33	III klasa \$35
II " 45	II " 50
I " 65	I " 75

Birma Sep. 7 | Kursk Oet. 5
Rusija Sept. 21

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą **A. E. JOHNSON & CO.** General Passenger Agents. 27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulyje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketverčio meto 65c.
EURO-ROSIJOJE ir Lietuvoje \$3.50
Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh.
POJE Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusuose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULE" ir "LINKSMA VALANDA" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metų už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

320-522 W. South St. MAHANAY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelio Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasakierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auginių kelias). Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantona ir Anglij Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatini ir parankus susisėsimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinių agentų arba rašykite pas: George A. Cullen, Passenger Traffic Man'r

90 West Street, N. Y.

PATENTS

Recently obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Carvats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS PRACTICE. Highest references. Best model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents. What Inventions Will Pay. How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address, **H. B. WILLSON & CO.** Patent Attorneys Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milisausko

Visada šaltas alus, skani ariela, oltus, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigara.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuoję i kitur, nepamirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Priešai Central Dypa

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS

pas **PETRA A. DRAUGEL.**

Skanus alus, gardi ariela, elius, visokis vynas, kvepenti cigara, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

Teisingiausia Lietuvizka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų. keliviniai visados bus užganėdinti.

SIUNČIU PINIGUS

į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija \$30,000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLASOS HOTELIS. Skaniausi ir sveikiausi visoki gerimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,

177 E. Main St. PLYMOUTH, PA. (Bell Phone 8-R)

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

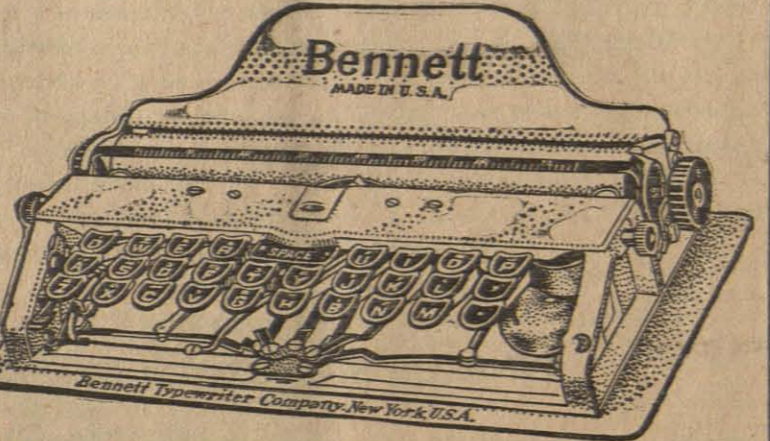
Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą:

103 So. 2-nd Str., kamps Berry Str.

Gydo naujausiu būdu ligas vyrų, moterų ir kūdikių. Specialistas prie ligų chroniškų (išsėnėjusių). Valandos priėmimo ligonių. Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutę. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popiera 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišenėje. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukštis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

THE AMERICAN Prekė \$7.00

Labai puiki mašina drukuojimui laišku.

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po \$10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tanka ai kinotis, tai geriausia pirkti mašina su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį gali nešiti kur nori. Dali skrynelė \$2.00 O mašina \$7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

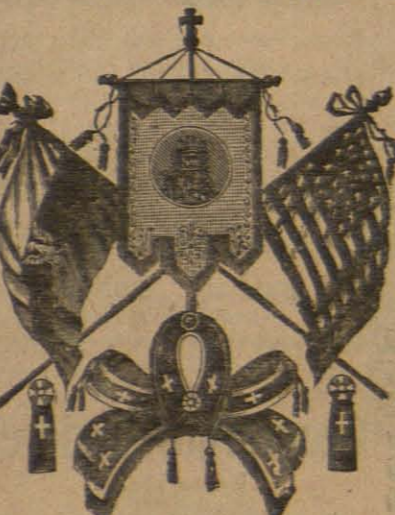
VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengėniai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl mes kiekvienam patariame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį*, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.
120 Grand s. Brooklyn N.Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Koscinskos Parodos už rupeštingą ir artistiską išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreiškiti guodotiniams Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI**, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai. Su guodne

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, neįleskok rodos pas kokius nemokintus žydėlius ar kryžiotkus savo priepoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo looną vienatį reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ

Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neiškleisi veltui ir ant apgavystių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tikrai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kūdikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tuksantčius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulknomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškite Tautiško Namol!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpia cigara, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

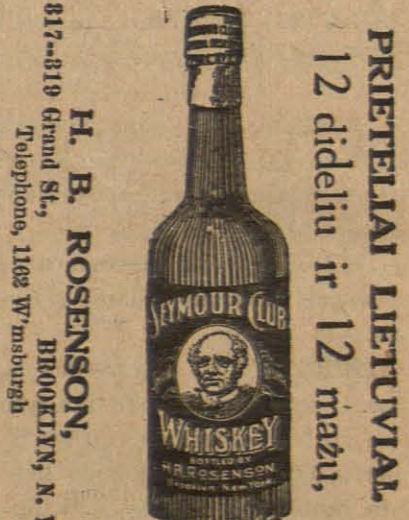
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaiges Pennsylvanijos Universiteta), užsiima varymu provy visuose teismuose.

Ofisas ramuose 47-49-49 Bennet Building, kamps Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37
Bell 47
Residence Peoples 1100

H. B. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y.
817-819 Grand St., Telephone, 1102 W. Williamsburgh

PRIETELIAI LIETUVIAI
12 dideliu ir 12 mazu,